https://www.saeima.lv/steno/st_95/st0712.html

6. Saeima 07.12.1995. sēde *Noraksts*

Stenogramma
1995.gada 7. decembra sēde sākās pl. 9:00
sēde slēgta pl. sēdes ilgums minūtes

Latvijas Republikas 6.Saeimas sēde 1995.gada 7.decembrī

Sēdi vada Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētāja Ilga Kreituse.

Sēdes vadītāja. Cienījamie deputāti, labrīt! Paziņoju 1995.gada 7.decembra Latvijas Republikas Saeimas sēdi par atklātu. Papildus izsludinātajai darba kārtībai gribu jūs informēt, ka Saeimas Prezidijs ir saņēmis sekojošu iesniegumu:

"Saskaņā ar Kārtības ruļļa 51.pantu Juridiskā komisija lūdz izslēgt no Saeimas 1995.gada 7.decembra darba kārtības lēmuma projektu "Par A.Lepses apstiprināšanu par Rīgas apgabaltiesas tiesnesi", jo uzskatu, ka ir nepieciešams minēto lēmuma projektu atkārtoti izskatīt komisijas sēdē." Līdz ar to mēs no darba kārtības svītrojam mūsu darba kārtības 11.jautājumu.

Tāpat es jūs gribu informēt par to, ka ir saņemts sekojošs iesniegums: "Šā gada 29.novembrī Latvijas Republikas Valsts prezidents ar rīkojumu nr.5 uzaicināja mani sastādīt Ministru kabinetu. Atbilstoši likuma "Par Ministru kabineta iekārtu" 4.panta prasībām paziņoju tā sastāvu un aicinu jūs celt to priekšā Saeimai tuvākajā sēdē. Ievērojot šī jautājuma svarīgumu valstī, lūdzu Jūsu ekselenci aicināt Saeimas Prezidiju iekļaut jautājumu par uzticības izteikšanu manis sastādītajam Ministru kabinetam šā gada 7.decembra sēdes darba kārtībā kā pirmo pēc Prezidija ziņojumiem. Ar cieņu Ziedonis Čevers, 1995.gada 6.decembrī."

Bet ir saņemts arī otrs dokuments: "Sakarā ar to, ka būtu lietderīgi izskatīt jau iepriekš ieplānotos, šā gada 7.decembra Saeimas sēdes darba kārtībā paredzētos jautājumus, atsaucu iepriekšējo paziņojumu daļā par izskatīšanas laiku un lūdzu Saeimas Prezidiju iekļaut jautājumu par uzticības izteikšanu manis sastādītajam Ministru kabinetam kā dienas kārtības pēdējo jautājumu. Ziedonis Čevers, Rīgā 1995.gada 6.decembrī."

Prezidijs, ņemot vērā Čevera kunga lūgumu, ierosina to izskatīt kā dienas kārtības pēdējo jautājumu. Nav citu priekšlikumu par darba kārtības izmaiņām. Sākam izskatīt 7.decembra sēdes darba kārtības pirmo daļu par saņemtajiem likumprojektiem.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli"".** Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Panteļējeva, Ādamsona, Apsīša, Gaiļa un Lagzdiņa iesniegto likumprojektu nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli"".** Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Panteļējeva, Ādamsona, Apsīša, Gaiļa un Lagzdiņa iesniegto likumprojektu nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu **"Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli"".** Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Kiršteina, Seiles, Dobeļa, Tabūna un Lamberga iesniegto likumprojektu nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un Tautsaimniecības,

agrārās, vides un reģionālās politikas komisijai un noteikt, ka Budžeta un finansu (nodokļu) komisija ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu **"Grozījumi Korupcijas novēršanas likumā".** Saeimas Prezidijs ierosina Saeimas Juridiskās komisijas iesniegto likumprojektu "Grozījumi Korupcijas novēršanas likumā" nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un Juridiskajai komisijai un noteikt, ka Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir atbildīgā komisija.

Vārds Jurim Kaksītim - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputātam.

J.Kaksītis (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Šis jautājums tika apspriests Juridiskajā komisijā sakarā ar to, ka Saeimas Prezidijs uzdeva Juridiskajai komisijai risināt problēmu sakarā ar atsevišķu normu pretrunību starp Pretkorupcijas likumu un Kārtības rulli. Juridiskā komisija šo jautājumu izskatīja, Juridiskais birojs deva atzinumu, Juridiskā komisija sniedza informāciju Frakciju padomes sēdē un izstrādāja savu likumprojektu. Šis likumprojekts tika vienbalsīgi atbalstīts Juridiskās komisijas sēdē. Šajā sakarībā es aicinu jūs atbalstīt mani, nodot šo likumprojektu un noteikt, ka Saeimas Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija. Paldies.

Sēdes vadītāja. Nav vairāk runātāju? Jānis Lagzdiņš - "Latvijas ceļš" frakcijas deputāts.

J.Lagzdiņš (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi deputāti! Es aicinātu šo likumprojektu vispār nenodot komisijām, jo tas nobremzē cīņu pret korupciju, atliek šī likumprojekta stāšanos spēkā uz pusgadu. Tas ir tīši vērsts pasākums pret to, lai likums nestātos spēkā, tādēļ es aicinu balsot pret šī likumprojekta nodošanu komisijām.

Sēdes vadītāja. Andrejs Požarnovs - frakcijas "Tēvzemei un Brīvībai" frakcijas deputāts.

A.Požarnovs (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Cienījamie kolēģi! Izveidojās šāda situācija: mēs esam ierosinājuši, ka mums ir jāizdara labojumi Saeimas kārtības rullī. Saeimas kārtības rullim ir jābūt saskaņotam ar Korupcijas apkarošanas likumu, bet mums iznāk pēc šī te Korupcijas apkarošanas likuma tāda problēma, ka daudzu iestāžu vadītāji nedrīkst strādāt vairs savā darbā, to skaitā ārsti un citu profesiju darbinieki. Bet, par cik mums iznāk tā, ka visās slimnīcās galvenie ārsti tomēr ir savas profesijas pārstāvji, viņi strādā vienlaicīgi arī nodaļās un poliklīnikās. Tad ir izveidojusies situācija: ja mēs Antikorupcijas likumā nekādus labojumus neizdarīsim, bet Saeimas Kārtības rullī izdarīsim, tad mēs būsim nostājušies ļoti neētiskā situācijā pret saviem kolēģiem mūsu profesijā. Apvienība "Tēvzemei un Brīvībai" arī ir izskatījusi, kādi būtu izdarāmi šie te labojumi Antikorupcijas likumā, tāpēc es domāju, ka mums jābūt konsekventiem - vai nu nekādus labojumus, un tad mēs arī nekur nestrādājam paši, vai arī tad taisām. Tad mēs gan priekš Saeimas deputātiem, gan priekš rajonu un slimnīcu, vārdu sakot, priekš citu profesiju pārstāvjiem tādas pašas normas piekopjam.

Sēdes vadītāja. Valdis Krisbergs - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

V.Krisbergs (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamo Saeimas priekšsēdētāj! Kolēģi! Es aicinu pieņemt Jura Kaksīša ierosinājumu kā Valsts pārvaldes un pašvaldības komitejas vadītājs, jo tik tiešām šis jautājums ir ļoti sarežģīts un arī ētisku apsvērumu pēc. Bez tam manis vadītajā komisijā strādā faktiski šī likuma autors - Lagzdiņa kungs, un nebūtu ētiski, ja mūsu komisija izskatītu šo jautājumu, tāpēc arī aicinu balsot par Jura Kaksīša ierosinājumu - nodot šo jautājumu izskatīt Juridiskajai komisijai. Jāizskata šis jautājums ir obligāti, tāpēc ka Kārtības ruļļa un šī likuma nesakritība rada lielu disonansi, un, protams, mainīt Kārtības rulli vajadzētu minimāli, tāpēc jautājums par to - izskatīt vai neizskatīt - nebūtu īsti konsekvents. Ir jāizskata, un Juridiskajai komisijai, šķiet, tā būtu vispiekritīgākā lieta. Paldies.

Sēdes vadītāja. Jānis Mauliņš - frakcijas "Latvijai" deputāts.

J.Mauliņš (frakcija "Latvijai").

Godātā Saeima! Ja jūs esat nolēmuši nopietni pievērsties likumdošanas sakārtošanai, tad vispirms vajadzētu uzsvērt to, ka šis likuma nosaukums neatbilst faktiskajam Antikorupcijas likumam, jo tur neviena punkta nav, kur būtu vēršanās pret korupciju kā noziegumu. Runa ir tikai par ierēdņu un amatu sakārtošanu, savstarpējām attiecībām, tāpēc es uzskatu, ka šis likums ir bijis pieņemts pirms vēlēšanām tikai aģitācijas nolūkos, un, tā kā vēlēšanas ir beigušās, lūdzu izbeigt aģitāciju un atzīt, ka šim likumam ir jāmaina nosaukums, un Kaksīša kunga priekšlikums, ka tas jāizdara komisijā, ir pilnīgi pamatots. Paldies.

Sēdes vadītāja. Jānis Lagzdiņš - "Latvijas ceļa" frakcijas deputāts, otrreiz.

J.Lagzdiņš (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātie kolēģi deputāti! Es ar dziļu interesi noklausījos šīs īsās debates par šo likumprojektu. Es saprotu tās bailes dažām frakcijām, jo šis likumprojekts tiks nodots komisijai, kurā strādā Jānis Lagzdiņš. Tas tiešām būs briesmīgi, bet Mauliņa kungam es gribētu atgādināt kā juristam, ka ir Krimināllkodekss, kurš paredz sodus par šo antikorupcijas normu pārkāpšanu. Un šīs normas jau ir spēkā kopš 1993.gada aprīļa, un nevienā valstī nav visaptveroša likuma cīņai pret korupciju. Tā ir daudz plašāka. Ir jāveic daudz un dažādi pasākumi, ne tik vien jāizstrādā likumi, ne tik vien ir jāsoda, ne tik vien jāsakārto valsts pārvaldes sistēma, jāsakārto atalgojumu sistēma. Tā ir daudz sarežģītāka.

Godātie kolēģi, es aicinu balsot pret šā likumprojekta nodošanu komisijai un aicinu, lai šis likumprojekts stātos spēkā likumā paredzētajā termiņā. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Debates beidzam. Lūdzu zvanu!

Vispirms balsojam par Saeimas Prezidija atzinumu par likumprojektu "Grozījumi Korupcijas novēršanas likumā" - nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un Juridiskajai komisijai un noteikt, ka Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir atbildīgā komisija. Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 39, pret - 42, atturas - 11. Saeimas Prezidija atzinums nav pieņemts.

Deputāti, lūdzu uzmanību otrajam balsojumam! Lūdzu, vēlreiz zvanu, lai pievērstu uzmanību! Balsojums par likumprojektu "Grozījumi Korupcijas novēršanas likumā" - nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un Juridiskajai komisijai un noteikt, ka Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija. Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 58, pret - 31, atturas - 8. Lēmums ir pieņemts.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu "Papildinājums Kredītiestāžu likumā". Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Panteļējeva, Lagzdiņa, Ābiķa, Lībanes un Tomašūna iesniegto likumprojektu "Papildinājums Kredītiestāžu likumā" nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par pašvaldībām"". Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Pēterkopa, Straumes, Grīnblata, Zīles un Požarnova iesniegto likumprojektu "Grozījumi likumā "Par pašvaldībām"" nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un noteikt, ka tā ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju"". Saeimas Prezidijs ierosina deputātu Pēterkopa, Zīles, Straumes, Jirgena, Grīnblata un citu deputātu iesniegto likumprojektu nodot Valsts pārvaldes un pašvaldības komisijai un Sociālo un darba lietu komisijai un noteikt, ka Valsts pārvaldes un pašvaldības komisija ir atbildīgā komisija. Iebildumu nav.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"". Saeimas Prezidijs ierosina Ministru kabineta iesniegto likumprojektu nodot Budžeta un finansu (nodokļu) komisijai un Juridiskajai komisijai un noteikt, ka Budžeta un finansu (nodokļu) komisija ir atbildīgā komisija.

Vārds Romānam Apsītim - "Latvijas ceļš" frakcijas deputātam!

R.Apsītis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātā Saeima! Sakarā ar to, ka šā likumprojekta saturs ir iekļauts alternatīvajā likumprojektā, kuru mēs izskatīsim nedaudz vēlāk (tas ir šīsdienas darba kārtības 14.jautājums), es atsaucu šo likumprojektu un lūdzu atbalstīt alternatīvo likumprojektu - darba kārtības 14.jautājumu. Paldies.

Sēdes vadītāja. Apsīša kungs, viens jautājums: vai jūs runājat Ministru kabineta vārdā vai kā deputāts?

R.Apsītis. Papildus paskaidroju, ka es runāju Ministru kabineta vārdā.

Sēdes vadītāja. Paldies. Tātad atsaucam.

Saeimas Prezidija atzinums par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā". Saeimas Prezidijs ierosina Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas iesniegto likumprojektu nodot Juridiskajai komisijai un Sociālo un darba lietu komisijai un noteikt, ka Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija.

Aivars Endziņš - "Latvijas ceļš" frakcijas deputāts!

A.Endziņš (frakcija "Latvijas ceļš").

Cienījamo priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Man būtu lūgums Sociālo un darba lietu komisijai noņemt šo priekšlikumu. Kādu apsvērumu pēc? Šodien mums darba kārtībā ir jau viens grozījums Administratīvo pārkāpumu kodeksā. Šie grozījumi, kurus piedāvā komisija, jau tika iesniegti 5.Saeimas laikā, un Juridiskā komisija jau strādā un, gatavojot šos grozījumus Administratīvo pārkāpumu kodeksā, ieliks otrajā lasījumā kā priekšlikumus, lai nebūtu atsevišķs likumprojekts, pie kura būtu atsevišķi jāstrādā. Es lūdzu ņemt to vērā. Paldies!

Sēdes vadītāja. Andrejs Požarnovs - "Tēvzemei un Brīvībai" frakcijas deputāts.

A.Požarnovs (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Mēs nupat vēl sēdes sākumā domājām, kāda būtu labākā procedūra, bet nupat mēs aprunājāmies ar komisijas locekļiem un ar Kaksīša kungu, ka tomēr labāk būtu, lai šis ietu vispārējā kārtībā - pirmajā, otrajā un trešajā lasījumā, jo šis likumprojekts ir nepieciešams, un skatīja Saeima, bet tas netika pabeigts. Labāk būtu, ja tas tomēr ietu vispārējā kārtībā.

Sēdes vadītāja. Požarnova kungs, lūdzu, tomēr precizējiet - vai jūs runājat kā deputāts vai kā komisijas pārstāvis, komisijas vārdā?

A.Požarnovs. Es runāju kā iesniedzējs.

Sēdes vadītāja. Kā viens no iesniedzējiem. Jo iesniedzējs ir Saeimas Sociālo un darba lietu komisija. Jūs komisijas vārdā vai kā deputāts runājat?

A.Požarnovs. Es runāju komisijas vārdā. Jo šis bija komisijas lēmums, ka šis likumprojekts ir jāiesniedz un jālaiž vispārējā kārtībā, bet es kā deputāts... mēs ar Endziņa kungu pirms sēdes runājām, kā būtu labāk, bet tomēr saskaņojot ar pārējiem komisijas locekļiem... bet tomēr kārtību nemainīt... Labāk lai tas iet tā, kā komisija bija nolēmusi no sākuma.

Sēdes vadītāja. Tātad jūs uzturat spēkā komisijas iesniegto likumprojektu?

Endziņa kungs, jūs vēlaties runāt? Lūdzu! Vārds Aivaram Endziņam - "Latvijas ceļš" frakcijas deputātam.

A.Endziņš (frakcija "Latvijas ceļš").

Cienījamie kolēģi! Es saprotu - ja tas būs kā atsevišķs likumprojekts, tad Juridiskajai komisijai būs vēl viens papildu rādītājs un vēl viens likumprojekts, kas ir nodots tai un pie kura tā strādās. Es atkārtoju vēlreiz: ņemot vērā to praksi, to pieredzi, kāda bija 5.Saeimā, ja dublējas... Mums ir pirmajā lasījumā šodien nelieli grozījumi. Mēs šos jūsu priekšlikumus varam iestrādāt iekšā, gatavojot otro lasījumu, un tādā gadījumā šis likumprojekts ieraudzīs dienasgaismu ātrāk, nekā tad, ja mēs to laidīsim atsevišķi, kā atsevišķu likumprojektu. Es lūdzu to ņemt vērā. Paldies.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Balsojam par Saeimas Prezidija atzinumu par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" - nodot to Juridiskajai komisijai un Sociālo un darba lietu komisijai un noteikt, ka Juridiskā komisija ir atbildīgā komisija.

Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 20, pret - 57, atturas - 17. Lēmums ir noraidīts.

Pārejam pie **otrās sadaļas.** Atbildes un jautājumi. **Ministru prezidenta Māra Gaiļa atbilde Saeimas deputātiem Bartaševičam, Golubovam, Bekasovam, Deņisovam un Lujānam jautājumā par valdības darbības sākumā sastādītās un piedāvātās deklarācijas izpildi.**

Māris Gailis - "Latvijas ceļa" frakcijas deputāts, Ministru prezidents.

M.Gailis (Ministru prezidents).

Cienījamā priekšsēdētājas kundze! Cienījamie kolēģi! Turpinot Birkava kunga iesākto praksi, arī manis vadītā valdība sagatavoja valdības darba gada pārskatu. Tas ir izdots šādā grāmatā. Katra ministrija ir pietiekami izsmeļoši atbildējusi uz jautājumu, kā tai ir izdevies izpildīt deklarāciju. Mēs tur esam atainojuši, kas mums ir izdevies, un, protams, esam runājuši arī par neveiksmēm vai nepaspēto. Es pieņemu, ka arī konkrētajiem jautātājiem šīs grāmatas ir izsūtītas, šī grāmata ir nosūtīta arī Saeimai, to ir iespējams pavairot; var būt, ka tas jau ir izdarīts, un es domāju, ka nebūtu lieki... un nebūtu vajadzīgs man tagad iedziļināties un izklāstīt šo grāmatu, vēl jo vairāk tādēļ, ka šodien mums ir paredzētas lietas, kuras tiek gaidītas vairāk.

Kas attiecas uz otru uzdoto jautājumu, kādu iemeslu dēļ nav izpildīti uzdevumi, kas ir saistīti ar valsts ekonomisko attīstību, arī tas ir atainots šajā plašajā grāmatā.

Un trešais - par to, vai un kādēļ nauda banku noguldītāju kompensācijām ir ņemta no sociālā budžeta. Atbildu skaidri un gaiši: tas nav darīts. Sociālais budžets nav izmantots banku noguldītāju kompensācijas shēmas izpildei. Arī tas viss ir aprakstīts manis parakstītajā atbildē, un es ceru, ka ar to ir pietiekami, lai varētu uzskatīt šo jautājumu par izsmeltu. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies. Saeimas Prezidijs ir saņēmis nākamo jautājumu.

Lūdzu, Kušneres kundze!

J.Kušnere (6.Saeimas sekretāra biedre).

Jautājums Latvijas Republikas aizsardzības ministram Mārim Gailim: "Saskaņā ar publicēto informāciju Latvija ir vienojusies parakstīt sadarbības līgumu aizsardzībā ar Uzbekistānu. Realizējot šo vienošanos, līguma teksts latviešu valodā jau esot parakstīts. Līgums paredz informācijas apmaiņu abu pušu starpā, delegāciju un ekspertu vizītes, kursantu un instruktoru stažēšanos, dalību otras puses organizētajos kursos, semināros. Lūdzam iepazīstināt ar pilnu šā līguma tekstu. Lūdzam atbildēt un pamatot, kā izskaidrojams šādas ciešas militārās sadarbības līgums ar Uzbekistānu - NVS valsti, ņemot vērā to, ka Latvija konceptuāli pieņēmusi konsekventu kursu uz līdzdalību un iekļaušanos NATO." Deputāti Ķezbers, Zaķis, Celmiņš, Kaža, Jurkāns - Ernests Jurkāns.

Sēdes vadītāja. Nododam jautājumu Latvijas Republikas aizsardzības ministram Mārim Gailim.

Pārejam pie darba kārtības ceturtās sadaļas - "Likumprojektu izskatīšana". Likumprojekts **"Lauksaimniecības likums".**

Lūdzu referentu no Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas.

Ervids Grinovskis - LZS, KDS, LDP frakcijas deputāts. Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas vārdā.

E.Grinovskis (LZS, KDS un LDP frakcija).

Cienījamā Saeima! Saglabājot daudz no tā, kas ir jau iestrādāts projektā, gribu tomēr izteikt arī veselu rindu papildinājumu un labojumu, kuru trūkst pašreizējā projektā...

Sēdes vadītāja. Es atvainojos, Grinovska kungs! Jūs uzstājaties debatēs vai stādāt priekšā likumprojektu?

E.Grinovskis. Likumprojekts “Lauksaimniecības likums” pirmajā lasījumā.

Labojumi ir trīs. Pirmkārt...

Sēdes vadītāja. Grinovska kungs, es atvainojos vēlreiz, ka es jūs pārtraucu! Jūs stādāt priekšā komisijas vārdā šo likumprojektu vai uzstājaties debatēs, lai izteiktu iebildumus pret šo likumprojektu?

E.Grinovskis. Es uzstājos komisijas vārdā, aizstāvu likumprojektu ar papildinājumiem.

Sēdes vadītāja. Paldies.

E.Grinovskis. Viss skaidrs. Pirmkārt, iesaku izmainīt metodoloģisko bāzi, atsakoties šajā ziņā no liberālisma galējām konsekvencēm un nostājoties uz teorētiskām koncepcijām, kas vairāk atbilst Keinsa mācībām, kas pieļauj arī valsts regulējošo un kontrolējošo lomu un sociāli orientētu tirgus ekonomiku. Tā būtu konceptuālā bāze šī likuma izstrādei.

Otrs. Struktūras moments. Atzīstu par nepieciešamu likumā ievērot sekojošu struktūru. Īpašā blokā jāizdala vesela rinda jautājumu, kuriem es pievērsīšu galveno vērību, kuri būtu virzīti uz lauksaimniecības atveseļošanu jeb sanāciju, kuri veicami nekavējoši, jo bez tā nav iespējas iziet no pašreizējā kritiskā stāvokļa, un kuru mērķis ir stabilizēt lauksaimniecību, apturēt lejupslīdi un iezīmēt kaut nelielu, bet stabilu attīstību. Un otrs bloks būtu jautājumi, kas attiecas jau uz normālu evolucionāru attīstības gaitu, tad ir veikta elementārā sakārtošana, kura faktiski sākas jau arī šodien.

Un trešais. Tie ir konceptuālas dabas jautājumi, kuri daļēji ir iestrādāti jau pašreizējā variantā, bet kurus gribu arī papildināt ar dažām prioritātēm, kam, manuprāt, ir ļoti alternatīvs raksturs. Pirmām kārtām tā ir zemnieku parādu dzēšana. Es saprotu, ka tas vairāk ietilptu gada likumā, bet šajā konceptuālajā aspektā gribētu redzēt normu - un tādu mēs dosim -, kas noteiktu parādu režīmu lauksaimnieciskajā ražošanā, lai izbeigtu pašreizējo stāvokli, kad trūkst simetrijas principa lauksaimnieciskās ražošanas regulēšanā ar finansu mehānismiem, proti, ja zemnieks ir parādā nodokli, tūlīt pielieto sankcijas, turpretī pārstrādes uzņēmumi var gadiem nesamaksāt zemniekiem parādus, un nekādu sankcijas režīmu nav. Lūk, izbeigt šo antisimetrisko praksi, kas kalpo šodien savtīgām interesēm dažādās komercstruktūrās, it sevišķi pārstrādāšanas sfērā.

Gribu saistīt parādu dzēšanu ar noteiktu laika periodu, pieņemu tos trīs gadus, bet, ja tas netiek izpildīts, šī jautājuma izpildi saistīt Saeimā ar uzticības balsojuma kvotumu valdībai, jo tik neatlaidīgs ir šis jautājums.

Otrs princips, otra prioritāte būtu valstiskā atbalsta politika lauksaimnieciskajai ražošanai - moments, kas ir visvairāk pretrunā ar liberālisma galējām konsekvencēm. Atzīstu, ka valstiskā regulēšana, valstiskais atbalsts - es viņu saucu par agrāro protekcionismu - ir nepieciešams triju faktoru dēļ - lauksaimnieciskās ražošanas augstā fondu ietilpība, kapitāla lēnā aprite un paaugstinātais jeb dubultais riska faktors. Līdzšinējā likumprojekta variantā šis jautājums daļēji ir iestrādāts, gribu viņu pastiprināt un aktualizēt, bet pamats šeit ir.

Trešā prioritāte, kurai pievēršu uzmanību šajā sanācijas periodā, - tā ir iekšējā tirgus sakārtošana, kas būtu jāveic vairākos virzienos, bet es šeit atzīmēšu tikai faktiski vienu. Ir pagājis laiks, kad ražotājs strādāja neorganizētam tirgum, nezinot, vai preci pārdos vai ne. Šodien ražošana norit visās tirgus zemēs uz pasūtījuma portfeļa pamata, un ir nepieciešams, lai zemnieks jau gadu iepriekš zinātu, kam, ko, cik un atbilstoši kādiem kvalitātes parametriem viņš savu produkciju

varēs pārdot. Šodien tā nav, un, ja šāda stāvokļa nav, tur liela vaina ir iepriekšējai lauksaimniecības vadībai. Tas ir galvenais moments, ko es akcentēju, - iekšējā tirgus sakārtošanas kārtība. Ir arī citi, kurus es šodien šeit neskaršu.

Ceturtā prioritāte konceptuālā aspektā būtu ekonomisko robežu aizsargāšana. Mums viņa it kā jau ir, bet es pievēršu uzmanību, ka šis likums neīstenojas, un gribu nosaukt lietas īstajā vārdā, balstoties uz savu personīgo pieredzi. Šeit jau korumpētā darbībā ir pieķerti ne tikai kontroles objekti, bet korumpētības attiecības ieviesušās arī jau pašos kontroles subjektos, kas liecina par valsts institūciju nespēju veikt savu funkciju, kas novedusi pie tā, ka ir sākušies tautsaimniecībā neatgriezeniskie procesi. Bet pasaku sekojošo: ja ekonomiskā robeža netiks aizsargāta, lauksaimniecība neglābjami sabruks. Šajā kontekstā izsaku sekojošu piezīmi: galvenais ir tirgus! Galvenais faktors, kas ierobežo lauksaimnieciskās ražošanas attīstību, ir tirgus šaurība, kuru nosaka:

a) lielas iedzīvotāju daļas maksātspējīgā pieprasījuma zemais līmenis,

b) šo trūcīgo tirgus ietilpību aizpilda ar un bez muitas deklarācijas ievestie produkti.

Ja šī tirgus situācija netiks labota, lauksaimniecības stāvoklis ir bezcerīgs, iznākums ir letāls.

Tālāk gribu pievērst uzmanību tādam jautājumam kā agrārās telpas vai vienkāršāk sakot, lauku attīstības problēmai, kas faktiski šeit ir pieminēta, bet nav izvērsta. Mums ir jāpatur prātā prioritāte, ka laukos, ja gribam saglabāt lauku dzīvesveidu, lauku ainavu, ir jāsaglabā apmēram viena trešā daļa nācijas. Šī atziņa ir aprobēta arī šodien jau ārzemēs. Ja tas nenotiks, sekas ir grūti prognozējamas vai varbūt ir prognozējamas, kas var beigties ar ģenētiskā koda deformēšanos.

Lai to īstenotu, ar lauksaimniecību vien mēs nevaram aprobežoties, ar fiskālās politikas, ar kredītu politikas palīdzību laukos ir jāveicina citu ražotņu attīstība, kas šeit likuma projektā ir it kā pieminēta, bet nepietiekami konkretizēta, un šeit ir nepieciešams attīstīt līdzās lauksaimniecībai lauksaimniecības produkcijas pārstrādi, mežsaimniecību, mežu pārstrādi, agroservisu un ļoti daudzpusīgo un sarežģīto sociālo infrastruktūru, lai laukos saglabātu vienu trešo daļu iedzīvotāju. Tikai tas dos iespēju nodrošināt lauku dzīvesveidu kā vienu no nācijas identitātes saglabāšanas faktoriem, un šeit varbūt ir visdziļākā jēga, kas ir ielikta lauksaimniecības programmā.

Nākošais jautājums. Viņš ir ļoti aktuāls un varbūt pat vairāk iederas gada likumā, bet es atļaušos viņu minēt šajā kontekstā. Pēdējos trijos četros gados ir vērojama parādība, ka iet bojā galvenais resurss lauksaimniecībā - lauksaimniecības zeme. Lauki masveidīgi aizaug ar "ziemeļu kokvilnu", ar nezālēm. Pēc aptuveniem orientējošiem datiem, pēdējos trijos četros gados tas ir noticis jau apmēram 400-500 tūkstošu hektāru lielā platībā. Šodien tās ir nezāles, rīt būs krūmi, un tad jau būs sācies neatgriezeniskais process. Tādēļ man ir ieteikums šodien jau jaunajai valdībai nodrošināt, lai nākamajā gadā šīs platības atrastos melnās papuves režīmā, ko rudenī varētu apsēt ar ziemājiem, un šim nolūkam nepieciešams bezprocentu īstermiņa kredīts apgrozāmā kapitāla elementu mobilizācijai un valsts garantēta saražotās produkcijas noņemšana, tas ir, iepirkšana. Šeit nav galvenā resursa - zemes - saglabāšanas un bojāejas novēršanas. Ja tas netiks izpildīts, jau nākošajā saimniecības gadā pēc tam būs jau par vēlu.

Un beidzamais. Alternatīvas ieejai Eiropas savienībā faktiski nav, bet es šeit gribētu lietot pazīstamo teicienu: steidzieties lēnām! Tāda Latvija un arī ar tādu lauksaimniecību, kāda ir šodien, Eiropas savienībai nav vajadzīga. Jo pastāv režīms, ka mēs gan saņemsim dotācijas no Eiropas budžeta - tas lauksaimniecībai ir diezgan devīgs - pāri par 50 procentiem -, bet to saprot

arī Eiropas savienība, un ar tādu lauksaimniecību, kāda mums ir šodien, mums Eiropas savienībā ieiet būs ļoti grūti vai pat neiespējami. Tādēļ es vēršos pie tiem, kam ieeja Eiropā ir pašmērķis, un akcentēju uzmanību, piegriežu vērību ekonomisko priekšnoteikumu sagatavošanai, lai mēs šajā Eiropā varētu ieiet ar latviešiem pienācīgo godu un apziņu. Tas nav iespējams, neatveseļojot, nesanējot pašreizējo lauksaimniecības attīstības stāvokli.

Lūk, tās ir galvenās stratēģiskā rakstura prioritātes, kuras daļēji, bet nepietiekami ir atspoguļotas pašreizējā variantā un par kuru bezalternatīvo raksturu es iestājos.

Otrs bloks, pie kura es šeit sīkāk nepakavēšos, ir saistīts ar lauksaimniecības jau normālu evolucionāru attīstību, tas ir sācies arī šodien, kur ir paredzētas zemes īpašuma formas. Mums ir jābūt skaidrai prognozei, uz kādām zemes īpašuma formām mēs ejam, īpašuma un nomas attiecībām. Es esmu par to, ka Latvijai jābūt saimnieku zemei, īpašniekam un saimniekam vienā personā, bet nevis nomnieku valstij, jo nomai ir vesela rinda negāciju, kuras es negribu redzēt Latvijā. Ir jābūt tiesiskām normām par uzņēmējdarbības formām pašā lauksaimniecībā un uzņēmējdarbības formām laukos, kuras nepieder lauksaimniecībai, bet kuras atradīsies laukos ar galveno funkcionālo nozīmi, lai laukos saglabātu trešo daļu iedzīvotāju un tādā veidā nodrošinātu nācijas identitātes saglabāšanu, ko es formulēju kā lauksaimniecības attīstības augstāko un galīgo mērķi.

Pagaidām viss. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Atklājam debates. Vārds Annai Seilei - LNNK un LZP frakcijas deputātei.

A.Seile (LNNK un LZP frakcija).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie deputāti! Sagatavotais likumprojekts ir vēl vārgāks nekā Latvijas lauksaimniecība šobrīd, un tomēr es aicinu šo likumprojektu atbalstīt, lai arī tajā ir ārkārtīgi daudz deklaratīvu frāžu; tas ir tas pats vecais likumprojekts, kurš tika iesniegts jau 5.Saeimā un netika atbalstīts tā nesagatavotības dēļ, un tomēr - varbūt tas izklausās paradoksāli - es aicinu šo likumprojektu atbalstīt pirmajā lasījumā, lai ātrāk lauksaimniekiem būtu likums un tajā tiktu iestrādāti otrajā un trešajā lasījumā jau lauksaimnieku vidū daudzi sagatavotie priekšlikumi.

Īsos vārdos es gribu vērst jūsu uzmanību tikai uz tām sadaļām, kuras būtu pilnīgi nepieciešams izstrādāt šajā likumprojektā no jauna. Tā, piemēram, viena no likumprojekta beidzamajām sadaļām ir "Zemju izmantošana un saglabāšana". Neviena konkrēta fakta, neviena konkrēta priekšlikuma. Šajā sadaļā būtu skaidri un gaiši jānorāda, kā izmantot valsts zemes fondu. Zemes reformas gaitā ir skaidrs, ka īpašnieks agrāk vai vēlāk, labāk vai sliktāk savu zemi izmantos, taču par valsts zemes fonda izmantošanu šeit nav runāts ne vārda. Šeit vajadzētu sīki limitēt - ko darīt ar šīm zemēm, kas zemes reformas gaitā paliks pāri. Un šis laiks pienāks ārkārtīgi ātri, jo ļoti daudzās pašvaldībās zemes reforma faktiski ir pabeigta. Zeme ir sadalīta, un ir atlicis pieņemt šo lēmumu, ka visa pārējā nesadalītā zeme paliek valsts īpašumā. Un ir vēl ļoti daudzas tādas nepilnības. Gari nerunājot, aicinu atbalstīt šo likumprojektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Roberts Dilba - Latvijas Vienības partijas frakcijas deputāts. Lūdzu!

R.Dilba (Latvijas Vienības partijas frakcija).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Vispirms gribētu pateikties profesoram par pamatīgu zinātnisku nopamatojumu, kāpēc mums ir vajadzīgs šis likums. Un tāpēc es arī mūsu frakcijas

vārdā aicinu jūs pieņemt Lauksaimniecības likumprojektu pirmajā lasījumā. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Debates beidzam. Lūdzu zvanu! Lūdzu balsošanas režīmu! Balsojam par likumprojektu "Lauksaimniecības likums" pirmajā lasījumā. Lūdzu, balsosim! Lūdzu rezultātu! Par - 90, pret - nav, atturas - 1. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir pieņemts.

Lūdzu komisijai termiņu, līdz kādam var iesniegt papildinājumus un labojumus. Lūdzu komisijas pārstāvi paziņot, līdz kādam datumam var iesniegt papildinājumus un labojumus. Lūdzu nosaukt datumu, līdz kādam... (No zāles deputāts A.Panteļējevs: "Priekšsēdētāj, ej un pasaki!") kurš datums ir pēdējā diena, kad var iesniegt... (No zāles deputāts E.Grinovskis: "Divu nedēļu laikā.")

A.Sausnītis. Cienījamie kolēģi! Tātad iesniegumus lūdzu nodot komisijai līdz 21.decembrim - šā gada 21.decembrim. Paldies.

Sēdes vadītāja. Tātad līdz 21.decembrim. Paldies.

Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"". Un alternatīvais likumprojekts ir tāds pats - "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"". Budžeta un finansu (nodokļu) komisijas vārdā - Aivars Kreituss, Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

A.Kreituss (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamā priekšsēdētāja! Cienījamie deputāti! Pēc Finansu ministrijas ierosinājuma Budžeta un finansu (nodokļu) komisija ir iesniegusi izskatīšanai alternatīvu likumprojektu (dokuments nr.84) "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"". Un atšķirības no deputātu Seiles, Pētersona, Lamberga, Tabūna un Gaiļa iesniegtā likumprojekta ir šādas. Es tās uzskaitīšu - tās ir četras.

Pirmkārt. Centrālās zemes komisijas izdevumu palielināšanai par līdzekļu avotu netiek izmantotas kompensācijas reabilitētajiem pilsoņiem, bet kredītu atmaksa par Pasaules Bankas līgumsaistību izpildi.

Otrkārt. Pēc ministriju lūgumiem tiek optimizēta līdzekļu izlietošana, nemainot kopsummas atsevišķās ministrijās - Ārlietu ministrijā, Ekonomikas ministrijā, Finansu ministrijā, Iekšlietu ministrijā, Labklājības ministrijā un Tieslietu ministrijā. Tas ir paskaidrots pielikumā pie dokumenta nr.84.

Treškārt. Precizēts Centrālās vēlēšanu komisijas pasākumu nosaukums - nosaukums"Saeimas vēlēšanu izdevumi" nomainīts ar "Saeimas vēlēšanu un referendumu izdevumi". Nemainot piešķirto līdzekļu apjomu.

Un, ceturtkārt, ir palielināti atsevišķi Finansu ministrijas speciālie budžeti sakarā ar ieņēmumu palielināšanos šajos budžetos.

Vispirms mums būtu jāizlemj, kuru dokumentu skatīt, un mans lūgums ir skatīt šo alternatīvo likumprojektu, kurā ir iekļauts likumprojekts, izskatāmais dokuments nr.19, kā jau es teicu - pirmais. Skatīt tātad šo otro - alternatīvo - likumprojektu kopā ar visiem šiem pārējiem punktiem attiecībā uz atsevišķām ministrijām.

Sēdes vadītāja. Informēju, ka iesniedzēji noņem savu iesniegto likumprojektu, un šo informāciju ir iesniegusi deputāte Anna Seile.

A.Kreituss. Paldies.

Tālāk. Man ir lūgums nobalsot par šā likumprojekta steidzamību.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Tātad balsojam par likumprojekta "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"" steidzamību. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 80, pret - 2, atturas - 6. Likumprojekts ir atzīts par steidzamu.

A.Kreituss. Paldies.

Tālāk. Man ir lūgums balsot par pirmo lasījumu.

Sēdes vadītāja. Vispirms jautājums - vai kāds nav pieteicies debatēs par pirmo lasījumu? Ēriks Kaža - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

Ē.Kaža (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamo Prezidij! Cienījamie deputāti! Kaut kopumā es saprotu, ka vajag mainīt šo budžetu - un, piemēram, es arī atbalstu, ka vajag palielināt budžetu Centrālajai zemes komisijai, - bet par pārējiem punktiem es domāju, ka šeit ir lielas šaubas. Un viens no tiem ir, piemēram, remontēšanas Ārlietu ministrijā. Es saprotu tā: ja šodien mūsu valstī ir milzīgs budžeta deficīts, man liekas, ka mums arī vajag sākt ko ekonomēt. Un es saprotu, ka ļoti veiksmīgi mūsu Ārlietu ministrija ieekonomēja līdzekļus: 214 000 latu. Tas nozīmē, ka viņi nesamaksāja to vēstniecības uzturēšanas... bet šodien viņi grib izmantot tos līdzekļus remontam. Es nezinu, - varbūt mēs esam tik bagāta valsts, ka tagad tikai taisīsim tos remontus un tajā pašā laikā ņemsim kredītus un maksāsim procentus. Mans uzskats ir, ka to nevar darīt, un šajā gadījumā es neatbalstu un aicinu arī visus pārējos neatbalstīt šo grozījumu.

Ja runājam tālāk, nākamais ir tas, ka Ekonomikas ministrija atkal ierosina palielināt izdevumus Centrālajam aparātam. Ja mēs tā tālāk strādāsim, tad mēs tikai maksāsim Centrālajam aparātam, tas nozīmē, ka palielināsim maksājumus ierēdņiem un pārējiem. Bet kur mēs ņemsim to naudu? Es saprotu, ka mēs samazināsim izdevumus Starptautiskā valūtas fonda kredītu apmaksai. Skaidrs, ka nevajag atdot kredītus, labāk samaksāt sev algu. Bet kur mēs tā tālāk iesim? Skaidrs, ka tad mēs tos kredītus nekad neatdosim, ja mēs ņemsim kredītus un maksāsim sev algu. Un, ja skatām tos visus grozījumus tālāk, iznāk tā, ka līdzīgs variants ir Finansu ministrijā, kur vajag palielināt izdevumus, kas saistīti ar starptautisko aizņēmumu noformēšanu. Tas nozīmē, ka mēs noformēsim pareizi. Bet kur mēs ņemsim to naudu, lai pareizi noformētu visus aizdevumus? Mēs vienlaicīgi paņemsim to no Starptautiskā valūtas fonda - kredītu apmaksai. Pareizi! Nevajag atdot kredītu, labāk pareizi noformēsim to kredītu! Ja tā mēs rīkosimies tālāk... mūsu valstij nekas nepaliks.

Un pēdējais, kam es pats būšu pretī un aicinu arī jūs balsot "pret", - tas ir Centrālās vēlēšanu komisijas... piešķirt līdzekļus"Tēvzemei un Brīvībai" izstrādātā likumprojekta realizācijai, tas ir, ir runa par tautas nobalsošanu. Es nezinu, man liekas, ka mums nebija pieņemts lēmums, ka mēs tagad noorganizēsim tautas nobalsošanu par "Tēvzemei un Brīvībai" likumprojektu. Bet jau šodien mēs domājam par to, ka vajag iedot papildu līdzekļus, lai to noorganizētu. Kā es saprotu, ja šeit ir Saeima un mums vajag par visiem jautājumiem kopā balsot, tad - lūdzu! - mums šeit ir iespēja parunāt par to. Ja tas ir lietderīgi, patiešām, tad jā, tad mēs piešķirsim tos līdzekļus. Bet

nedarīsin tā uz priekšu, ka vispirms iedosim līdzekļus un tikai pēc tam balsosim par to, vai vajag to vai nevajag! Šajā gadījumā es aicinu atbalstīt pirmajā lasījumā šo likumprojektu, tāpēc ka tur ir lietderīgi priekšlikumi, bet tajā pašā laikā ļoti uzmanīgi sagatavot visus priekšlikumus un nepieļaut tādus variantus - tikai tērēt līdzekļus, kad valstij ir grūti. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Debates beidzam. Vārds referentam!

A.Kreituss. Paldies par aizrādījumiem, bet, tā kā nākamais lasījums ir paredzēts 14.decembrī, tad es domāju, ka šos aizrādījumus ir iespējams iesniegt. Un tāpēc man ir lūgums balsot par pirmo lasījumu un nobalsošanas gadījumā priekšlikumus iesniegt līdz 11.decembrim.

Sēdes vadītāja. To mēs precizēsim pēc nobalsošanas. Lūdzu zvanu! Balsojam par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"". Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu balsot. Lūdzu rezultātu! Par - 82, pret - 1, atturas - 4. Likumprojekts ir pieņemts.

Lūdzu termiņu, līdz kādam iesniedzami papildinājumi un labojumi!

A.Kreituss. Priekšlikumus lūdzu iesniegt līdz 11.decembrim.

Sēdes vadītāja. Paldies.

A.Kreituss. Paldies.

Sēdes vadītāja. **Likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā".** Un ir arī alternatīvais likumprojekts ar tādu pašu nosaukumu. Juridiskā komisija. Juridiskās komisijas vārdā - Juris Kaksītis, Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts!

J.Kaksītis (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Jūsu rīcībā ir Prezidija dokuments, kur Prezidijs ir informējis par tiem likumprojektiem, kas tika iesniegti 5.Saeimā, taču diemžēl to vai citu iemeslu dēļ netika izskatīti un pieņemti. Tādu likumprojektu ir diezgan daudz, un starp šiem likumprojektiem ir arī tikko kā minētais, kuru es šodien komisijas vārdā lūgšu pieņemt pirmajā lasījumā.

Jau minētajā Prezidija informācijā, kuras kārtas numurs ir 133, ir minēti noteikumi nr.112 "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā". Mēs Juridiskās komisijas 28.novembra sēdē izskatījām šos projektus vai, pareizāk sakot, noteikumus. Principā mēs konceptuāli atbalstām, taču tajā pašā laikā komisija konstatēja, ka tādā redakcijā - un ne tikai tādā redakcijā... dažos jautājumos arī pēc būtības tomēr nebūtu pieņemama... un kā likums... Un jūsu rīcībā jau ir komisijas vārdā parakstītais atzinums - proti, ka Kārtības ruļļa 85.panta kārtībā mēs šo dokumentu iesniedzam kā projektu, lai, izskatot komisijās vēlreiz pēc... lai tad, ja tas tiks konceptuāli pieņemts pirmajā lasījumā, varētu novērst tās neprecizitātes, kuras saistās ar nekonsekvenci terminu pielietošanā, ar nekonsekvenci administratīvā soda apmēra vai soda veida noteikšanā, kā arī dažos citos jautājumos, piemēram, par atbildību par nelikumīgu vai citādā veidā aizliegtu reklāmu. Piemēram, šis jautājums, kas ir minēts atzinuma 2.punktā, ka būtu jānosaka ne tikai atbildība par to reklāmu, kas ir augu aizsardzības līdzekļu jautājumā, bet par nelikumīgu reklāmu vispār, šis tā saucamais universālais vai "jumta" nosacījums, lai katrā atsevišķā gadījumā nebūtu jāiestrādā šī norma... tajā vai citā gadījumā. Tāda prakse jau bija 5.Saeimas laikā. Kā jūs atceraties, tika pieņemts likums un arī... kā Administratīvo pārkāpumu kodeksā, tā Krimināl kodeksā norma par to, kāda atbildība iestājas personām, kuras izvairās

sniegt ziņas par tiem vai citiem jautājumiem kompetentai valsts institūcijai. Tātad šajā gadījumā, pirmajā lasījumā, komisija liek pieņemt likumprojektu divos galvenajos jautājumos - augu aizsardzības jautājumā un jautājumā par administratīvo atbildību gadījumā, ja tiek pārkāpti satiksmes noteikumi. Šajā otrajā blokā - par satiksmes noteikumiem -, izskatot šo jautājumu komisijā, mēs ņēmām vērā tās atziņas un tos nosacījumus, kādi stāsies spēkā 1.janvārī, kad stājas spēkā jaunie satiksmes noteikumi, kā arī centāmies sabalansēt tos sodus, kādi tika piedāvāti noteikumos, ar visu sodu sistēmu, kāda ir kodeksā, Administratīvo pārkāpumu kodeksā un arī šajā sadaļā. Tātad komisijas vārdā es lūdzu atbalstīt un pieņemt pirmajā lasījumā šo projektu. Paldies.

Sēdes vadītāja. Vārds Romānam Apsītim, "Latvijas ceļa" frakcijas deputātam, kurš runās Ministru kabineta vārdā!

R.Apsītis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātā Saeima! Ministru kabineta vārdā es atsaucu likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā", kurš ir formulēts dokumentā nr.11, par labu alternatīvajam likumprojektam, ko iesniedza Saeimas Juridiskā komisija. Paldies.

Sēdes vadītāja. Debatēs neviens pieteicies nav. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu zvanu! Tātad balsojam par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" pirmajā lasījumā - par Juridiskās komisijas iesniegto variantu. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 88, pret - nav, atturas - 2. Likumprojekts ir pieņemts. Lūdzu paziņot, līdz kādam datumam var iesniegt labojumus un papildinājumus!

J.Kaksītis. Labojumus un papildinājumus es lūdzu iesniegt līdz 13.decembrim.

Sēdes vadītāja. Paldies. Tālāk - likumprojekts **"Par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu".** Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisija. Leonards Teniss, Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts, - komisijas vārdā. Lūdzu!

L.Teniss (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamais Prezidij! Cienījamie deputāti! Likumprojekts "Par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu". Lūdzu atbalstīt likumprojekta pieņemšanu pirmajā lasījumā. Tas ir komisijas lēmums.

Sēdes vadītāja. Paldies. Jūs vēl vēlējāties ko teikt? Paldies. Atklājam debates. Aleksandrs Kiršteins - LNNK un LZP frakcijas deputāts.

A.Kiršteins (LNNK un LZP frakcija).

Godājamie deputāti! Man ir tikai daži ieteikumi. Pirmais - mainīt šā likuma nosaukumu un nosaukt to par likumu, kā apdzirdīt tautu no pulksten 6 rītā līdz 10 vakarā un veicināt valsts ierēdņu personīgo labklājību. Kā izpaužas valsts monopols šajā likumā? Te tas nav teikts, ne ražošanā, ne tirdzniecībā nekāds valsts monopols vispār nav paredzēts. Šā likuma būtība ir tikai licenču izsniegšana, nekas vairāk. 3.pants paredz skaidri un gaiši, ka gan ievest, gan izvest, gan ražot, gan pārdot var visi, kas šīs licences ir saņēmuši. Tātad ir ļoti izdevīgi strādāt gan Spirta monopola pārvaldē, gan padomē. Tiks noteikti atsevišķi punkti, vainīgi būs tie muitnieki, kas strādā šajos izredzētajos punktos. 33.pants ir ļoti brīnišķīgs, tas, piemēram, paredz, ka licences nedrīkst izsniegt tirdzniecībai bērnudārzos. Par to paldies, jo mēs domājam, ka tiešām bērnudārzi

ir tā vieta, kur šīs alkohola tirdzniecības licences būtu jāizsniedz. Vienreizējās licences izsniedz uz 60 dienām. Teiksim, kaut kur... iedomājieties, vasarā kaut kur ezera krastos... kāda atpūtas pilsētiņa vai vēl kaut kas... Licences var atņemt tikai uz vienu gadu, nevis uz trim gadiem, par pārkāpumiem. Tātad, attiecīgi samaksājot, jūs pēc gada atkal šo licenci dabūjat. Un tā tālāk, un tā tālāk. Tajā pašā laikā parādās kaut kādi pilnīgi kuriozi panti, kas ir pretrunā ar pasaules praksi. 58.pants aizliedz izgatavot mājas apstākļos jebkādus dzērienus, izņemot vīnu personīgam patēriņam. Kāpēc, teiksim, ir aizliegts mājas apstākļos izgatavot liķierus vai vēl kādas šķirnes, ja visā pasaulē ir prakse, ka ļoti nelielos daudzumos izcilus dzērienus tieši izgatavot mājas apstākļos... Tas ir visā Eiropā pieņemts. 88.pants aizliedz pārdot alkoholiskos dzērienus iereibušām personām, tādām, kas ir dzēruma stāvoklī, tādām, kas aizskar cilvēka cieņu, tātad nevis stipri iereibušiem, bet tikai tādiem, kas aizskar cieņu. Kas to noteiks - vai pārdevējs vai vēl kāds cits? Es negribētu uzskaitīt... Viss šis likums ir tik bezcerīgs! Es vienkārši esmu pārsteigts, ka kaut kas tāds te ir parādījies, tāpēc es gribētu aicināt nosūtīt šo likumprojektu atpakaļ uz komisiju, citādi Latvija ieies, es domāju, Eiropas vēsturē kā vienīgā valsts, kuras parlaments ir pieņēmis tik unikālu, dzeršanu veicinošu likumu. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Juris Dobelis - LNNK un LZP frakcijas deputāts.

J.Dobelis (LNNK un LZP frakcija).

Cienījamie kolēģi! Neviens jau nenoliedz to, ka visas šīs lietas, kuras ir saistītas ar alkoholisko dzērienu radītajām problēmām Latvijā, ir ļoti mūsdienīgas, ļoti svarīgas un tās ir tiešām jāaplūko. Bet tomēr es aicinu šo... Vismaz Saeima tiešām neieietu vēsturē ar tāda, varētu tā maigi izteikties, jocīga dokumenta pieņemšanu, jo es tiešām šo dokumentu par tādu arī uzskatu. Pirmkārt, pats virsraksts jau neatbilst tam, kas tur ir teikts. Te nav runa par nopietnu valsts monopola radīšanu. Ja jau tiešām gribēja radīt šādu valsts monopolu, tad vajadzēja būt arī tādam saturam, kas atbilst šā monopola radīšanai. Ja te varētu runāt par licencēšanas kārtības pārskatīšanu un ieviest citu kārtību, ar citām priekšrocībām vienam vai otram, tad tā arī vajag šo projektu nosaukt. Varētu, protams, diskutēt tālāk, ne jau šodien, par šāda dokumenta radīšanu, kur varētu būt runa par nopietnu valsts monopolu, tas ir, arī par nopietnu ienākuma avotu valsts kasē, par ko vispār, tikpat kā nekur, nedzird runājam. Runā par vajadzībām - tiem vajag un tiem atkal vajag, un tiem vajag pacelt algas, un tiem vajag kaut ko pielikt klāt -, bet par to, no kurienes to visu ņemt, tikpat kā nevienā dokumentā nav teikts, arī šajā. Bez tam es gribētu atgādināt vienu vispār mums zināmu faktu. Es ceru, ka cienījamie kolēģi, pirms balsot par šo iesniegto projektu, ir iepazinušies - un bijušajiem 5.Saeimas deputātiem jau nu noteikti tas ir jāzina - ar Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem nr.173, kuri ir pieņemti pavisam nesen, 1995.gada 27.jūnijā, un saucas "Noteikumi par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu". Un jāsaka, ka šie noteikumi ir modernāki un vairāk izstrādāti nekā tas dokuments, par kuru mēs te šodien taisāmies balsot, jo šis dokuments ir ņēmis par pamatu daudz agrāk sagatavotās iestrādes. Es saprotu, varbūt ir kādas īpašas intereses - nu, tā nu tas ir parasti, - bet, saprotiet, vajag mācēt tās noslēpt vai vismaz pasniegt tā, lai citi nejūt. Un tāpēc nevajag strādāt pie tik vāji sagatavotiem dokumentiem! Es tiešām visus koleģiāli aicinu ļoti laipni atdot pārstrādei šo dokumentu un neizgāzties, neieiet vēsturē ar balsošanu par to, par ko mēs paši īpaši labi nejūtamies. Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Pirms turpinām debates, es gribētu deputātiem atgādināt Kārtības ruļļa 91.panta pirmo sadaļu: "Ja likumprojekts nav pieņemts pirmajā lasījumā, tas uzskatāms par noraidītu un to var atkārtoti iesniegt izskatīšanai šajā sesijā tikai tad, ja likumprojektu parakstījis vismaz 51 deputāts vai arī tajā izdarīti grozījumi." Tāpēc lūdzu deputātus neaicināt nodot to atpakaļ komisijai, tāds balsojums Saeimai nav iespējams pirmajā lasījumā.

Vārds Pēterim Apinim, "Latvijas ceļa" frakcijas deputātam!

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātais Prezidij! Cienījamie deputāti! Dokuments tiešām ir stipri vājš. Ministru kabineta noteikumi, kas jau ir pieņemti par šo pašu jautājumu, ir krietni modernāki. Ja mēs šodien pieņemtu šo dokumentu pirmajā lasījumā, es ļoti lūdzu kārtīgu un ilgu laiku, lai iesniegtu priekšlikumus. Priekšlikumi tur būs jāiesniedz ļoti daudzi. Paldies.

Sēdes vadītāja. Valdis Krisbergs - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

V.Krisbergs (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamo Prezidij! Kolēģi! Jā, nupat mēs dzirdējām tādu labu aicinājumu - anarhistiskā liberālisma - jeb: kas sunim asti cels, ja ne pats. Nav nekādas vajadzības pēc Monopola likuma - starp citu, pirmā Monopola likuma, kas varētu būt apstiprināts Saeimā. Jo, protams, es pilnīgi apzinos, ka cienījamie oratori, kas nupat uzstājās, pārzina likumdošanu, un Kārtības ruļļa attiecīgais pants, ko nupat mūsu cienījamā spīkere nosauca, bija zināms: ja aicinātu nodot šo likumprojektu pirmajā lasījumā atpakaļ, tad šis likumprojekts vairs netiktu izskatīts. Tik tiešām, savas intereses vajag nomaskēt! Pilnīgi piekrītu šai tēzei. Interese ir ļoti liela. Jā, es arī piekrītu, ka ļoti daudzās sadaļās ir nepareizi veidots teksts. Tāpēc mēs šodien skatām tikai pirmajā, nevis trešajā lasījumā šo likumprojektu. Kādas intereses šodien pārstāv tie, kuri ļoti vēlētos "norakt" šo likumprojektu? Latvijas tautas apdzirdīšanas intereses? Vai varbūt, cienījamie kolēģi, Latvijas tautas veselības intereses, kura dzer "krutkas" un tamlīdzīgas lietas? Un līdz ar to uzreiz tiek pieminēti traģiski likumu nesakārtotības momenti. Šaubos, vai kādam tantukam jau nu ies virsū policists, ja skapītī atklās uz zālītēm uzlietu spirtiņu. Nu laikam ne jau to mēs gribam apkarot.

Par anarhistiskā liberālisma principu. Esot pieņemti Ministru kabineta noteikumi. Jā, protams. Kas tad tos aizstāv, šos noteikumus? Šķiet, tie, kuriem ir pilnīgi nemaskētas intereses, lai šāds likumprojekts nebūtu izgājis savu pirmo lasījumu un Latvijas tauta tikpat veiksmīgi kā ar visiem šiem Ministru kabineta noteikumiem tiktu nodzirdīta. Pats svarīgākais - jebkurā valstī, jebkurā Eiropas valstī, par kurām ar tik milzīgām izbailēm tika runāts nupat, ka Latvija taisās ieiet iekšā šajā saimē, ir pieņemts, ka alkohols ir viens no valsts budžeta papildināšanas stūrakmeņiem. Nepieņemot šo Monopola uzraudzības likumu, protams, izstrādājot to otrajā un trešajā lasījumā, ļoti veiksmīgi tiek likta "mīna" nākamajai valdībai, nākamajam budžetam, nākamajai Latvijas tautas labklājībai, jo, ja nav šā likuma, nav sakārtotības alkohola lietā un nav arī ieņēmumu no alkohola tirdzniecības, eksporta un importa. Un tā tālāk.

Jā, arī man ir iebildumi kaut vai par reklāmas izvietošanas metodiku, kaut vai par neatbilstībām administratīvajā likumdošanā, tas viss ir otrajā, trešajā lasījumā sakārtots. Man šķiet, ka šis balsojums ir ne tikai ierindas likuma balsojums, šis balsojums ir tiešām pierādījis, kā mēs uztveram rūpēšanos par mūsu nācijas veselību, par mūsu valsts labklājību, par iespējamo valsts budžeta sakārtošanu, jo, neaizmirsīsim, pļēgurošana - tā nav personīga lieta, tie ir nelaimīgi bērni, tas ir noziedzības pieaugums valstī, tā ir nabadzīga valsts kase. Es aicinu nodot šo likumprojektu tālākam darbam, pieņemot to pirmajā lasījumā. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies. Līdz pārtraukumam ir 12 minūtes. Vai jūs, Kalnbērza kungs, izmantosiet šīs 12 minūtes? Vārds Viktoram Kalnbērzam - Latvijas Vienības partijas frakcijas deputātam.

V.Kalnbērzs (Latvijas Vienības partijas frakcija).

Cienījamie kolēģi! Es runāšu ļoti īsi. Mans uzskats ir tāds, ka šo likumu vajadzēja pieņemt jau 5. Saeimai. Mēs ar lielu nokavējumu izskatīsim šo problēmu. Un es uzskatu, ka pat tad, ja tajā projektā ir zināmas nepilnības... neskatoties uz to, mūsu Saeimai ir jāizsaka sava attieksme pret šo problēmu. Un, no ārsta viedokļa, es ļoti aicinu visus Saeimas deputātus atbalstīt šo projektu pirmajā lasījumā. Mums jārūpējas par savu tautu, un, es domāju, ja mēs tomēr to valsts monopolu nu pieņemsim, tādā gadījumā varbūt palielināsies arī līdzekļi slimnieku ārstēšanai. Es vēlreiz aicinu atbalstīt šo projektu pirmajā lasījumā.

Sēdes vadītāja. Paldies. Jānis Kazāks - Tautas kustības "Latvijai" frakcijas deputāts. Jūs izmantosit 10 minūtes? Lūdzu!

J.Kazāks (frakcija "Latvijai").

Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Gribu tāpat kā visi pārējie pievērst jūsu uzmanību taisni šim likumprojektam, jo mēs Aizsardzības un iekšlietu komisijā arī izskatījām šo likumprojektu un atzinām, ka viņš tiešām ir ļoti, ļoti zemā līmenī, un uzskatījām, ka 5. Saeimas deputāti nav izdarījuši savu darbu un vienkārši "piespēlējuši" savu darbu mums, 6. Saeimai, lai mēs izstrebjam šo putru, ko viņi ievārījuši. Jā, šis likumprojekts ir ļoti švaks, un mūsu komisija atzina, ka viņš ir jāpārstrādā un spēcīgi jāpārstrādā, bet tāpēc viņš nav jānoraida, jo mēs sapratām vienu lietu - tauta dotajā momentā ir nodzirdīta, un viņa gaidīt gaida šo Valsts monopola likumu par alkoholu. Tāpēc arī es iesaku nenoraidīt, atbalstīt un turpināt darbu pie šī likumprojekta. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies. Andris Rubins - Tautas kustības "Latvijai" frakcijas deputāts. Jūs izmantosit 9 minūtes? Paldies.

Aivars Kreituss - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts. Jūs izmantosit 9 minūtes? Paldies.

Tad lūdzu zvanu reģistrācijai! Lūdzu reģistrācijas režīmu! Lūdzu deputātus reģistrēties! Pirms reģistrācijas rezultātu nolasīšanas vārds paziņojumiem Saeimas sekretāram Imantam Daudišam.

I.Daudišs (6. Saeimas sekretārs).

Godātie kolēģi! Viens īss paziņojums. Es lūdzu sapulcēties uz īsu brīdi te pie Prezidija tūlīt pēc pārtraukuma paziņošanas visus tos mūsu deputātus, kas vēlēšanu laikā bija rajonu, pilsētu vai pagastu deputāti, un tos, kas strādāja pašvaldības institūcijās. Uz īsu brīdi lūdzu sapulcēties.

Sēdes vadītāja. Lūdzu nolasīt reģistrācijas rezultātus. Janīna Kušnere - 6. Saeimas sekretāra biedre.

J.Kušnere (6. Saeimas sekretāra biedre).

Lūdzu uzmanību! Nav reģistrējušies:

Andris Ameriks,

Oļģerts Dunkers... Paldies.

Guntars Grīnblats... Ir zālē, paldies.

Jānis Jurkāns... Paldies, ir zālē.

Sēdes vadītāja. Paldies. Pārtraukums līdz pulksten 11.00.

(P ā r t r a u k u m s)

Sēdi vada Latvijas Republikas 6.Saeimas priekšsēdētāja

Ilga Kreituse.

Sēdes vadītāja. Turpinām debates. Vārds Andrim Rubinam - Tautas kustības "Latvijai" frakcijas deputātam. Lūdzu!

A.Rubins (frakcija "Latvijai").

Cienījamais Prezidij! Prezidija priekšsēdētāj! Cienījamie kolēģi! Pirmkārt, es gribu teikt, ka likumprojekts par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu ir jāpieņem steidzoši, es domāju, pirmajā lasījumā un nekavējoši. Tāpat nākotnē mums noteikti ir jāizskata arī likumprojekts par tabaku un par prostitūciju. Kā visiem zināms, alkohols veicina personības degradāciju, prostitūcijas attīstību un veneriskās slimības. To, ka valstī ir ļoti daudz alkoholiķu un notiek personības degradācija, to mēs redzam uz katra soļa. Par to, ka ir prostitūcija, par to mēs bieži dzirdam, rakstot avīzēs. Ja jūs palasīsit avīzes, jūs redzēsit, ka mums ir vairāk nekā 300 firmu, kur jūs varat katru dienu pa telefonu izīrēt vai nu sievieti, vai vīrieti, pēc jūsu vēlmēm. To, ka mums zeļ un mēs esam Eiropā pirmajā vietā attiecībā uz veneriskajām slimībām, to es jums apstiprinu kā dermatoveneroloģijas profesors un Latvijas dermatovenerologu asociācijas vadītājs. Mūsu statistiskie dati ir šādi. Pirmajos desmit mēnešos Latvijā ir reģistrēti šogad 1879 sifilisa slimnieki. No tiem 21 bērns, starp tiem 12 - iedzimtais sifiliss. 90% no visiem gadījumiem šie slimnieki ir bijuši alkohola reibumā. Katru mēnesi tiek reģistrēti jauni 200 līdz 300 sifilisa gadījumi. Vakar es lasīju lekciju par sifilisu, un tika demonstrēti kādi 50 diapozitīvi Daugavpilī, jo Daugavpils ir viena no pilsētām, (protams, pirmajā vietā ir Rīga, Daugavpils, Liepāja, Ventspils), kur ir ļoti augsts saslimstības līmenis. Daugavpils pilsētas ārstnieciskās daļas vadītājs teica, ka viņi nav saņēmuši no budžeta jeb no valdības 200 000 latus, kas ir paredzēts kā akcīzes nodoklis par alkoholu. Es domāju, ka tāpēc mums steidzoši ir jāpieņem šis likums, lai varētu arī iekasēt šo naudu, ko izlietotu ārstniecības nolūkos. Viņi nevar savukārt samaksāt pārējo. Šī nauda ir nepieciešama, lai mēs varētu paaugstināt pensijas, un, protams, mums jādara viss - un šeit ir arī prese -, lai vairāk popularizētu un teiktu par alkohola kaitīgumu, lai ierobežotu šīs veneriskās slimības.

Un nobeigumā es gribu atgādināt presei un visiem deputātiem, ka izmeklēšanās attiecībā uz veneriskajām slimībām un to ārstēšana ir bezmaksas. Paldies. Uz redzēšanos!

Sēdes vadītāja. Aivars Kreituss - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

A.Kreituss (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamā priekšsēdētāja! Godājamie deputāti! Es, pirmkārt, gribētu teikt, ka, protams, šo likumprojektu vajadzētu laist tālāk, lai varētu pie viņa strādāt un viņu varētu pilnveidot, bet es gribētu vērst uzmanību arī uz veselu virkni momentu, pie kuriem acīmredzot ir jāstrādā pie šī likumprojekta tālākās sagatavošanas.

Pirmkārt, nesen bija tāds labs apskats, kas ir pieejams visiem cilvēkiem, visiem interesentiem. Tas bija "Dienas Biznesā" burtiski kādu pusotru mēnesi atpakaļ. Tur bija parādīti diezgan drausmīgi cipari saistībā ar to, kas notiek ar spirtu un ar spirtotajiem dzērieniem vispār. Piemēram, tur bija minēts, ka ir izdotas aptuveni 60 licences vairumtirdzniecībai, tad ir vēl kādas 1000 licences mazumtirdzniecībai. Iedomājieties, kas kopumā notiek ar šo licenču izdošanu, kas notiek ar šo licenču visāda veida, teiksim, izspiešanu bieži vien no tiem, kuri atļauj viņas izdot, jeb no tiem, kuriem ir tiesības viņas izdot. Un tāpēc es gribētu minēt dažus tādus ciparus, kas parāda laikam to, ka nebūt nav nepieciešams ne tik daudz licenču vairumtirdzniecībai, ne tik daudz licenču mazumtirdzniecībai, jo tiklīdz ir tik daudz licenču, tā ir skaidrs, ka tur ir milzīgs daudzums gan ārzemju firmu, gan importētāju, tas viss ir apaudzis ar lielu daudzumu visādu aktīvistu. Šādā situācijā runāt par valsts monopolu, man liekas, ir visai grūti.

Un es, protams, piekrītu tam, ko teica Kiršteina kungs. Šis likums, ja mēs paskatāmies no šādu ciparu puses, diez vai ir saucams par Valsts monopola nodrošināšanas likumu kaut kādā veidā. Piemēram, šāds cipars: "Latvijas balzams" 10 mēnešos valsts budžetā akcīzes nodokļa veidā ir nomaksājis 12 miljonus latu. Kopumā Latvijā ir 16 ražotāji šādiem spirtotajiem dzērieniem. Tie pārējie nomaksājuši tikai 2 miljonus latu.

Nākošais cipars. Peļņas nodokļa veidā "Latvijas balzams" nomaksā divas trešdaļas, bet pārējie visi - lielais skaits šo importētāju, tie nomaksā tikai niecīgu daļu. Bet viņi ieved daudz vairāk, nekā "Latvijas balzams" ražo. Tātad tas cipars ir pilnīgi apgriezenisks. Tas parāda to, ka mēs veselā virknē gadījumu nodokļus neiekasējam, un es domāju, ka galvenā rūpe jau mums būtu tā, ja tomēr notiek šāda alkohola importēšana, tad vismaz rūpēsimies par savu budžetu un skatīsimies, lai tomēr tie, kas to visu importē, lai tie arī šajā budžetā maksātu.

Tāpēc es kopumā domāju, ka likums, kā jau es teicu, būtu tālāk laižams, bet man liekas, ka tad, kad mēs nonāksim līdz nākošajam lasījumam, mums vajadzētu pamēģināt, katrā ziņā vismaz es centīšos to darīt, paskatīties no budžeta viedokļa, cik tad precīzi (ar cipariem) šādi maksājumi, piemēram, par šo gadu ir bijuši, par kādām struktūrvienībām, cik viņi ir maksājuši akcīzes nodokli, cik ir maksājuši peļņas nodokli, cik kaut ko citu vēl, kā tā ražošana notiek. Jo, piemēram, jautājums par spirtu. Šeit sēž lauksaimniecības speciālisti, kuri labāk par mani var pateikt, vai tad Latvijā vispār spirtu vajag importēt. Man liekas, ka Latvijā šeit nevar nodrošināt valsts iepirkumu neteiksim, bet principā iepirkumu graudiem, un Latvijā ir vairākas vietas, sākot ar Kalsnavu, kur to spirtu var lieliski ražot, un es domāju, ka to var pieražot visas Latvijas vajadzībām. Kāpēc tāds jautājums, tāda lieta kā spirta imports vispār būtu jāatļauj? Es vismaz personīgi to nesaprotu. Līdz ar to, ja tāds imports nebūtu atļauts, protams, izpaliktu vesela virkne visādu grūtību ar visādiem nelegāliem ražojumiem un ar tām lietām, ko sauc par tautas nodzirdīšanu. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Guntis Eniņš - pie frakcijām nepiederošs deputāts.

G.Eniņš (pie frakcijām nepiederošs deputāts).

Ļoti cienītā priekšsēdētāja! Augsti godātie deputāti! Es domāju, ka šis likumprojekts, kura priekšā mēs stāvam, ir viens no traģiskākajiem likumiem latviešu tautai. Un tāpēc man būtu pat jautājums iepriekšējai komisijai, kas strādāja, ko viņi ir darījuši, ka tik vien ir varējuši šajā lietā padarīt. Man gribētos jautāt, kādi speciālisti, kādi eksperti šī jautājuma izstrādāšanas gaitā tika pieaicināti. Vai, piemēram, komisijā bija narkologs, demogrāfi, psihologs, psihiatrs? Mums ir Pretalkohola biedrība, vai tika pieaicināta šīs Pretalkohola biedrības vadība? Kādi speciālisti no kriminālistikas, jo cik tad notiek un kādi ir rezultāti autokatastrofām dzērumā? Kādi? Te jau iepriekšējais runātājs sacīja, kas notiek ar venerisko slimību izplatīšanos šajā sakarā. Pārstāvis no

Iekšlietu ministrijas, kā pieaug noziedzība. Tas viss ir it kā kaut kā piemaskēts. Pirmajā brīdī mēs varbūt to tā... esam tā pieradināti, ka nemanām. Tāpēc man gribētos vienlaikus šos jautājumus vērst uz nākošo likumu tālāko izstrādi, kur ar viņu labojumiem piedalīsies... vajadzētu pieaicināt šos minētos speciālistus, jo bez viņiem tik nopietns likums neiznāks pilnīgs.

Problēma ir tā, ka likums, es pilnīgi piekrītu, ir gan steidzams, bet viņš nedrīkst būt sasteigts un samuļļāts. Un pašlaik šis likums ir tik nepilnīgi caurs, ka man gribētos domāt, ka tādas cauras bikses aizlāpīt ir pat grūtāk, nekā no tās pašas drēbes ņemt un uzšūt jaunas. Es šo domu neuzspiežu. Es lieku padomāt, vai tomēr nav vieglāk šo likumu ar vislielāko nopietnību steidzīgi izveidot no jauna. Paldies.

Sēdes vadītāja. Pēteris Tabūns - LNNK un LZP frakcijas deputāts.

P.Tabūns (LNNK un LZP frakcija).

Cienījamie kolēģi! Vispirms noskaidrosim visi, gribam vai negribam mēs šo spirta un alkoholisko dzērienu monopolu valstī. Valsts monopolu. Un šķiet, ka gribam visi. Nu tad iziesim no šīs patiesības un no šīs gribēšanas un darīsim tā, lai tas dotu vispozitīvāko rezultātu. Jā, šis valsts monopols ir vajadzīgs. Par to šaubu nav. Bet vai ir vajadzīga steiga? Arī steiga ir vajadzīga. Bet steiga, kas nenestu līdzi zaudējumu. Lai nesasteigtu un lai mēs netaisītu šķietamību, ka, lūk, šis spirta monopols nu beidzot būs, par ko mēs esam runājuši daudz arī 5.Saeimā, bet efekta, rezultāta var nebūt. Redzat, monopols ir vai nu uz ražošanu, vai uz tirdzniecību. Bet pašlaik pēc šī likumprojekta izskatās, ka nebūs šī monopola ne uz vienu, ne uz otru. Būs licencēšana. Te ir - paldies par to - ierakstīts, ka bērnudārzos nepārdos, kā jau te Kiršteina kungs pasmaidīja, un patiesi pasmaidīja - transporta līdzekļos, telpās ar mazāku platību par 10 m^2 un tā tālāk, bet ir svarīga būtība. Ne velti gan Kalnbērza kungs vērsa uzmanību uz šo tautas nodzirdīšanu, gan Rubina kungs un daudzi citi, īpaši dakteri, kuri ļoti labi zina, kas notiek šodien ar tautu, kā tauta tiek nodzirdīta. Un redzat, te rodas it kā aizdomas dažiem, ka mēs mēģinām, ka daži deputāti no dažām frakcijām mēģina nobloķēt šī likuma virzīšanu un pieņemšanu. Nē, taisni otrādi! Es atgādināšu jums, cienījamie 6.Saeimas deputāti, ka jau 5.Saeimas darbības sākumā mēs LNNK frakcijā bijām tie, kas mēģinājām šajā sakarībā ieviest kaut kādu kārtību vismaz, lai nenotiktu ļaunākais un arī tā rezultātā nenotiktu ļaunākais. Es pats personīgi toreiz uzrakstīju pieprasījumu Saeimai. Saeima to izskatīja vēl pirmās valdības laikā - Birkava valdības laikā. Atcerieties, ka gribēja un jau faktiski bija izdarīts, ka "Latvijas balzams", šī dzīsla, pa kuru budžetā nāk daudz naudas, par ko te Kreitusa kungs runāja, un ļoti labi arī mēs zinām, bija pārdots jau faktiski vāciešiem un izveidots kopuzņēmums "Bārlat". Lūk, iesaistoties šajā cīņā arī pārējiem dažādās komisijās, Tautsaimniecības komisijā, un - paldies, - atbalstot to arī dažās ministrijās, mums izdevās paglābt šo "Latvijas balzamu" no pārdošanas.

Un daudzi šodien pastāv, attīstās, un es ceru, ka attīstīsies. Lūk, tieši to ņemot vērā, vajadzētu šodien patiešām salikt visu savās vietās un izveidot likumprojektu un pēc tam pieņemt likumprojektu par īstu valsts monopolu šajā nozarē. Par īstu, pamatīgu, kas patiešām gūtu efektu, nevis šķietamību. Jo šobrīd mēs varam sasteigt. Jā, varbūt tautai radīsies priekšstats, ka mēs Saeimā esam izdarījuši ļoti labu darbu - beidzot pieņēmuši šo spirta monopolu, un mums pat liksies, ka mēs esam ierobežojuši šo alkohola lietošanu, ka mēs cīnāmies par to, lai nenodzirdītu tautu, bet tā būs tikai šķietamība. Varbūt darīsim pamatīgāk - nodosim šo likumprojektu atpakaļ un ļoti steidzami, papildinot to... Mēs, Saeima, taču varam, nav tāda varianta, ka mēs nevarētu, tā sakot, pēc tam izskatīt un pieņemt šo likumprojektu. Tas ir jāizdara. Tas ir mūsu pienākums. Viens no mūsu pirmajiem pienākumiem. Un ir labi, ka ar to mēs esam sākuši 6.Saeimā. Tāpēc es vēlreiz lūdzu: netaisīsim šķietamību un nedomāsim, ka viens vai otrs, viena vai otra puse vai

kāda frakcija, vai atsevišķs deputāts negribētu kārtību šajā lietā, bet izdarīsim to pamatīgi! Tā, kā to prasa valsts un tautas intereses. Paldies.

Sēdes vadītāja. Juris Dobelis - LNNK un LZP frakcijas deputāts. Otro reizi.

J.Dobelis (LNNK un LZP frakcija).

Cienījamie kolēģi! Tieši tāpēc, ka lieta ir pārāk nopietna, es aicinu nejaukt jēdzienus un vienam otram nemētāties te ar tādiem vārdiem kā tautas apdzirdīšana, un te kādam ir īpašas intereses to darīt. Tāpēc es atgādināšu, ka kādreiz vajadzētu arī atcerēties mūsu dzejniekus, un šajā gadījumā Jāņa Raiņa dzejoļa būtību par to bagāto cilvēku, kurš vicināja nēzdodziņu un neko citu nedarīja, lai palīdzētu nabagajiem. Protams, var jau būt, ka viens otrs vairs tik bagāts nav un uz jautājumu, vai jums ir problēmas, vairs nevar tik vienkārši atbildēt ar vārdu - nieki! Tāpēc šajā gadījumā, ja šis likumprojekts ir tiešām sagatavots vāji, vai tiešām mums ir tik grūti to sakārtot? Tas nebūt nenozīmē kaut kādu laika vilkšanu, jūs taču to ļoti labi saprotat. Vāji sagatavotu likumprojektu, virzot pēc tam uz otro lasījumu, aizies daudz vairāk laika. Un es tomēr atkārtošos un nolasīšu šoreiz precīzi no Kārtības ruļļa 136.pantu. Tur nav runas par to, ka, ja mēs atdodam komisijai atpakaļ, tas nozīmē likuma "norakšanu". Precīzi un skaidri ir pateikts: - "Tāpat pirms balsošanas pēc būtības izšķirami priekšlikumi par lietas atlikšanu, nodošanu atpakaļ komisijai, papildu ziņu ievākšanai un tamlīdzīgi". Kas mums liedz uzticēt komisijai to kārtīgi uztaisīt uz pirmo lasījumu? Tad mums nevajadzēs nekādu 51 parakstu, un tas mums nekādu lieku laiku neprasīs. Bet mēs būsim uztaisījuši vienu kārtīgu likumu, nevis kaut kādu šķietamību. Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies, Dobeļa kungs! Tātad es sapratu, ka jūs precizējāt savu priekšlikumu - nevis pirmajā lasījumā noraidīt, bet izmantot 136.pantu.

Jānis Mauliņš - deputātu frakcija "Latvijai".

J.Mauliņš (frakcija"Latvijai").

Godātā Saeima! Man diemžēl ir jāatkārtojas. Es redzu, ka šeit tiek veltīgi tērēts laiks. Kiršteins un Dobelis smējās par šo projektu, paši sevi apsmiedami, jo tas projekts nav Ata Sausnīša sagatavots, bet gan iepriekšējā Saeimā jau gatavots. Kāpēc tāda tukša runāšana ir vajadzīga? Likums neapšaubāmi ir vajadzīgs, un ir labāk, ja tas ir ātrāk, tāpēc tiešām lai komisija strādā, un komisijā var iesniegt priekšlikumus arī Dobelis, arī Kiršteins utt. Kāpēc visu laiku šeit tērēt? Varu tērēt tikai to, jo valsts kase ir tukša, un to jau nostādījāt jūs - 5.Saeimas deputāti un valdība. Un tur, lai šo kasi kaut kā piepildītu, jāatrod ir līdzekļi, un valsts monopols attiecībā uz spirtotajiem dzērieniem varētu būt palīglīdzeklis, jo mēs zinām taču, ka lielajā Padomju savienībā krietnu daļu militāro izdevumu taisni sedza šie ienākumi. Lūdzu, apdomājiet un, lūdzu, nerunājiet tukšu!

Sēdes vadītāja. Oļģerts Dunkers - frakcijas "Latvijai" deputāts.

O.Dunkers (frakcija "Latvijai").

Godājamais Prezidij! Godājamie deputāti! Es esmu mazliet pārsteigts par to naivo situāciju, kura izveidojas ar šo likumprojektu. Es nevaru saprast, kā tas ir, ka cilvēki, kam ir vara rokās, redz, ka te blakus stāv zelta naudas kaudze, kuru pa vienam dolāram izlaupa, bet mēs spriežam, vai mums vajadzētu pieņemt likumprojektu, kas aptur šo naudas aizplūšanu, kas aptur to bagātību. Mēs ilgi domājām, vai mēs to pieņemsim pirmajā lasījumā un vai mēs vispār pārstrādāsim, un tad, kad izrādīsies, ka tās kaudzes vairs nebūs, mēs būsim ārkārtīgi pārsteigti: kur palicis tas ienākums no

alkohola? Es domāju, ka tas ir likums, kas uzreiz ir jādod pirmajā lasījumā uz priekšu, jo tauta gaida no mums šo likumu. Tauta gaida! Gaida tās mātes, kuras raud par dzērājiem dēliem, un draud tiem cilvēki visi, un, ja šodien nav vēl konkrētu priekšlikumu, ja es dzirdu tikai tādas vīpsnāšanas un zobgalīgas piezīmes par šo likumu, ja nav neviena konkrēta priekšlikuma, kas to papildinātu, tad ļausim, lai uz otro lasījumu šādi priekšlikumi rodas, bet lai tas likums iet uz priekšu. Jo mēs jau nonākam līdz ārkārtīgiem paradoksiem. Ne jau tikai tauta dzer. Dzer visi. Dzer mākslinieki, (No zāles deputāts I.Bērziņš: "Mākslinieki nav tauta?") piemēram. Jā, ir tauta, diemžēl tā ir tautas labākā daļa. Ordeņota tautas labākā daļa, kur izrādes "Zelta zirgs" laikā Baltais tēvs nokrīt no krēsla, jo viņš vairs nevar nosēdēt. (Starpsauciens no zāles: "Labi, ka Antiņš nenokrīt.") Ar ordeni apbalvotais mākslinieks! Es domāju, ka tā ir traģēdija. Tā ir traģēdija. Šo likumu nedrīkst atvirzīt. Likumu nedrīkst atvirzīt!

Sēdes vadītāja. Alfreds Čepānis - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

A.Čepānis (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Godājamie kolēģi! Mazliet par likuma tapšanas vēsturi. 1993.gada novembrī, kad savu darbu tikko bija sākusi 5.Saeima, Demokrātiskās partijas frakcija iesniedza likumprojektu "Par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu", kas arī novembrī 5.Saeimas laikā, pirms diviem gadiem tika pieņemts pirmajā lasījumā. Bet tad Ministru kabinets uzskatīja par nepieciešamu šo lietu pasteidzināt un paātrināt un izdeva Ministru kabineta noteikumus, kuriem, protams, bija likuma spēks. Ar šo noteikumu noteiktajām normām tika izveidota Latvijā Spirta monopola pārvalde, kura vēl joprojām darbojas un atrodas Finansu ministrijas pārraudzībā, un 1995.gadā Ministru kabinets, kā jau daži šeit runāja, pieņēma atkārotus Ministru kabineta noteikumus, šķiet, ka to numurs ir 173, kur atkal tika pārskatītas vairākas būtiskas un svarīgas normas, kas regulē šo uzņēmējdarbību un šo lielo valstiski nozīmīgo problēmu Latvijā.

Šā gada februārī Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijā 5.Saeimā tika pieņemts lēmums, ka jāizveido darba grupa, kura izstrādātu jaunu spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopola likumprojektu un noteiktajā kārtībā iesniegtu Saeimai izskatīšanai. Šajā darba grupā strādāja trīs 5. Saeimas deputāti no dažādām frakcijām. Tajā strādāja Saeimas Juridiskā biroja speciālisti, Spirta monopola pārvaldes direktors, Valsts ieņēmumu dienesta speciālisti, Ekonomiskās policijas speciālisti. Darba grupā, protams, bija iesaistīti arī "Latvijas balzama" speciālisti un tie cilvēki, kuri nodarbojas ar šīs produkcijas tirdzniecību, importa tranzītu un visām citām operācijām. Tā rezultātā šā gada vasarā darbs četru mēnešu laikā pie minētā likumprojekta tika pabeigts un tika iesniegts 5.Saeimā Tautsaimniecības, agrārās un reģionālās politikas komisijā. Taču sakarā ar to, ka tuvojās 6.Saeimas vēlēšanas, Saeima darba kārtībā izskatīšanai sēdē šo jautājumu vairs neiekļāva. Tagad 6.Saeimai priekšā tiek celts šis 5.Saeimā izstrādātais likumprojekts, pie kura gods vai negods bija lemts strādāt arī man.

Mēs esam izpētījuši un ņēmuši vērā mūsu kaimiņvalstu - Lietuvas, Igaunijas un citu Baltijas jūras reģiona valstu pieredzi šajos jautājumos un arī šo valstu likumdošanu. Ņēmām vērā, protams, tos Ministru kabineta noteikumus, kuri bija un ir spēkā Latvijas valstī arī šobrīd. Gribu atgādināt tiem kolēģiem, kuri ir izlasījuši šo likumprojektu, ka citiem nav jēgas vienkārši runāt, ka pašreizējā likumprojektā ir tomēr divas, mūsuprāt, striktas normas. 7.pantā, piemēram, ir paredzēts jebkāda veida spirta importa aizliegums Latvijas valstī, jo ražotāji mums apgalvoja, un par to mēs varam pārliecināties arī pēc Latvijas valstī izvietotajām jēlspirta ražošanas un spirta ratifikācijas jaudām, ka mēs paši spējam sevi ar šo produktu apgādāt.

Bez tam 108.panta trešajā daļā - es atkal vēršos pie tiem, kuri ir lasījuši šo dokumentu - ir ierakstīta vēl viena strikta norma, ka viltotie un nelegāli ražotie alkoholiskie dzērieni atzīstami

par cilvēka veselībai un dzīvībai bīstamiem. Un, ja mēs akceptēsim un pieņemsim šādu normu, tad pēc šāda likuma pieņemšanas tas ļaus tiesībinstitūcijām daudz radikālāk un bargāk vērsties pret šiem cilvēkiem, kuri nodarbojas ar šādu nelegālu vai viltotu dzērienu ražošanu, jau Krimināl kodeksa ietvaros.

Es saprotu, kolēģi, ka šodien daži no tiem, kuri strikti uzstājas pret šā likumprojekta virzīšanu otrajā lasījumā... es precīzi to zinu, paši ir saistīti ar spirta vai alkoholisko dzērienu biznesu un tāpēc viņiem nav vajadzīgs šāds Monopola likums. To var saprast. Tas ir loģiski un saprotami. Bet tomēr bez vispārējām frāzēm, kuras skanēja par šo likumprojektu no tribīnes, es praktiski nedzirdēju nevienu konkrētu priekšlikumu, kuras no iesniegtā likumprojekta 15 nodaļām ir liekas, nevajadzīgas, analfabētiskas, kuras ir jāsvītro, jāizņem ārā un tad to vietā kādas un cik, un kādā redakcijā nodaļas ir liekamas šajā likumprojektā iekšā. Tādu priekšlikumu diemžēl nebija.

Un, ņemot vērā visu dzirdēto un tikko teikto, es tomēr ļoti lūdzu Saeimu atbalstīt šā likumprojekta pieņemšanu pirmajā lasījumā, virzīt to apspriešanai komisijās un noteikt iespējami īsu, taču pietiekami ilgu termiņu, kura laikā varētu tikt iesniegti pārdomāti priekšlikumi par likumprojekta uzlabošanu. Paldies!

Sēdes vadītāja. Dzintars Ābiķis - "Latvijas ceļa" frakcijas deputāts.

Dz.Ābiķis (frakcija "Latvijas ceļš").

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs! Cienījamie kolēģi! Izglītības, zinātnes un kultūras komisija izskatīja, tiesa, diezgan virspusēji šo likumprojektu, taču, neskatoties uz to, ka mūsu komisijā ir daudzi kultūras darbinieki, un atsaucoties uz Dunkera kunga teikto, es varu simtprocentīgi apgalvot, ka visi viņi bija skaidrā. Mēs komisijā nolēmām šo likumprojektu atbalstīt pirmajā lasījumā, lai varētu pie viņa tiešām nopietni strādāt, jo neapšaubāmi likumprojektam, kā te norādīja, ir daudz trūkumu, bet, lai arī mūsu komisija varētu nopietni pie šī likumprojekta strādāt, jo, kā mēs visi zinām, alkoholisma problēmas jaunatnes vidū ir pietiekami lielas, tāpēc komisijas vārdā es tomēr lūgtu balsot par pirmo lasījumu un ļoti rūpīgi strādāt visām ieinteresētajām komisijām un deputātiem pie nākamā lasījuma. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Debates beidzam. Referents vēlas runāt? Nē. Paldies. Lūdzu zvanu! Saeimas Prezidijs ir saņēmis sekojošu iesniegumu: "Saskaņā ar Kārtības ruļļa 136.pantu pirms balsošanas pēc būtības ierosinām nodot likumprojektu papildu ziņu ievākšanai un tā uzlabošanai". Cik es saprotu, tad ir priekšlikums nodot komisijai, tātad šis vārds ir izlaists, jā? Tātad tas skanētu: "Tāpat pirms balsošanas pēc būtības izšķirami priekšlikumi par lietas atlikšanu, nodošanu atpakaļ komisijai, papildu ziņu ievākšanu un tamlīdzīgi", jā, atbilstoši 136.pantam. Tātad, lūdzu, balsosim par deputāta Kiršteina, Dobeļa, Tabūna priekšlikumu - pirms balsošanas pēc būtības nodot atpakaļ likumprojektu komisijai papildu ziņu ievākšanai un likumprojekta uzlabošanai. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 22, pret - 54, atturas - 15. Nav pieņemts.

Tālāk, lūdzu, balsosim par likumprojekta "Par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu" pirmo lasījumu. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsosim. Lūdzu rezultātu! Par - 81, pret - nav, atturas - 15. Likumprojekts pirmajā lasījumā ir pieņemts.

Lūdzu, pasakiet laiku, līdz kādam iesniedzami labojumi un papildinājumi.

L.Teniss. Lūdzam noteikt priekšlikumu iesniegšanas termiņu otrajam lasījumam līdz 1996.gada 4.janvārim.

Sēdes vadītāja. Vārds Pēterim Apinim, frakcijas "Latvijas ceļš" deputātam.

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Godātais Prezidij! Cienījamie deputāti! Mazliet garāku termiņu, lūdzu! Mēs vienkārši... Nu, teiksim, līdz kādam 15.janvārim, ja drīkst. Nu, tomēr divas nedēļas klāt. Paldies.

Sēdes vadītāja. Komisijas pārstāvis...

L.Teniss. Es domāju, ka mēs tam piekrītam. Tiešām likumprojekts ir ļoti svarīgs.

Sēdes vadītāja. Paldies. Tātad labojumi un papildinājumi iesniedzami līdz 1996.gada 15.janvārim.

Saeimas Prezidijs ir saņēmis 10 deputātu parakstītu **patstāvīgu priekšlikumu**, tas ir dokuments nr.107, kas ir izdalīts arī jums, un Prezidijs lūgtu iespēju izskatīt šo jautājumu pirms Ministru kabineta stādīšanas priekšā, ja deputātiem nav iebildumu pēc būtības, ka mēs izskatām šodien šo patstāvīgo priekšlikumu. Iebildumu nav? Nav.

Tātad: Latvijas Republikas 6.Saeima nolemj ievēlēt 6.Saeimas deputātu Induli Emsi Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā. Iesniedz 6.Saeimas deputāti Sausnītis, Panteļējevs, Eniņš, Putniņš, Kiršteins, Ozoliņš, Čevers, Ķezbers, Kaža, Kreituss.

Atis Sausnītis - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts!

A.Sausnītis (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Godājamais Prezident! Prezidij! Es ierosinu, cienījamie kolēģi, balsot par Induļa Emša iekļaušanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā, jo uzskatu, ka viņa zināšanas ir nepieciešamas mūsu komisijas darbā.

Sēdes vadītāja. Lūdzu zvanu! Lūdzu balsošanas režīmu! Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 89, pret - nav. atturas - 4. Indulis Emsis ievēlēts Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijas sastāvā.

Vārds Ziedonim Čeveram - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputātam, lai stādītu priekšā **Ministru kabineta sastāvu**.

Z.Čevers (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Jūsu Ekselence Valsts prezidenta kungs! Godājamais Prezidij! Godājamie deputāti! Dāmas un kungi!

Es stāvu šobrīd jūsu priekšā, šajā augstajā tribīnē, kā to politisko spēku pārstāvis, kam simtiem tūkstošu vēlētāju ir uzticējuši līdzatbildību par valsti. Es esmu pilnvarots paziņot, ka manis pārstāvētais Nacionālā izlīguma bloks ir gatavs uzņemties šo atbildību, respektīvi, ir gatavs darbam valsts un sabiedrības labā. Man gribētos īpaši uzsvērt šo vārdu - darbs. Mūsu valodnieki jau sen ir atklājuši, ka šis vārds ir visbiežāk lietotais latviešu valodā, taču pēdējā laikā tā jēga un

nozīme ir stipri degradēta. Daudzi vairs netic, ka tieši darbs var nodrošināt cilvēkam materiālo labklājību, apkārtējo cieņu un dzīves piepildījuma izjūtu. Kāpēc gan tā? Rit sestais atjaunotās neatkarības gads, taču jautājums par to, kālab mums vajadzīga sava valsts, joprojām nav atbildēts. Nedz ekonomikas, nedz demogrāfijas, nedz kultūras jomā. Kāda nākotne sagaida mūs visus pēc gada, trim, desmit vai piecdesmit gadiem? Kādus mērķus sev izvirza valsts vara un pārvalde un ar kādiem līdzekļiem šie mērķi ir panākami? Kāda ir cilvēka loma, kādas iespējas viņam tiek dotas, kāda ir politiķu attieksme pret viņu?

Nacionālā izlīguma bloks skaidri deklarē savu apņēmību meklēt kopsakaru starp katra konkrēta cilvēka, sabiedrības un visas tautas interesēm. Tikai tā var atjaunot cilvēku ticību paša personīgajām spējām, paša darbam. Tikai šāds - maksimāli plašs - redzes leņķis ļaus īstenot politiku, kas stāv pāri atsevišķu personu vai grupu ambīcijām. Tikai šāda principiāla pieeja dos iespēju pārvarēt līdzšinējo orientāciju uz īslaicīgu efektu, dzīšanos pēc tūlītēja izdevīguma, upurējot Latvijas stratēģiskās kvalitātes, tostarp - cilvēku ticību sev un savai valstij.

Mēs atklāti atzīstam, ka Latvijā valda dziļa ekonomiskā un arī morālā krīze. Gandrīz pilnībā tiek ignorēts Latvijas intelektuālais un ražošanas potenciāls; cilvēka spējas, labā griba un godaprāts netiek pienācīgi izmantots, atalgots un virzīts kopējo interešu īstenošanai. Protams, fundamentālas izmaiņas cilvēku apziņā nav iespējams panākt īsā laikā, taču to panākšanai nepieciešams radikāli pārskatīt attieksmi pret tām vērtībām, kas padara cilvēku par personību un sabiedrību - par tautu. Tieši šīs vērtības ir galvenais mūsu valsts īpašums.

Tieši tāpēc, lai liktu to lietā, mums ir nepieciešama stabila ekonomika, lauksaimniecība, valsts drošība, cīņa ar noziedzību un noteiktas sociālās garantijas. Taču vispirms ir jāatjauno uzticība valsts varai un pārvaldei, jāīsteno reālistisks politiskais kurss iedzīvotāju vairākuma interesēs. Šos uzdevumus spēs veikt tikai profesionāļu valdība. Katra cilvēka labklājība ir galvenais valsts atbildības un attīstības mērs, un valdībai jārīkojas lietišķi, bez sava darba vienpusīgas ideoloģizācijas vai politizācijas, ieturot noteiktu kursu uz demogrāfisko un kultūras uzplaukumu, uz integrāciju Eiropas politiskajās un ekonomiskajās struktūrās. Mēs gribam strādāt un īstenot to cilvēku gribu, kas tic Latvijas nākotnei un ir gatavi strādāt sevis, savas ģimenes un savas valsts labā.

Līdzšinējās valsts un tautsaimniecības reformās mēs redzam pamatu turpmākai valsts attīstībai, tādējādi nodrošinot varas pēctecību. Valdība pieliks visas pūles, lai panāktu reformu nepilnību un pretrunu novēršanu. Latvijā jānostiprina demokrātija. Lai sekmētu tālāku sadarbību ar visām civilizētām valstīm pasaulē, jāveido demokrātiskās tradīcijas.

Cienījamās dāmas! Godājamie kungi! Jūsu rīcībā patlaban atrodas Nacionālā izlīguma bloka Deklarācija par valdības darbu. Tā nosaka būtiskākos virzienus, kā izvest valsti no krīzes, kā saglabāt un nostiprināt politisko stabilitāti un pakāpeniski uzlabot ikviena Latvijas iedzīvotāja dzīves apstākļus. Deklarācija vienlaikus ieskicē arī valsts attīstības turpmākās perspektīvas. Domājams, nav nepieciešams to papildus lasīt priekšā no šīs tribīnes, taču daži aspekti te šķiet īpašas akcentēšanas vērti. Nav nejaušība, ka Deklarācija iesākas ar sadaļu par sociālajām problēmām, jo patiesi - saimnieciskās politikas uzdevums ir nodrošināt mūsu valstī labāku dzīvi visiem. Tieši sociālo apstākļu uzlabošana ir tautsaimniecības attīstības mērķis un jebkuras valdības darba kritērijs. Latvijas ekonomiskā un sociālā attīstība jābalsta brīvā tirgus principos. Taču vienlaikus jāizveido efektīva iedzīvotāju sociālās aizsardzības sistēma. Nu nevar bez tās! Tāpēc Deklarācijā esam ietvēruši to principu un pasākumu kompleksu, kas aptver nodarbinātības, pensiju, demogrāfiskās situācijas, invalīdu tiesību, dzīvokļu politikas, veselības aprūpes problemātiku. Cilvēks tomēr ir galvenais.

Godājamie deputāti! Zināšanas, izglītība, augsts zinātnes un kultūras potenciāls uzskatāms par tautas izdzīvošanas un attīstības pamatresursu. Šāda nostāja tiks likta valsts politikas pamatā. Savā rīcībā valdība vadīsies no atziņas, ka kultūras vērtības ir tas nezūdošais kapitāls, kas ļāvis izdzīvot latviešu tautai kā vienotam veselumam par spīti visām vēsturiskajām kolīzijām. Šo vērtību saglabāšana, izmantošana un brīva attīstība ir vienīgais garants arī nācijas turpmākai pastāvēšanai. It īpaši - ņemot vērā mūsdienu pasaules unificējošo, kosmopolītisko ietekmi vispirms uz jauno paaudzi. Tāpēc plaša vieta Deklarācijā veltīta kultūras, izglītības un zinātnes tematikai.

Deklarācijā iekļauta programma cīņai ar noziedzību. Paskatīsimies patiesībai acīs! Kriminogēnā situācija Latvijā liecina par tālāku organizētās un tā saucamās ielu noziedzības attīstību. Valsts institūcijās netraucēti zeļ korupcija. Nemitīgi pieaug īpašuma - sevišķi valsts sektorā! - izlaupīšanas apjomi. Arvien plašāk noziedzīgajās darbībās tiek iesaistīta jaunatne. Katra cilvēka tiesību aizsardzība vājinās, bet tiesībsargājošo struktūru profesionalitāte un darbības efektivitāte nemitīgi krītas. Atklāti jāatzīst to pilnīgā nespēcība cīnīties ar atsevišķiem sevišķi smagiem noziegumu veidiem. Deklarācija izvērsti atspoguļo valdības pārliecību, ka šādai situācijai jādara gals. Mūsuprāt, te ir reāla programma, kā to izdarīt.

Centrālā, visdetalizētāk izklāstītā, ir tautsaimniecības attīstības sadaļa. Esmu pārliecināts, ka šeit ir aptverti visi svarīgākie visas Latvijas ekonomiskie krustpunkti. Kā jūs redzat, atsevišķas nodaļas veltītas finansēm, rūpniecībai un ražošanai, preču apritei, tranzītam un transportam, lauksaimniecībai, mežniecībai. Kompleksais jautājumu skatījums, ietverot pasākumus gan likumdošanā, gan dažādu valsts institūciju darbībā, gan darba devēja un darba ņēmēja ieinteresēšanā, ļauj izteikt pārliecību, ka programma ir ne tikai reāla, bet tā būs arī efektīva.

Lūdzu pievērst uzmanību īpašam pasākumu kompleksam, lai nekavējoties samazinātu budžeta deficītu. Šajā nolūkā valdība ieviesīs visstingrākās taupības režīmu valsts iestādēs un krasi samazinās izdevumus, likvidējot dublējošās institūcijas, samazinot nesamērīgi uzpūstos kalpotāju štatus, pārskatot vēstniecību izdevumu lietderīgumu. Tiks noteikts alkoholisko dzērienu un tabakas ražošanas, importa un vairumtirdzniecības valsts monopols, tā ievērojami palielinot valsts budžeta ienākumus no akcīzes nodokļa un veidojot pamatu citu nodokļu samazināšanai.

Tiks sakārtota finansu darbību regulējošā likumdošana. Šeit mērķis ir - visnotaļ stimulēt likumīgu uzņēmējdarbību, radikāli izskaužot iespējas nemaksāt nodokļus un samazinot līdz minimumam ēnu ekonomikas ietekmi. Valdība sakārtos nodokļu iekasēšanas sistēmu. Budžeta ieņēmumi tiks palielināti, nevis paaugstinot iekasējamo nodokļu likmes, bet gan uzlabojot nodokļu iekasēšanas sistēmu. Valdība darīs visu, lai veicinātu pašvaldību ieinteresētību attīstīt uzņēmējdarbību savās teritorijās. Krīzes pārvarēšanas periodā valsts ieņēmumu un izdevumu apkalpošana tiks nodota valsts kontrolētai bankai.

Nākamā Deklarācijas sadaļa ir veltīta dabas aizsardzībai. Lieki komentēt šīs problēmas aktualitāti.

“Valsts pārvalde un tiesa.” Ceru, ka to pratīs novērtēt šajā zālē klātesošie kolēģi juristi. Gribētos vienīgi piebilst, ka īpašas rūpes tiks veltītas tam, lai viss likumu un lēmumu kopums tiktu sistematizēts un iekšēji saskaņots. Tā tiks liegta iespēja gan ierēdnim, gan uzņēmējam, gan ierindas nodokļu maksātājam tulkot šos likumus pēc sava prāta un krāpt valsti.

Seko sadaļa par pašvaldībām. Šeit gribētos uzsvērt, ka valdība sekmēs pašvaldību orientāciju uz iedzīvotāju ekonomisko un sociālo vajadzību nodrošināšanu, uz teritoriju īpatnējo priekšrocību

atklāšanu un daudzveidīgas saimnieciskās darbības veicināšanu. Mērķis - birokrātisko šķēršļu samazināšana un katra iedzīvotāja vai uzņēmēja problēmu ātra un efektīva risināšana.

"Valsts aizsardzība." Būtiskākais punkts - Nacionālo bruņoto spēku komplektēšanā jāsavieno vispārējais obligātais dienests Aizsardzības spēkos un brīvprātīgais dienests Zemessardzē. Līdztekus tiks veidoti priekšnosacījumi pakāpeniskai pārejai uz Aizsardzības spēku arvien lielāku komplektēšanu no profesionāliem karavīriem.

Visubeidzot - ārpolitikas sadaļa. Valdība izstrādās programmu, kas noteiks politiskos, ekonomiskos un juridiskos pamatus, lai straujāk pietuvotos Eiropas savienības noteiktajiem standartiem. Latvija turpinās aktīvu līdzdalību NATO programmā "Partnerattiecības - mieram". Mēs turpināsim aktīvu darbību Eiropas un Apvienoto Nāciju organizācijās, kā arī citās starptautiskajās institūcijās. Intensīvāk un konkrētāk tiks realizētas politiskās un ekonomiskās attiecības ar Igauniju un Lietuvu. Darba kārtībā būs ekonomisko zonu un robežu nenoregulētie jautājumi. Valdība darīs visu, lai iespējami īsākā laikā tiktu noslēgta muitas ūnija ar Igauniju un Lietuvu. Jāveicina Baltijas un Ziemeļvalstu visdažādākā līmeņa saimnieciskā un politiskā integrācija. Valdība neatlaidīgi strādās, lai normalizētu Latvijas un Krievijas divpusējās attiecības, veicot robežlīniju demarkāciju, parakstot robežlīgumu valstu starpā, ieskaitot robežproblēmas un īpašumtiesību atjaunošanu Abrenes apgabalā. Jānoslēdz savstarpēji izdevīgs ekonomiskās sadarbības līgums, jāpanāk efektīva vienošanās par kopīgu cīņu pret noziedzību.

Jūsu Ekselence! Godājamais Prezidij! Deputāti, dāmas un kungi! Es sāku ar to, ka piesaucu vārdu "darbs". Taču vairākums no jums neapšaubāmi saprot, ka iesākumā bija Vārds. Jeb, kā mēs to nosauktu mūsdienu valodā, universālais princips, kategoriskais imperatīvs. Un tā izpratne personīgi man šķiet pat svarīgāka nekā jūsu atbalsts manis veidotajai valdībai. Izmantojot izdevību atrasties šajā augstajā tribīnē, es gribu aicināt jūs pievērsties Vārda (uzsveru - "Vārda" ar lielo burtu) problēmai, proti, tiem principiem, ko mēs piedāvājam ievērot Saeimas darbā, turklāt - neatkarīgi no jūsu balsojuma, par kura motīviem nejūtos tiesīgs izteikties.

Kolēģi! Līdzšinējā valsts politika galvenokārt tika veidota, stihiski saduroties dažādu politiski ekonomisko grupu un sociālā sprieguma centru (piemēram, ārstu, skolotāju, pensionāru, banku noguldītāju) interesēm. Izšķirošu lomu tad bieži spēlēja tā vai cita valsts vadītāja personiskais viedoklis. Patlaban, kad daudzējādā ziņā izšķiras Latvijas turpmākais liktenis, vispirms Saeimai un valdībai ir jāspēj organizēt valsti un palīdzēt organizēties sabiedrībai. Jāuzsver - organizēties kopējo problēmu kopīgai risināšanai. Nacionālā izlīguma bloks, kurā ir apvienojušies dažādas ievirzes politiskie spēki, ir spējis pārvarēt savstarpējās pretrunas un vienoties par būtiskākajiem principiem Latvijas tagadnes un arī nākotnes vārdā. Šī vienošanās dod mums morālas tiesības izvirzīt tēzi par šādu principu universālo nozīmi. Tie savukārt varētu kļūt par pamatu attieksmes maiņai pret pašu valsts varas jēdzienu, vismaz Saeimā pārstāvēto partiju vidū.

Valsts vara, mūsu izpratnē, vispirms ir vēlētāju deleģētas tiesības saskaņot viņu personiskās intereses ar visas valsts interesēm - tā, lai tās savstarpēji kalpotu kopīgam mērķim. Šāda izpratne principiāli izslēdz varas pārstāvju voluntārās iegribas. Taču ne tikai. Tā paredz kopīga darba un kopējas atbildības prioritāti visās jomās, kas skar Latvijai būtiskākos jautājumus. Tāpēc Nacionālā izlīguma bloka darbības stūrakmens būs balstīšanās, pirmkārt, uz kompetentu Latvijas speciālistu - ekspertu viedokli. Otrkārt - uz maksimālu atklātumu, iesaistot problēmu risināšanā visplašākos sabiedrības slāņus. Tāpēc dabiska ir mūsu orientācija uz ciešu sadarbību ar masu informācijas līdzekļiem, socioloģiskajiem dienestiem un sabiedriskajām organizācijām, kas apvieno būtisku Latvijas intelektuālā potenciāla daļu.

Jāatzīmē, ka pēc šādiem principiem tiek viedota arī modernās Eiropas politiskā dzīve, kuras neatņemama sastāvdaļa ir gan specializēto pētniecības institūtu, gan vadošo politisko komentētāju viedoklis. Bet izšķirošā loma tiek atvēlēta bieži praktizētajām aptaujām un referendumiem. Tikai šis kopums var izveidot un koriģēt arī nopietnu valdības rīcības programmu.

Bez demokrātijas nav nedz neatkarības, nedz pilsoniskās saskaņas valstī. Ja sabiedrībā nebūs pārliecības, ka valsts vara ir pašas tautas akceptēta, sabiedrība neizbēgami šķelsies. Tautas vietā tad būs savstarpēji neiecietīgas interešu grupas. Tieši tāpēc līdzsvarota, sabalansēta Latvijas attīstība ir iespējama tikai gadījumā, ja tiks pārvarēta līdzšinējā augstprātības un - gan slēpto, gan atklāto - privilēģiju barjera starp tautu un varu.

Mums ir nepieciešams ne tikai nacionālais, bet arī sociālais izlīgums. Un vienīgais garants tam ir pakāpeniski veidojamais vidējais slānis - izglītotu, pārtikušu, garīgi un fiziski neatkarīgu cilvēku slānis, kuram Mūžīgās Latvijas ideja nav tikai skaista dzejiska metafora. Šā slāņa izveides sekmēšana tad ir arī Nacionālā izlīguma bloka valdības galvenais mērķis.

Dāmas un kungi! Izpildot Valsts prezidenta 1995. gada 29. novembra rīkojumu nr. 5, piedāvāju sastādītā Ministru kabineta sastāvu:

aizsardzības ministrs - Odisejs Kostanda,

ārlietu ministrs - Jānis Jurkāns,

ekonomikas ministrs - Ernests Jurkāns,

finansu ministrs - Aivars Kreituss,

iekšlietu ministrs - Dainis Turlais,

izglītības un zinātnes ministrs - Ilmārs Lapa,

kultūras ministrs - Oļģerts Dunkers,

labklājības ministrs - Andris Saulītis,

tieslietu ministrs - Aivars Dātavs,

vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs - Alberts Kauls,

zemkopības ministrs - Roberts Dilba,

satiksmes ministrs - Ēriks Kaža,

īpašu uzdevumu ministrs - Ivars Ķezbers,

kā arī valsts ministri:

Ekonomikas ministrijā:

rūpniecības, īpašuma un privatizācijas valsts ministrs - Juris Dzenis,

enerģētikas valsts ministrs - Kārlis Purnis,

Finansu ministrijā:

ieņēmumu un kredītpolitikas valsts ministre - Sarmīte Jēgere,

Izglītības un zinātnes ministrijā:

izglītības valsts ministre - Sandra Paura,

zinātnes valsts ministrs - Juris Roberts Kalniņš,

Labklājības ministrijā:

veselības valsts ministrs - Andris Rubins,

sociālo lietu valsts ministrs - Egīls Ziediņš,

darba lietu valsts ministrs - Jānis Strods,

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā:

vides valsts ministrs - Juris Iesalnieks,

reģionālās attīstības valsts ministrs - Jānis Vanags,

Zemkopības ministrijā:

mežu valsts ministrs - Antons Kažemaks,

kooperācijas valsts ministrs - Jānis Muižnieks,

zvejniecības valsts ministrs - Ivars Amoliņš.

Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Atklājam **debates**. Māris Vītols - LZS, KDS un LDP frakcijas deputāts.

M.Vītols (LZS, KDS un LDP frakcija).

Augsti godātais Valsts prezidenta kungs! Cienījamo Prezidij! Godājamie kolēģi! Vismazāk savā runā es vēlētos kādu personiski aizvainot, tomēr, tā kā vienīgi muļķiem ir privilēģija runāt patiesību, nevienu neapvainojot, jau iepriekš vēlos atvainoties tiem, kuri, iespējams, apvainosies.

Tā kā par personālijām acīmredzot runās citi kolēģi, es vairāk vēlos analizēt tos principus, pēc kuriem Ministru kabinets tiek veidots. Deklarācijas iesniedzēji proponē profesionālisma principu kā pamatprincipu Ministru kabineta, ministru kandidātu izvēlē. Gaidīju, ka Čevera kungs uzstāsies un teiks, ka tikai ir vēlējies veidot profesionāļu valdību, bet līdzšinējie politiskie līgumi, dotie solījumi koalīcijas partneriem viņam lika no šīs domas atteikties, atstājot atbildību par kandidātu profesionālo varēšanu izvirzītāju pašu ziņā. Tā kā Čevera kungs pastāv uz to, ka viņa Kabinets ir veidots no profesionāļiem, vēlos oponēt.

Patiesībā, manuprāt, šis piedāvātais Ministru kabineta sastāvs diskreditē pašu profesionāla Ministru kabineta ideju un ir veidots kā tīri politisks Ministru kabinets, kas sastāvētu no politiķiem. Pie kam par daudziem no šiem politiķiem par viņu profesionālo varēšanu ir šaubas. Tas, ka Čevera kungam kā premjera kandidātam nav izdevies ietekmēt personāliju izvēles procesu tieši šajā profesionālisma virzienā, liecina, ka viņš ir tikai kompromisa figūra šajā valdībā, nevis viennozīmīgs tās līderis, jo nav spējis panākt, lai koalīcijas partneri šo viņa profesionālā Ministru kabineta ideju akceptētu.

Tas, ka Čevera kungam nav izdevies no valdības sastāva svītrot tos kandidātus, par kuru profesionālo varēšanu ir vislielākās šaubas, liecina, ka šis kompromiss veidojies nevis politiskā dialogā, bet gan koalīcijas partneriem runājot vienam ar otru ultimatīvi.

Tādējādi tie nav varējuši vienoties un pārvarēt šīs iekšējās pretrunas, lai veidotu plašāku, varavīksnes tipa koalīciju, kura varētu nodrošināt politisko stabilitāti ilgstošā laika posmā.

Čevera kungs, es jums atklāti vēlos teikt - ja jūsu mērķis jebkad ir bijis mazināt politisko spriedzi, tad labākais veids, kā jūs to varējāt izdarīt, būtu nevis piedāvāt Nacionālajam blokam "bezdurvju" valdības modeli, bet gan nomainot Saulīša un Kostandas uzvārdus valdībā ar citiem.

Tāpat arī, ja jūs patiešām uzskatāt sociālo politiku par sava veidotā Ministru kabineta prioritāti, tad jūs būtu izvēlējies citus kandidātus šim ministra amatam. Tā ka šobrīd pastāv liels risks izveidot maksimāli politizētu Ministru kabinetu, par ko liecina kaut vai tas fakts, ka 10 no 12 lielajiem ministriem ir arī Saeimas deputāti vienlaicīgi un ka nav skaidri šobrīd Deklarācijā atzīts šīs varas dalīšanas princips, nav skaidri arī norādīts tas, ka šie Saeimas deputāti atkāpsies ievēlēšanas gadījumā no ministru amatiem. Arī tas, ka jau šobrīd ministrijās profesionāli ierēdņi runā atklāti par to, ka, iespējams, būs nepieciešams mainīt darbavietu un atteikties no civildienesta. Tas viss ir tik liels drauds un mani uztrauc, ka es uzskatu par nepieciešamu runāt arī plašāk - par Deklarāciju kopumā.

Protams, ļoti interesants ir tas pamatprincips, kas ir izveidots šajā Deklarācijā, ņemts par pamatu, proti, solīt visu, visiem un uzreiz, nerēķinoties ar tām iespējām, ko valdība varēs izmantot savā valdības darbā. Tam, manuprāt, ir divi izskaidrojumi: vai nu Deklarācijas veidotāji nav iepazinušies, vai arī nepareizi ir novērtējuši situāciju valstī un tādējādi, solīdami to, ko valdība nemaz nespēj izpildīt, māna paši sevi, vai arī dara to apzināti un tādējādi māna citus. Citiem vārdiem sakot, ir negodīgi, jo melo cilvēkiem, rada iedzīvotājos nepamatotas ilūzijas, zinot, ka šā brīnuma gaidīšana neizbēgami beigsies ar vilšanos.

Tāpat jāsecina, ka Deklarācijas veidotājiem trūkst arī ne tikvien realitātes izjūtas, bet arī spējas pieņemt nepopulārus lēmumus, kas, manuprāt, tieši ir šī profesionalitātes mēraukla.

Vēlos arī runāt par atsevišķām Deklarācijas detaļām. Patiesībā Deklarācija nesatur nekādu skaitlisku informāciju, skaitļus, procentus, ko varētu izmantot par atskaites punktu plašākai analīzei. Deklarācijā trūkst pat elementāru kontroles skaitļu par valdības iecerēto makroekonomisko attīstību. Deklarācija neatspoguļo nedz inflācijas mērķi, nedz iecerēto valsts ārējā parāda līmeni, ar nodokļiem apliekamo naudas masu, ekonomiskā pieauguma tempus, nerunājot nemaz par tādām niansēm kā valsts investīciju politika.

Tāpat arī Deklarācijā diezgan abstrakti ir runāts par budžeta deficītu. Pats interesantākais ir tas, ka Deklarācijā ir fiksēti arī ļoti mazi termiņi, kuros tas vai cits iecerētais darbs veicams. Pieņemu, ka Čevera kungs nav varējis vienoties ar Zīgerista kungu par to, cik ilgi viņam īsti būs jāvalda. Vienu brīdi Zīgerista kungs minēja, ka šis valdīšanas termiņš varētu būt 10 gadi. Varbūt

šīs domas šobrīd ir mainījušās, varbūt tas ir iemesls, kāpēc Deklarācijai ir tik mazi termiņi. Tādēļ varu izteikt vienīgi dažas pārdomas par dažiem, manuprāt, definētiem principiem šajā Deklarācijā. Deklarācijā populistiski tiek runāts par steidzamības nepieciešamību - steidzami apturēt Latvijas rūpniecības sabrukumu, bet tajā pašā laikā nekas nav teikts par to nerentablo uzņēmumu nākotni, kuri jau šobrīd ir parādā milzīgas summas valsts budžetam, kas notiks ar viņiem nākotnē.

Deklarācijā tiek uzsvērts valdības ekonomijas princips, proti, valsts līdzekļu taupīšanas princips. Vienlaicīgi es vēlētos, lai šeit, kurš runās no valdības veidotāju puses, varbūt paskaidrotu plašāk, ko nozīmē - vienlaicīgi taupīt valsts līdzekļus un palielināt valdību, vienlaicīgi samazināt ierēdņu skaitu un tajā pašā laikā veidot jaunas ministrijas, ko šī Deklarācija paredz. Pie kam arī tās citas pozīcijas, kur šī valdība cer ietaupīt līdzekļus, ir visnotaļ apšaubāmas. Piemēram, tā cer ietaupīt līdzekļus uz vēstniecību izdevumu rēķina, iespējams, dažas no tām pat slēdzot, tādējādi graujot, nevis attīstot pastāvošo ārējo diplomātisko infrastruktūru. Es apšaubu tādā gadījumā Jurkāna kunga varēšanu nodrošināt aktīvu diplomātisko darbību, vienlaicīgi, pretēji Deklarācijas mērķiem, nepaplašinot Latvijas pārstāvniecību tīklu pasaulē. Interesanti, bet pilnīgi nepieņemami tiek interpretēta arī valsts drošības koncepcija šajā Deklarācijā, kura paredz, ka pirms iestāšanās NATO būtu nepieciešams iegūt drošības garantijas no Krievijas divpusēju līgumu veidā. Faktiski, zinot, ka Latvijas mērķis ir kļūt par NATO locekli, šādu tēzi var izskaidrot vienīgi vai nu ar autoru neuzticēšanos NATO militārajam potenciālam, vai arī tā atspoguļo Deklarācijas veidotāju viedokli, ka Krievija varētu kļūt par NATO valsti, pirms par tādu kļūst Latvija. Doma, ka Krievija varētu kļūt par drošības garantu Latvijai, pati par sevi ir interesanta, bet nav nopietna. Tāpēc šeit būtu nepieciešams precizēt, par kādām drošības garantijām ir runa, zinot, ka Krievija pati par sevi ir galvenais nestabilitātes faktors šajā reģionā. Iespējams, ka šeit tiek domāts par tiem drošības garantēšanas piedāvājumiem, kurus laiku pa laikam presē izsaka Krievijas politisko partiju līderi, konkrēti komunistu līderis Zjuganovs, kurš vairākkārt mums ir solījis šo drošību, sacīdams: nāciet pie mums pulciņā, tad jūs būsit drošībā!

Neskaidras ir arī citas lietas. Piemēram, tas, kā valdība nodrošinās, lai privatizācijas gaitā valsts monopolus neaizstātu privātie monopoli, īpaši, ja runa ir par dabiskajiem monopoliem. Var būt, ka valdība domā tos sadalīt un privatizēt atsevišķi pa daļām. To es nevēlos šeit tālāk komentēt, bet vēl ir jautājums, kāds būs sociālo reformu liktenis, ja Deklarācijas autori vairākumā gadījumu balstās uz padomju laikam raksturīgajām sociālās nodrošināšanas metodēm, nevis sociālās apdrošināšanas principiem, kas ir mūsu sociālās reformas pamatā. Nepārtraukti runā par darba stāžu, nevis par apdrošināšanas iemaksām.

Visneskaidrākais šajā Deklarācijā un mūsu valsts nākotnē ir tas, kā šie koalīcijas partneri spēs vienoties uz šādas Deklarācijas pamata par budžeta finansētajām prioritātēm. Manuprāt, līdzīgi kā Krilova fabulā, kur līdaka, gulbis un vēzis katrs velk uz savu pusi ratus un tomēr tie nekust ne no vietas, arī Nacionālā izlīguma bloka partneri rezultātā katrs jau tā plāno budžeta "segu" vilks savu interešu virzienā, un, tā kā visu intereses apmierināt nebūs iespējams, aktualizēsies jautājums par jaunas, plašākas valdības veidošanu.

Nobeigumā es aicinu neatbalstīt šo valdību, tādējādi radot pamatu stabilas un plašas valdības koalīcijas izveidošanai, kurā iesaistītos arī Latvijas Zemnieku savienības, Kristīgo demokrātu savienības un Latgales demokrātiskās partijas frakcija. Bet pretējā gadījumā, ja šo valdību apstiprinās Saeima, vēlu veiksmes Deklarācijas īstenošanā. Paldies!

Sēdes vadītāja. Pirms dodu vārdu nākamajam runātājam, gribu informēt, ka šobrīd debatēs ir pieteikušies 10 cilvēki. Juris Vidiņš - frakcijas"Tēvzemei un Brīvībai" deputāts. Nākamais būs Pēteris Apinis.

J.Vidiņš (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Cienījamais Valsts prezident! Cienījamais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Dāmas un kungi! Māris Vītols ļoti argumentēti parādīja mums Čevera kunga Deklarācijas nepietiekamības. Es varētu tās neņemt vērā un piedot Čevera kungam, ka varbūt bija šī Deklarācija ļoti sasteigta. Un jebkurā deklarācijā šīs kļūdas būtu. Bet, Čevera kungs, ja jūsu Deklarācijā mēs nevarētu atrast nevienu pat izmaiņu, es tomēr aicinātu klātesošos deputātus balsot pret jūsu valdību. Kamdēļ? Mēs strādājam vienu mēnesi šeit, Saeimā. Kas ir noticis? Varbūt mēs paanalizēsim mūsu balsojumus, kādi ir šeit bijuši.

Pirmais. Par LNNK deputātu izstrādātā likumprojekta "Par mītiņiem, demonstrācijām un piketiem" nodošanu izskatīšanai komisijām. Viņš bija ļoti līdzīgs Latvijas PSR principiem, tikai bez šīs LPSR un tās Konstitūcijas atsaucēm, jo tādas vairs nav. Likumprojekta tālāku virzību mēģināja kavēt 40 jūsu bloka deputāti. Pat tādi antikomunisti un kristieši kā Kostanda, Strods, Saulītis, Mauliņš. Un šeit grūti tiešām pateikt, kā šeit ir vairāk - vai tā ir nostaļģija pēc PSRS impērijas kā tiem pašiem simtiem, kuri pulcējās Uzvaras laukumā, vai arī politiskais tirgus, kur Latvijas un latviešu tautas intereses paliek otrajā plānā.

Otrais balsojums par Krimināl kodeksa 59.panta atcelšanu, kuru iesniedza Sociālistiskā partija. Tikai ar vienas balss pārsvaru tālāku virzīšanu noraidīja, un Rubikam zuda cerības tikt "uz brīvām kājām". Tātad var izdarīt noziegumu pret savu tautu, bet, ja politiskais stāvoklis to prasa, nekas nopietns nenotiks, ja noziedznieku palaidīs ārā. To prasa Sociālistiskā partija, kuras priekšsēdis Filips Stroganovs atklāti deklarē, ka kāds komunists viņš ir bijis, tāds viņš arī ir palicis, un kurš kopā ar vienu no šeit klātesošajiem Sociālistiskās partijas deputātiem Augstākajā padomē balsoja pret 4.maija neatkarības deklarāciju.

Varu tikai apsveikt Zīgerista, Kaula, Čevera un Jurkāna partijas biedrus par atrašanos vienā laivā ar Neatkarīgās Latvijas pretiniekiem.

Trešais balsojums - Par Valsts valodas likumprojekta nodošanu komisijām. "Pret" balsoja sociālisti, Dozorcevs un Stašs no Jurkāna partijas un Kalnbērzs no Kaula partijas. Kas tas ir? Vai tas ir kaut kāds politisks tirgus? Mums Latvijas intereses absolūti neinteresē. Mums interesē tikai partijas intereses.

Es vēl gribētu ar jums savā pieredzē dalīties par šo mēnesi, respektīvi, par darbu Cilvēktiesību un sabiedrisko lietu komisijā. No Jurkāna partijas pārstāvēts ir Dozorcevs. Un no viņa puses top atraidīti visi likumprojekti - Izglītības likums, Valodas likums, arī par mītiņiem un demonstrācijām, par pretestības kustības dalībnieka statusu. Arguments ir viens - Latvijā ir 750 000 nepilsoņu, kuru cilvēktiesības top pārkāptas. Un viss. Nekāda argumentācija, absolūti nekā. Pirmais, kas pirms apspriešanas teica: "Es konceptuāli esmu pret šiem likumprojektiem." Un viss. Čevera kungs! Jūs esat vienā laivā ar šiem cilvēkiem.

Un tāpat ir vērts padomāt par Kreitusa - Demokrātiskā partija Saimnieks - iestāšanos par Saeimas kārtības ruļļa 10. un 11. panta atcelšanu. Ja viņš ar to saprot cīņu pret korupciju, tad es, atklāti runājot... varbūt man nav tās prakses, es neesmu bijis Godmaņa valdībā ekonomikas ministrs, bet man tas liekas mazliet savādi, ka tādā veidā varētu iestāties cīņā pret korupciju. Es šodien runāju ar Krisberga kungu attiecībā uz dzīvojamo māju neapdzīvoto platību privatizāciju. Viņš uzstājās televīzijā un teica: jādod! Gaidot telefona zvanus, un jādod tās neapdzīvotās platības izsolē. Tas nozīmē viņu nodošanu lielo firmu, kuras galvenokārt pārstāv sveštautieši, rīcībā, respektīvi, Latvijas sīkuzņēmēju un vidējo uzņēmēju izputināšanu. Pēc rīta sarunas gan viņš teica, ka tā neesot domājis. Varbūt tiešām es esmu kaut ko pārpratis?

Es gribētu griezties pie cienījamā pretējā bloka - es gan viņu saucu par internacionālo bloku - ierindas deputātiem. Es domāju, ka mums ir viena kopīga īpašība, tas ir, nepatika pret bijušajiem kompartijas un komjaunatnes algotiem funkcionāriem. Ar nožēlu ir jāsecina, ka jūsu līderi galvenokārt ir no šīs kategorijas cilvēkiem, no profesionāliem komunisma ideoloģijas sludinātājiem, par ko viņi ir saņēmuši algu, no Valsts drošības komitejas un Padomju armijas Galvenās izlūkpārvaldes sadarboņiem. Ja jūs cerat, ka viņi mainīsies jau tuvākajā nākotnē, tad es domāju, ka šīs cerības ir bez pamata. Zināt, aizvakar mēs, mūsu frakcija, tikāmies ar Čevera kungu un Ķezbera kungu. Un tiešām es varu jums apliecināt, ka jūs man atstājāt tādu cilvēcīgu, tīri patīkamu, inteliģentu cilvēku iespaidu tāpat kā mūsu cienījamā priekšsēdētājas kundze, kura 1988.gadā uzrakstīja panegiriku par Valsts drošības komitejas jeb NKVD, jeb čekas ideologu Mārtiņu Lāci-Sudrabu, kurš principā bija sarkanā terora idejiskais... viens no pamatlicējiem. Zināt, viņa ir tikpat inteliģenta kā viens bijušais ideoloģiskais sekretārs, kas šeit sēž un kas čekas birojā balsoja pret Latvijas Tautas frontes izveidi. Protams, visi jūs esat ļoti patīkami un ļoti labi cilvēki, bet, zināt, man tomēr dzīves pieredze ir tāda, ka es jums, par nožēlošanu, nevaru ticēt. Un, ja mēs vispārinām visas valsts mērogā, tad šis jautājums netaps atrisināts, kamēr nebūs veikta Latvijā deboļševizācija līdzīgi denacifikācijai Vācijā. Ir jau starptautiska pieredze, un šeit, Dozorceva kungs, es jums gribu pateikt, ka ar visiem amatu aizliegumiem, pat tik tālu, kā šofera tiesību atņemšanu šiem profesionālajiem smadzeņu indētājiem. Ja mēs šo tīrīšanos neiziesim, ar mums nekad nekas nebūs kārtībā.

Zināt, ja mēs, cienījamie deputāti, šodien apstiprināsim šo valdību un pie valsts stūres noliksim Čeveru, Jurkānu, Kreitusu, Godmaņa valdības ministrus, kuru laikā sākās Latvijas visciniskākā "prihvatizācija" un lejupslīde, kurā viņi tagad apvaino "Latvijas ceļa" valdību, tad es nezinu, kas notiks. Es domāju, ka pēc pusgada "Latvijas ceļam" mums būs jāmeklē spārniņi, kurus šūt pie muguras, jo salīdzinājumā ar valdību, kuru mēs apstiprināsim, es domāju, tā tiešām būs bijusi profesionāla, inteliģenta un ļoti gudra valdība.

Kādēļ es tā runāju? Labklājības ministra amatā būs Saulītis, kura programmu lasījām "SM Segodņa" un kuru "Dienas" komentētājs Aivars Ozoliņš apzīmējis ar, šeit neērti pieminēt, klīnisku diagnozi. Saulīša kungs, es varu jūs nomierināt - kā ārsts es šai diagnozei piekrītu tikai daļēji, jo es šodien redzēju, kā jūs uzvedāties, kad Māris Vītols ļoti argumentēti runāja, bet tas jau nav galvenais, Saulīša kungs! Es izlasīju jūsu biogrāfiju. Jūs esot aktīvi darbojies tur 1988.gadā, katoļu kustībā "Exodas". Es jums varu pateikt, ka par to laiku man ir ļoti liela pieredze, ka šo kustību organizēja viens psihiski nenormāls cilvēks un viņā bija apmēram 10 vai 20 Daugavpils jaunieši, kuri bija it kā apmāti.

Otrkārt, jūs nekad neesat bijis "Helsinki-86" grupā. Un, ja jūs melojat vienreiz, tad es domāju, ka es nevaru ticēt jums, un es neticēšu, ka jūs nemelotu otrreiz.

Un kas notiks ar veselības aprūpi pie jūsu, kā krievi saka, "čutkoje rukovodstvo", es tikai varu iedomāties. Un man ir grūti iedomāties, ka normāls cilvēks, kuru es ļoti cienu - Kuprijanova, varētu balsot par šo valdību, ja Saulītis ir šajā valdībā.

Cienījamie deputāti, es aicinu šajā balsojumā atmest politiskās partiju intereses, jo es zinu, ka pretējā blokā ir ļoti daudz normāli domājošu Latvijas patriotu, labi saimnieki, godīgi cilvēki. Es tiešām šoreiz aicinu jūs padomāt par jūsu partijas vadoni, kas jūs pievils tāpat, kā viņi pievils visu Latvijas valsti un visu Latvijas tautu, ja mēs viņu šodien apstiprināsim. Paldies!

Sēdes vadītāja. Vidiņa kungs, es atļaujos jums izteikt aizrādījumu par psihiskā stāvokļa noteikšanu no Saeimas tribīnes. Tā tomēr nav deputāta prerogatīva. Paldies. Jums vārda tiesību vairs nav.

Apiņa kungs, atvainojiet, lūdzu! Es jums vēl nedevu vārdu tāpēc, ka mēs esam saņēmuši iesniegumu. Tas ir jāizlemj, pirms jūs runājat, jo tuvojas pārtraukums.

"Lūdzam nepasludināt Saeimas sēdē pārtraukumu līdz jautājuma izskatīšanai par uzticību valdībai, kā arī slēgt runātāju sarakstu Saeimas kārtības ruļļa 65.panta atbilstībai." 10 deputātu paraksti: Mauliņš, Ķezbers, Kreituss, Kaksītis, Jurkāns, Dozorcevs, Bišers, Bāns, Strods, Saulītis.

Lūdzu zvanu! Nevēlas neviens runāt "par" vai "pret"?

Lūdzu, Aleksandrs Kiršteins - LNNK un LZP ferakcijas deputāts.

A.Kiršteins (LNNK un LZP frakcija).

Godājamo priekšsēdētāj! Godājamie deputāti! Šie priekšlikumu iesniedzēji acīmredzot nav lāgā sapratuši, kas šodien ir par dienu. Ja tiešām mēs šeit taisāmies apspriest valdības darbu, kura taisās nopietni strādāt trīs gadus, tad es ceru, ka te vēl daudzi runātāji pieteiksies un acīmredzot cilvēkiem ir jāaiziet tagad pusdienās un ir jābūt pārtraukumam, ir jānāk un jāļauj visiem kārtīgi izteikt savas domas un izanalizēt šīs deklarācijas. Tas taču nav loģisks priekšlikums. Paldies.

Sēdes vadītāja. Tātad viens ir runājis "pret". Vai lūdzu, "par" vēlas kāds runāt?

Aivars Kreituss - Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcijas deputāts.

A.Kreituss (Demokrātiskās partijas Saimnieks frakcija).

Cienījamā priekšsēdētāja! Cienījamais Valsts prezidenta kungs! Cienījamie klātesošie! Es domāju, ka mūsu priekšlikums ir slēgt runātāju sarakstu, es varu pateikt, ka mēs neviens tur neesam pierakstījušies. Es domāju, ka tāda stila runas, kas saka, ka viņi to nevarēs un viņi to nedarīs, nākotnes formā, diez vai šodien ir īsti vietā, jo mēs ne 10 minūtes neesam sākuši neko darīt, tāpēc es aicinu deputātus šim jautājumam pieiet ar sapratni. Protams, mēs labprāt noklausīsimies visus aizrādījumus, un tos mēs varēsim vēl uzklausīt gan preses konferencē, gan pēc tam individuāli, bet es domāju, ka labākais rādītājs visiem būs balsojums un nevajadzētu šeit liekas kaislības uzkurināt. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti, šajā iesniegumā ir divi atsevišķi priekšlikumi. Tā ka, ja balsojam, tad mums ir jābalso tagad tūlīt par diviem atsevišķiem priekšlikumiem. (No zāles deputāts A.Panteļējevs: "Par katru atsevišķi.")

Pirmais ir - slēgt runātāju sarakstu. Tātad - slēgt debatētāju sarakstu.

Es atvainojos, Jirgena kungs, jūs par pirmo priekšlikumu vēlreiz?... Lūdzu, Jirgens! Slēgt runātāju sarakstu. Jo iepriekš, ja mēs dalām divos balsojumos, runāja par pusdienas pārtraukumu. Tagad viens runā par runātāju saraksta slēgšanu.

A.Jirgens (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Man ļoti patika Čevera kunga uzstāšanās un fragments no Deklarācijas, kuru viņš lasīja, - ka neatkarīga Latvijas valsts nav iedomājama bez demokrātijas. Es domāju, ka to vajadzētu atcerēties arī praktiskajā darbībā un neierosināt šādus nedemokrātiskus priekšlikumus, un saprast, ka valdības apstiprināšana ir viens no Saeimas darba galvenajiem jautājumiem un ka šeit

ir jādod vārds visiem, kuri vēlas izteikties šajā jautājumā. Un es lūdzu ievērot šo demokrātiju ne tikai vārdos, bet arī darbos. Paldies!

Sēdes vadītāja. Lūdzu! Vai kāds vēlas runāt jautājumā par runātāju saraksta slēgšanu? Runātāju nav. Paldies.

Lūdzu, balsošanas režīmu! Balsojam vispirms par priekšlikumu slēgt runātāju sarakstu. Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 51, pret - 42, atturas - 5. Pieņemts.

Otrs priekšlikums, par ko arī ir runāts "par" un "pret", ir - nepasludināt Saeimas sēdes pārtraukumu līdz jautājuma izskatīšanai.

Lūdzu, balsošanas režīmu! Lūdzu balsot! Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 46, atturas - 3. Lēmums ir pieņemts.

Turpinām darbu! Vārds debatēs Pēterim Apinim - "Latvijas ceļš" frakcijas deputātam.

P.Apinis (frakcija "Latvijas ceļš").

Jūsu Ekselence Valsts prezidenta kungs! Augsti godājamais Saeimas Prezidij! Cienījamie kolēģi! Es drīkstu runāt? Paldies.

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti! Zinot to, ka tagad turpinās debates (vēl jārunā 8 cilvēkiem) ir lūgums tiem, kas vēlas iziet zāles, to izdarīt klusi un netraucēt tiem, kas vēlas runāt un dzirdēt runātāju.

P.Apinis. Es patiesi ceru, ka Latvijai beidzot būs pilntiesīga, 6.Saeimas apstiprināta valdība. Ir vairāk nekā sarežģīti strādāt tajā ziņā, ka ir jānoliek pilnvaras, ka nāks tavā vietā, ka kādam politiskajam pasūtījumam ir sastādāms budžets un kādam ir veicamas reorganizācijas. To varētu salīdzināt ar vieglatlētikas stafeti, kur sportists savā etapā no visa spēka finišējis, taču tad saņem uzdevumu skriet tālāk, jo esot aizkavējusies maiņa un nav zināms, kad atnāks. "Latvijas ceļam" šodien ir brīvais balsojums, un es drīkstu izvēlēties, kuru pogu spiest.

Tajās dažās nedēļās, kuras man ir nācies pavadīt Saeimas namā, esmu "barots" ar visdažādāko un pretrunīgāko informāciju. Gan Saeima, gan Latvijas tauta, šķiet, ir sadalījusies divās daļās: vieni redz ārkārtīgu Latvijas sabrukumu (pie kā, protams, ir vainojams tikai un vienīgi "Latvijas ceļš" un tā līdzskrējēji), otri uzskaita veiksmes un atgādina priekšvēlēšanu solījumus, norāda uz nekonsekvencēm starp solījumiem un darbiem, kā arī salīdzina dažu partiju izglītības līmeni, pieredzi, varēšanu, darba spējas un it īpaši personības, kas varētu ieņemt vienu vai otru posteni. Vēlos uzsvērt, ka abos blokos strādā daudz gudru, zinošu, godprātīgu un Latvijas valstij lojālu cilvēku. Protams, viņiem ir dažāds viedoklis atsevišķos jautājumos, bet nekādā ziņā ne tik atšķirīgs, lai celtu barikādes vienam pret otru. Jo vairāk es iepazīstu Nacionālā izlīguma bloka cilvēkus, jo vairāk pārliecinos, ka tajā strādā cilvēki, kas ar sirdi un prātu ir uzticami savai zemei, savai tautai, tās pārticībai un laimei. Katrā ziņā nevienai no Saeimā ievēlētajām partijām nebūtu iemesla tīšu prātu bloķēt Latvijas likumdošanas pilnveidošanu, kas, protams, ir Saeimas galvenais uzdevums.

Iespējams, esam kļūdījušies, izvēloties jautājumus, ko Saeimas pirmajās nedēļās izskatīt. Lai partijas, tā teikt, sastādītos, sākumā būtu skatāms likums, teiksim, par ārsta praksi, ārstniecības noteikumiem vai kāds likums par izglītību, jo tad mēs varētu sastrādāties un nesaskatīt viens otrā

ienaidniekus vai vismaz pārtraukt visus jautājumus skatīt tikai caur Panteļējeva kunga, Straumes kunga, Čepāņa kunga, Čevera kunga vai Saulīša kunga pacelta vai nolaista īkšķa prizmu.

Dažbrīd man šķiet, ka vienīgā atšķirība starp abiem blokiem ir tikai attieksme pret banku "Baltija". Esmu dzirdējis, ka dažas partijas ir subsidētas priekšvēlēšanu cīņā no kāda pilsoņa - Laventa, Stendzenieka -, tādēļ vēlas redzēt Laventu brīvībā un pie bankas "Baltija" stūres. To veica ar protesta vēstulēm, apturot tiesas sēdes. Atsevišķi deputāti lidinās uz Londonu aprunāties ar Stendzenieku.

Otrā daļa Laventā redz blēdi, protams, atbilstoši Latvijas likumdošanai. Katrā ziņā man visi argumenti un viedokļi, kas sadalījuši Latvijas Saeimu divās līdzīgās daļās, nešķiet pārlieku nopietni.

Vēl vairāk. Būdams dziļi pārliecināts, ka Grīnblata veidotā valdība strādātu efektīvi, gudri un Latvijas valstij noderīgi, uzskatu, ka perfekti darboties spējīgu valdību spēj sastādīt arī Nacionālā izlīguma bloks. Un īpaši ir priecīgi, ka tas cenšas sastādīt profesionāļu valdību.

Te nu mani sagaida neliela vilšanās. Nacionālā izlīguma bloks valdību cenšas sastādīt nevis pēc profesionālajām spējām, zināšanām, pieredzes, varēšanas, bet tikai un vienīgi pēc politiskajām ambīcijām.

Tā kā varu kļūt nekorekts, vērtējot izglītību, iekšlietas vai ekonomiku, paudīšu savu viedokli veselības aprūpē un sociālajos jautājumos.

"Saimnieka" deputātu vidū ir Valdis Nagobads - Rīgas Slimokases direktors, izcils latviešu medicīnas organizators, lielisks ārsts, kolēģu vidū godāts, padoto mīlēts. Visu, ko Valdis līdz šim ir uzsācis, viņš veiksmīgi paveicis līdz galam. Domāju, šobrīd Latvijā nav labākas kandidatūras veselības ministra postenim. Zinot Valda darbspējas, plašās zināšanas un pieredzi, esmu pārliecināts - viņš tiktu galā ar visām labklājības problēmām. Vienības partijas sastāvā ir vēl viens izcils veselības aizsardzības un sociālās aizsardzības organizators - profesors Viktors Kalnbērzs. Nezināmu apsvērumu dēļ Ziedonis Čevers, valdību sastādot, priekšroku dod Saulītim, kurš medicīnā gan savulaik saņēmis diplomu, bet no visām darbavietām ātri izmests, bet pusotru gadu pēc augstskolas beigšanas no iespējas jebkad pildīt ārsta pienākumus atbrīvots. Katrs, kurš cik necik orientējas medicīnas finansēšanā, struktūrā, organizācijā, kā arī darba likumdošanā, bezdarba problēmās, sociālās palīdzības un pensiju finansēšanas struktūrās, var godīgi pateikt, ka Saulīša presē paustais viedoklis par sociālajiem jautājumiem ir murgs. Es pieļauju, ka dermatovenerologijas profesors Andris Rubins lieliski tiktu galā ar sifilisa un gonorejas ārstēšanu Latvijas mērogā, bet viņam ir atsevišķi zināšanu "robi" likumdošanā un ekonomikā, par ko liecina atsevišķas problēmas ar G-24 kredīta izmantošanu.

Gluži tāpat laikam ir ar Aizsardzības ministriju, kurā savu darboties spēju gatavojas pierādīt Odisejs Kostanda. Es vēl atceros teicamo sadarbību starp Kostandu un Čeveru laikos, kad Čevers bija iekšlietu ministrs. Cik atceros, sadarbība pārsvarā izpaudās nesaudzīgos mēģinājumos, lai viens otram pierādītu oponenta intelektuālo mazspēju. Tomēr dot Kostandam iespēju komandēt Bruņotos spēkus ir vairāk nekā bīstami, tas ir gadījums, kad bērnam tiek rokās doti sērkociņi. Bet "Saimniekā" taču ir cilvēks, kas ir izvedis krievu karaspēku no Afganistānas un kas ir atzīts militārs speciālists, viņu Nacionālā izlīguma bloks gan ir plānojis iekšlietās.

Kā deputātam man nav īsti skaidrs, vai augsti godājamais Ēriks Kaža... vai viņam nav interešu konflikts, atrodoties satiksmes ministra postenī, jo, cik noprotu, viņa pamatbizness saistās ar tranzītu un ar automobiļu tirdzniecību.

Ja eventuālais finansu ministrs VEF ģenerāldirektors Aivars Kreituss nomaksātu visus VEF parādus sociālajam budžetam, katrs pensionārs Latvijā varētu saņemt par 2 latiem vairāk.

Kad kāds saka, ka Ziedonis Čevers apzināti veido Latvijas valdību pēc principa: "Jo sliktāk, jo labāk," - es tam neticu. Daudzi mani draugi, kam uzticos, labi pazīst Ziedoni Čeveru un man viņu ir raksturojuši. Un, jāteic, neviens viņu nav raksturojis kā muļķi. Vēl vairāk, - Ziedonim Čeveram piemītošais gribasspēks, pašpārliecinātība un darbaspējas liek domāt, ka viņš negrasās sastādīt valdību tikai tālab, lai pēc īsa brīža ar kaunu un negodu demisionētu. Tad kālab viņš par ministriem laiku pa laikam izvēlas tādu "prāta vētru" kā Saulīti? Zinu jau zinu, ko klusītiņām kaktos saka paši "saimnieki", bet skaļi - visi žurnālisti: Čevers jau pats tos divus iepriekšminētos negrib, bet bloka saglabāšanas interesēs viņam jādod dažu lielo ministru posteņi Zīgerista partijai. Bet arī šeit taču ir izeja - Zīgerista partijā ir daudzi spoži cilvēki, zinoši, radoši, ar labu izglītību. Piemēram, man ir bijis prieks iepazīties ar Grīnberga kungu, Pūres dārzkopības saimniecības direktoru, pieredzējušu lauksaimnieku un, cik esmu dzirdējis, idejām bagātu, darbotiesprieka pārbagātu, labu izglītību baudījušu cilvēku. Ir izcils finansists profesors Zelgalvis. Es atvainojos, ja iejaucos Nacionālā izlīguma bloka iekšējās lietās. Tomēr, ja man nāksies balsot par Saulīti kā labklājības ministru, es nespēšu atturēties un balsošu pret, un tālab es vēršos ar lūgumu pie Ziedoņa Čevera - nejokoties ar sociālajiem jautājumiem un tautas veselību. Man kā Latvijas iedzīvotājam ir tiesības prasīt ne tikai gudru premjerministru, dažus gudrus ministrus, bet arī gudru Latvijas valdību. Politikā man allaž ir bijušas autoritātes, viens no tādiem ir Jānis Jurkāns. Tas nenozīmē, ka man viedoklis ar viņējo vienmēr ir saskanējis, taču viņam ir stabila politiķa stāja un allaž pamatots viedoklis. Un es nekādi nevaru iedomāties Jāni Jurkānu sēžam pie viena valdības galda ar dažiem iepriekšminētajiem un vēl dažiem vārdā nenosauktiem ministriem.

Cienījamie kolēģi! Stabilu Latvijas valdību nevar izveidot bez visu šeit klātesošo piedalīšanās. Man nav saprotama Ziedoņa Čevera steiga, ka viņš nevarēja rast kompromisu. Un, mazliet palēninājis notikumu gaitu, būtu izveidojis cienījamu un godājamu valdību. Ja šodien Saeimai pietiks drosmes un pašcieņas neapstiprināt šo sarakstu, Latvijai paveras vienreizēja iespēja sastādīt stabilu Latvijas valdību savai zemei un savai tautai. Es jums pateicos. Lai labi veicas, ja jūs apstiprina!

Sēdes vadītāja. Godātie deputāti! Es jūs gribu informēt par runātāju sarakstu - secībā, kādā ir iesniegts -, jo es skatos, ka daļa runātāju ir šīs telpas atstājuši. Lai jums neiznāktu aizkavēties, kad jāiet tribīnē. Tātad secība ir šāda: tūlīt runās Andris Tomašūns, pēc tam - Paulis Kļaviņš, Modris Lujāns, Dzintars Ābiķis, Aleksandrs Kiršteins, Juris Dobelis, Juris Sinka, Pēteris Tabūns.

Tātad vārds Andrim Tomašūnam - frakcijas "Latvijas ceļš" deputātam!

A.Tomašūns (frakcija "Latvijas ceļš").

Labdien, godājamais Valsts prezident, Saeimas Prezidij un cienījamā Saeima! Ne katru dienu šajā ēkā ir bijušas runas par tik svarīgu jautājumu kā par valdības sastādīšanu, un, protams, ka, ja reiz ir pienācis šis brīdis, kad mēs balsosim par to, kādai būt Latvijas valsts izpildvarai un tai varai, kas nodarbosies arī ar lielāko daļu no likumprojektu sagatavošanas, tad nevar klusēt, un, protams, vislabāk būtu runāt katram tikai par to sfēru, kuru viņš vislabāk pārvalda vai zina, un es esmu šajā Deklarācijas, valdības sastādīšanas sakarā izvēlējies šodien savu sarunas tēmu par izglītību.

Klausoties Čevera kunga uzstāšanos, dzirdēju - viņš pieminēja to, ka liela vieta šajā Deklarācijā ir atvēlēta kultūrai, izglītībai un zinātnei. Es ļoti rūpīgi izlasīju šo sadaļu, mēģināju atrast

kopsakarības arī ar citām šīs Deklarācijas sadaļām, un mani pirmie secinājumi šobrīd, kad jāspriež ir tikai par vārdiem, bet nevar vēl spriest par darbiem, ir šādi. Ja runājam par profesionāļu valdību, tad laikam ir jāmaina terminoloģija un jāsāk apgalvot, ka par profesionāļu valdībām sauc tādas valdības, kurās ir vismaz četri bijušie ministri. Jautājums: vai šīs Deklarācijas rakstītāji vismaz Izglītības sadaļā ir rēķinājušies ar to, ka Latvija jau vairākus gadus ir neatkarīga un ir sākusi veidot un nostiprinājusi savu likumdošanas bāzi, un jebkura lieta šajā valstī ir saistīta ne tikai ar cilvēku kādu personīgo iegribu, bet arī ar esošo, spēkā esošo, likumdošanu? Izlasot šo sadaļu par izglītību, jāsecina, ka nevar runāt šobrīd par to, ka šī valdība gatavotos turpināt iesāktās reformas, drīzāk varētu runāt par to, ka šī valdība ir sadomājusi veikt dažas kontrreformas, tātad atgriezties atpakaļ pie tā, ko mēs esam sekmīgi iepriekšējos gados likvidējuši vai no kā esam atteikušies, un mēģinās to atjaunot. Es ilustrēšu to ar dažiem piemēriem, lai šis manis teiktais apgalvojums neliktos vieglprātīgs.

Sadaļā par pašvaldībām ir tāda priekšpēdējā rindkopa, ka valdība rūpēsies, "lai pastiprinātu pašvaldību atbildību izglītības, veselības un sociālās palīdzības funkciju realizācijā" - un tā tālāk. Tur ir dažādi normatīvi, kas būs... Bet tajā pašā laikā nākamajā lappusē Kultūras, izglītības un zinātnes sadaļa apgalvo, ka valdība nevis gatavojas pastiprināt šo pašvaldību atbildību un patstāvību, bet gatavojas to ierobežot. Nu, piemēram, tajā pašā sadaļā, sadaļā par izglītību, attiecībā uz mācību grāmatu iegādi parādās tāds jēdziens, kurš šobrīd nepastāv vispār nevienā likumdošanas aktā, bet kurš bija padomju laikos, tas ir - bezmaksas mācību grāmatas. Un sanāk, ka šī valdība gatavojas pamatskolu bibliotēkas atkal sākt apgādāt ar grāmatām, kā tas bija kādreizējos laikos, kad pastāvēja starpskolu bibliotēku kolektors. Tā ir tīra pašvaldību funkcija - nodrošināt skolas ar mācību grāmatām. Valdība gatavojas šeit jaukties iekšā.

Tālāk. "Sadarbībā ar pašvaldībām valdība nodrošinās ar sabiedrisko transportu no skolām attālu dzīvojošos bērnus, it īpaši pamatskolas vecumā". Cik ir zināms, valdībai nav autobusu parku, kurus viņa varētu kaut kādā veidā piedāvāt rajonu pašvaldībām vai pagastiem, kas varētu nodarboties ar skolēnu pārvadāšanu. Liekas, ka šīs Deklarācijas sastādītāji nav lasījuši tos noteikumus, kurus Ministru kabinets ir izstrādājis un kuri paredz kārtību, kādā veidā skolēniem tiek finansēta viņu pārvietošanās no dzīvesvietas uz skolu. Šādas lietas varētu turpināt vēl uzskaitīt, tādas ir gandrīz katrā rindkopā, varētu "vilkt ārā" tās un mēģināt šeit analizēt, bet šī terminoloģija, kura ir lietota, dažos gadījumos pat liedz iespēju analizēt šo Izglītības sadaļu. Nu, piemēram, šāds teikums: sevišķa uzmanība tiks veltīta mazo lauku skolu atbalstam. Juridiski tāds jēdziens kā "mazā lauku skola" vispār nepastāv. Ir trīs veidu skolas - ir valsts, pašvaldību un privātās skolas. Par ko šeit īsti ir runa - kādas skolas tiks uzskatītas par mazākām un kādas netiks uzskatītas?

Tālāk. Obligāti tiks iekļauti kultūrizglītojošie mācību priekšmeti, kuru apguve veido katras nācijas identitāti. Tātad secinājums viens - ka nevis cilvēki veido šo identitāti savā darba procesā, bet ar to nodarbosies tagad mācību priekšmeti, kuri būs piedevām arī obligāti. Šobrīd nekas netraucēs skolās mācīt visdažādākos mācību priekšmetus, ja ir apstiprinātas attiecīgas mācību programmas un attiecīgā pašvaldība var... vai nu valsts apmaksājamo stundu skaitā, vai pašvaldība no saviem līdzekļiem piešķir naudu, lai varētu mācīt to skolā, ja tāda ir vecāku griba un vēlēšanās.

Tālāk - ļoti interesants termins, tas ir pēdējā rindkopā šajā Izglītības sadaļā, kur ir runa par fizisko kultūru un sportu: "Tiks izveidota demokrātiska sporta attīstības sistēma..." Tātad līdz šim ir bijusi nedemokrātiska sporta attīstības sistēma un vispār uz sportu tiek attiecināts šis apgalvojums, ka tas var būt demokrātisks. Ir sajaukta vārdu kārtība, par to autori nav īpaši domājuši, bet pilnīgi mainās jēga un doma.

Tālāk. Šī skolu tīkla optimizācija - tas ir process, kurš jau ir sācies, bet šī valdība gatavojas to uzsākt par jaunu vai arī atteikties no šīs jau iesāktās reformas.

Tālāk. Izglītības, zinātnes, sporta iestāžu likvidēšana, īpašu uzmanību pievēršot atkal mazajām lauku skolām. Ko nozīmē šie apgalvojumi par optimizāciju un nepieļautu jeb nepamatotu izglītības, zinātnes, kultūras un sporta iestāžu likvidēšanu? Tā ir atkal jaukšanās iekšā pašvaldību kompetencē. Jā, protams, var apgalvot, ka varbūt Latgales pusē, teiksim, iejaukšanās šobrīd tiek prasīta dažādos veidos, dažādās programmās, un tajā skaitā varbūt arī jebkuras skolas, kurā ir latvieši un latviešu valodā notiek mācības, uzturēšana, atbalstīšana, vēršana vaļā kā populistisks mērķis... Tajā pašā laikā šī optimizācija, kura jau šobrīd ir sākusies, liecina, ka Latvijā, varbūt Kurzemes pusē, Vidzemē, ir skolas, kuras vienkārši nav iespējams vairs uzturēt, varbūt par katru cenu skolēnu noturēšana kādā skolā ir taisni kaitnieciska. Varbūt šos līdzekļus skolas uzturēšanai piešķirt šā autotransporta iegādei un biļešu apmaksai, lai aizvestu bērnus uz labāku skolu, ir daudz racionālāk un izdevīgāk.

Protams, skatoties uz šo Deklarācijas sadaļu, acis nevilšus meklēja arī atbildi - nu kurš tad būs tas cilvēks, kas nodarbosies ar šīs Deklarācijas realizēšanu? Un mani pārsteidz, protams, tāpat kā daudzus izglītības darbiniekus, kuri vēl vakar zvanīja pēc attiecīgā televīzijas paziņojuma un prasīja: kas tas ir par cilvēku? Un es nevarēju atbildēt, kaut gan izglītības pārvaldes sfērā daudz esmu apgrozījies un saticis ļoti daudzus cilvēkus. Nezināms cilvēks nāk, un vienīgā iespēja varbūt nedaudz ar viņu iepazīties... Nu, mēs visi diez vai esam lasījuši viņa zinātniskos darbus par smilšu ērkšķu audzēšanu, tas varbūt būtu par daudz prasīts, lai mēs visi būtu to izstudējuši, bet avīzē "Izglītība un Kultūra" ir intervija šodien ar šo cilvēku, ar Lapas kungu, un mani pārsteidz tas, ka viņš tur apgalvo, ka šobrīd mūsu komisijā esošais jaunais Izglītības likums ir Tautas kustības "Latvijai" sagatavots dokuments, kaut gan pie mums tas tika parādīts ar attiecīgu atzīmi, ka to ir iesniegusi valdība, un, cik es zinu no sava darba pieredzes, ar to nodarbojas Izglītības ministrija, nevis Lapas kungs, kā viņš apgalvo šajā intervijā.

Tālāk - vēl viens interesants apgalvojums, kas liecina par šā cilvēka nekompetenci šobrīd. Viņš var mierīgi apgalvot, ka nepastāv nekādas izglītības koncepcijas valstī. Tātad viņš tās vienkārši nav lasījis. Nu, un tāds sīkums, ka viņš taisās ar izglītības ministru parunāties kaut kad, tad, kad viņam varbūt būs laiks un būs vēlēšanās, un nevis pirms šā svarīgā darba uzņemšanās. Un godīgi sakot... lai neapvainojas varbūt Lapas kungs, jo man liekas - ja piemēram, vajadzēja pameklēt šajā kustībā kādu labāku kandidātu šā ministra amatam, tad man liekas, ka varbūt Liepas kungs bija daudz labāks un daudz pazīstamāks cilvēks. Bet man likās, ka vienkārši Kostandas kungs ir nolēmis tikt vaļā no sava palīga un tāpēc ir piedāvājis viņam šādu iespēju ar godu aiziet, iekļūstot šajā ministra krēslā.

Vēl viena lieta, kas mani uztrauc, un tas droši vien saistās arī ar iepriekš dzirdētajām politiskajām nostādnēm, kuras kritizēja šeit iepriekšējie runātāji. Šīs mazās lauku skolas, protams, ir emocionāli simpātiska lieta, un tā populistiski daudz kur skan, bet daudz uztraucošāks ir šis jautājums, kurš parādās vienā no punktiem, ka jāuzlabo darbs arodizglītības jomā, kas pats par sevi, protams, ir vajadzīga lieta, bet valdība, izrādās, nodarbosies ar skolu reklamēšanu un parādīs to īpatnības, iesaistīs jauno speciālistu izglītošanā iespējamos darba devējus. Tātad valdība ar to nodarbosies, nevis darba devēji meklēs sev izglītotus darbiniekus. Un ir šī tendence vēl arvien saglabājusies, ka... lūk, šī valdība domās par to, kā turpināt senu padomju tradīciju - veidot strādnieku un zemnieku valsti. Šodien esošā valdība vai aizejošā valdība par prioritāti ir izvirzījusi valsts ģimnāziju tīkla izveidošanu. Tātad - mācību iestādes skolēniem, kas studēs augstskolās, kas būs tas inteliģences un intelekta zieds jau tuvākajā nākotnē. Bet tā vietā, lai varētu turpināt šo reformu, mēs sāksim nodarboties ar strādniecības un zemniecības problēmu

risināšanu, šajā izglītībā nedomājot varbūt par valsti kopumā un nesaistot to ar tautsaimniecības attīstību un visām citām ar to saistītajām lietām.

Šādas nianses droši vien varētu arī citi speciālisti atrast šajā tekstā ļoti daudzas un par visām tām varētu runāt, un, protams, būtu daudz interesantāk runāt ar tiem cilvēkiem, kas ir gatavojuši šo programmu, šo Deklarāciju, tādā diskusijas veidā, jo es saprotu ļoti labi, ka šobrīd atbildes es nesagaidīšu. Bet bažas ir katrā ziņā lielas. Ja nāk pie varas cilvēki, kas taisās izglītības sfērā kaut ko vērst atpakaļ un atteikties no tā, kas ir sasniegts, un ja nevar ieraudzīt šajā dokumentā šo reformu virzību tālāk uz priekšu, tad tas ir ļoti nožēlojami. Un lai piedod varbūt Lapas kungs un lai piedod arī Kostandas kungs un viņa partija, bet es būšu spiests balsot "pret"! Paldies par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Paldies, Tomašūna kungs, ka jūs pats visos jautājumos atvainojāties!

Paulis Kļaviņš - LZS, KDS un LDP frakcijas deputāts.

P.Kļaviņš (LZS, KDS un LDP frakcija).

Cienījamais Prezidij! Godājamie kolēģi! Runājot par šo Deklarāciju, ko dzirdējām un ko arī varam lasīt, vēlos vispirms pievērsties tam, kas, kā man liekas, tur trūkst un par ko esmu pārliecināts, ka trūkst, un to tā vērtēs ne mazums Latvijas pilsoņu - mūsu vēlētāju.

Kā trūkst šinī Deklarācijā? Tas ir kaut kas diezgan liels, tas nav sīkums, kas trūkst. Un tam ir sakars ar nodaļu par izglītību un kultūru. Tautas izglītība un zināšanas uzskatāmas par Latvijas galveno nacionālo bagātību. Es gribētu vaicāt - bez reliģijas? Mīļie draugi, bez reliģijas? Šos okupācijas gadus tāda tautas izglītība jau visu laiku tika kopta, un mums ir cilvēki ar augstāko izglītību, cilvēki, par kuru neveiksmi politiskajā jomā mēs esam sašutuši, tiem ir augstākā izglītība, bet trūkst kaut kā augstāka par augstāko izglītību, un to nespēs dot nekāda cita veida vērtības, ja mēs nepievērsīsimies šai vienai lielajai, augstajai vērtībai, kas ir raksturīga visai civilizētajai pasaulei un kas, es gribētu teikt, katrā ziņā ir Eiropai raksturīga. Nav iedomājama Eiropas kultūra un izglītība bez zināšanām par kristietības vēsturi, ko ļoti aktīvi centās izskaust tikvien no cilvēku apziņas visā padomju laika, padomju režīma valdīšanā - un ne tikvien izskaust no cilvēka apziņas, bet dot veselai virknei jēdzienu negatīvu lādējumu, lai cilvēki jau no bērnu dienām pierod zināt, ka reliģija ir muļķība, ticība ir tikai vecu cilvēku lieta, baznīca - atmirst, ticīgie - izsīkst, tai nav nākotnes... viss tika ļoti mērķtiecīgi veikts. Lūdzu, Čevera kungs, kur jūs šinī savā valdības programmā esat paredzējuši atjaunot... dot iespēju tam, kas visu laiku ir nīdēts, atkal no jauna plaukt? Te ir liels trūkums, un es uzskatu, ka šeit tiek lauzts vēlētājiem dotais solījums, jo es pamanīju arī jūsu deklarācijā, it īpaši "Ceļa"... nevis "Ceļa", bet "Latvijai"... savienības "Latvijai" deklarācijā solījumus un pūles pie baznīcām un garīdzniecības un tā tālāk... Mēs... mēs esam tie, kas par to gādās. Kur tas šeit ir? Tātad trūkst. Un redzat, es esmu pārliecināts, ka, šādā veidā ejot uz priekšu, mēs nekur tālu netiksim. Varam mēs runāt par tautsaimniecību, par tiesībām, par sociālo politiku - par visu to mēs varam runāt, bet, ja trūkst pamata godīgumam, ja mēs nevaram uzticēties viens otram, tad mēs nekur tālu netiksim ar vislabākajām tautsaimnieciskajām receptēm.

Tad vēl. Kas neapmierina? Kas neapmierina... Neapmierina tas, ka jūs pašā šīs Deklarācijas sākumā cerat konsolidēt kopējai darbībai... laikam jau taču visu Saeimu vai lielāko daļu, atmetot šaurās partiju vai atsevišķu politiķu intereses... Vai es esmu pārkāpis laiku?... Es ceru, ka ne... (Starpsauciens no zāles: "Vēl 10 minūtes.")

Sēdes vadītāja. Jums vēl ir 10 minūtes un 18 sekundes.

P.Kļaviņš. Paldies. Tātad konsolidēšanās jautājums. Vai jūs tiešām domājat, ka var runāt par konsolidāciju, ja, teiksim, jums pozitīvā iznākumā tiešām Saeimas neliels vairākums nobalso par šo Kabinetu un par šo Deklarāciju, ka tā būs konsolidācija, kuras ārpusē paliks tās politiskās organizācijas, kas savus viedokļus nemaina, kas netaisa rokādi no vienas dienas uz otru. Tās paliks ārpusē, un tad tā būs konsolidācija? Ļoti apšaubāma konsolidācija.

Un man šis teikums tā galīgi nepatīk, kur ir teikts, ka jāatmet būtu šaurās partiju vai atsevišķu politiķu intereses. Politiķu intereses varbūt, bet partiju intereses - es pat nedomāju atmest. Es nestrādātu Latvijas Kristīgo demokrātu savienībā, ja šīs partijas intereses, kas ir skaidri formulētas pamatprogrammā, nesaskanētu visnotaļ līdz pēdējam punktam pēc mūsu labākās pārliecības ar latviešu tautas interesēm. Tā ka atmest partiju intereses var tikai tie, kuriem nav partiju principu. Tie var atmest.

Un visbeidzot man jānāk tomēr ar ierosinājumu noraidīt šo Kabinetu un tā programmu ar sekojošu, pavisam lietišķu apsvērumu - tas būs lētāk latviešu tautai. Lētāk būs mēģināt vēlreiz no šīs Saeimas sastāva veidot Kabinetu un veidot vēlreiz vienu programmu, kas izskatītos kaut cik savādāka. Tāda iespēja ir. Ja mums šodien neizdodas apstiprināt sastādīto Kabinetu, tad tas nenozīmē, ka mēs ejam mājās un nekāda cita ceļa vairs pāri nepaliek, kā tikai jaunas vēlēšanas. Ir vēl!

Trešā iespēja ir. Un es varu iedomāties, ka šī trešā iespēja varētu būt tā labākā, kādu varam sasniegt ar šo nelaimīgo Saeimas sastāvu, par kuru, liekas, itin neviena politiskā organizācija īsti apmierināta un iepriecināta nav. Bet trešais mēģinājums varētu būt labāks. Un kā es to iedomājos? Es to iedomājos tādā veidā, ka tad varētu pie malas palikt tie, kas, es nezinu, no kura laika, bet diezgan sen jau atpakaļ, ir pieraduši sēdēt vadošās pozīcijās, un augstākais, ja tad kaut kas ir jāmaina, tad mainīt nosaukumu, mainīt manis pēc arī kaut kādu principu, kam netic, bet nemainīt šo varas pozīciju. Tiem vajadzētu paiet mazliet iesāņus, ne galīgi, var jau palikt, mums jau izvēle nav liela, kas mēs esam, ar tiem mums jādzīvo, bet trešajā gājienā varētu izveidoties tāda diezgan stabila, tiešām stabila koalīcija. Sauksim viņu par varavīksni vai kā citādi, tas ir vienalga, bet tai pamatā vajadzētu būt nevis personālijām, nevis cilvēkiem. Cilvēku mums ir ļoti daudz, izglītotu cilvēku, mums uz katru ministra posteni, es domāju, Latvijā ir vismaz divdesmit cilvēku uz katru. Ja mēs salīdzinām ar to, kas šodien ir piedāvāts, tad tāda izglītības līmeņa un intelektuālo spēju cilvēku tiešām Latvijā netrūkst. Bet jāsāk būtu, manuprāt, trešajā mēģinājumā ar kaut ko citu - ar varbūt saviem septiņiem darbības principiem, kurus mēs ar parakstu apņemamies, dzelžaini apņemamies īstenot, lai varētu rasties šī cerība, ka mēs tiešām sāksim ceļu ārā no nabadzības, no posta, no likumu nesakārtotības, no visas tās nelaimes, kurā, liekas, mēs grimstam dziļāk un grimsim dziļāk, ja pie šāda rezultāta nenonāksim. Ja būs tā, ka jāmēģina pāris mēnešu eksperimentēt, valdībai jānodarbojas ar nesekmīgiem eksperimentiem, par kuriem var jau tagad spriest, ka tiem nebūs lemts īstenoties, jo ir pretišķības, neskaidrības, vispārības, bet konkrētības trūkums ir pārāk liels. Tāpēc lētāk būs mūsu vēlētājiem, ja mēs vēl papūlēsimies šinī darbā un varbūt nonāksim pie trešā mēģinājuma. Bet tie, kas šodien domā un ir ļoti pārliecināti, ka tikai tā un ne citādi, kā šodien mums ir ierosināts, vajadzētu veidot valdību, tie lai nesaka, ka citas iespējas nebija, ka viņi ir izvēlējušies vienīgo pareizo iespēju. Vienīgā pareizā tā nebūs vis šodien. Tātad lūdzu ar pilnu atbildību to, kam tas nāks par labu. Paldies par jūsu uzmanību!

Sēdes vadītāja. Modris Lujāns - Latvijas Sociālistiskās partijas un "Līdztiesības" bloka deputāts.

M.Lujāns (deputātu bloks "Sociālistiskā partija - Līdztiesība").

Cienījamie kolēģi! Es jau pilnīgi jūtos neērti, ka man tāda maza, īsa runa pēc tādām garām un skaistām runām no "Ceļa" puses un arī no pārējā Nacionālā bloka kolēģu puses. Tā ka es centīšos ieekonomēt jūsu laiku salīdzinoši. Žēl, protams, ka daudzi aizgājuši pusdienās un, dabiski, ka Kabineta vēlēšana vai, teiksim, apspriešana tāda diezgan ikdienišķa parādība, bet cerams, ka arī prezidenta kungs dzirdēs mūsu viedokli, ieturot maltīti.

Pieteiktais valdības sastāvs var strādāt. Labāk vai sliktāk par iepriekšējo - to mēs redzēsim vistuvākajā laikā, bet tagad zīlēt kafijas biezumos nav jēgas. Šī valdība ir pietiekoši profesionāla un mēreni politizēta. Šai valdībai būs problēmas, bet tās būs pavisam citas, nekā šeit mēģina iestāstīt Nacionālais bloks. Galvenā problēma - valdības pretrunīgais politiskais stutējums. Pirmsvēlēšanu kampaņā vieni nākošās valdības veidotāji sasolīja pensijas, citi - nacionālā biznesa ziedu laikus. Vieniem sāp sirds tikai par pilsoņiem, citiem rūp arī nepilsoņi. Kā tas viss sadzīvos ne uz papīra? Es runāju ne par valdības Deklarāciju, bet par valdības ikdienas darbu un, galvenais, budžetu - šodien grūti teikt. Iepriekšējai valdībai šādu problēmu nebija. Tai bija izteikti sterila sociālā programma. Jaunajai valdībai būs jāizspraucas caur adatas aci, lai vēlētāju acīs saglabātu uzticību sev un nekļūtu par apzīmētāju, kas raksturotu bezatbildīgu solījumu jūkli. Valdībai neizdosies sagrozīt tautai galvu ar lētām nabagu dāvanām un bezgala zīmētu iestāšanos Eiropā perspektīvā, lai izpatiktu visiem - gan tiem, kam tukšs vēders, gan tiem, kas grib ļoti labi nopelnīt. Es nekļūdīšos, ja teikšu, ka tik pretrunīga kreisi, labi centriska bloka, kurš veidotu valdību, nav bijis pasaules parlamentu vēsturē. Teiktais nenozīmē, ka man grūti izšķirties par topošo balsojumu.

Kā es jau teicu, pieteiktais valdības sastāvs var strādāt. Tas var būt arī noturīgs laikā, pat noturīgāks nekā "Latvijas ceļa" valdība, kura pamanījās divarpus gadu laikā pazaudēt visu savu ietekmi un nobeidza savu darbību ar populistisku solījumu - atrisināt banku piešmaukto iedzīvotāju problēmas uz citu Latvijas iedzīvotāju kabatas rēķina. Jaunajai valdībai būs jāstrādā ļoti neordināri. Pretrunas, kas pastāv valdību veidojošajā blokā - es runāju par objektīvām pretrunām, nevis par nesaskaņām - , var pārvērst par spēku, kurš izstums Latviju no ekonomiskās un politiskās krīzes. Bloka nabadzībā nogrimušā elektorāta daļas saprot, ka vairs nevar dzīvot, cerot uz kārtējo lieso pabalstu, vienalga, vai tas nāk no valdības izsīkušajiem finansu resursiem vai no Rietumu labvēļiem.

Ir jāstrādā, un darba vietas ir atkarīgas no valdības politikas attiecībā uz nacionālo uzņēmējdarbību. Savukārt pārtikušajam bloka elektorātam, es domāju, pēdējais laiks pieprasīt no valdības apstādināt tautas grimšanu nabadzībā, jo citādi tas var pazaudēt visu. Es ceru, ka valdībai izdosies pārvērst izmaiņas sabiedrības apziņā nosvērtā ekonomiskā politikā, atrast vidusceļu, adekvāti reaģējot uz reālām, nevis izdomātām problēmām. Vienmēr ir bijis grūti, bet vienmēr arī iespējami, ja tikai pietiek labas gribas un skaidra saprāta. Es ceru, ka pieteiktajam valdības sastāvam pietiks gan viena, gan otra. Ja ne, tad lai topošie ministri nedomā, ka es klusēšu, klusēšu tādēļ, ka kādreiz biju par viņiem nobalsojis. Pateicos par uzmanību.

Sēdes vadītāja. Dzintars Ābiķis - "Latvijas ceļa" frakcijas deputāts.

Dz.Ābiķis (frakcija "Latvijas ceļš").

Augsti godātais Prezidij! Cienījamie kolēģi! Iekavu atvērums Uvažajemij predsedaķeļ Saemi! Sehr geehrten Abgeordneten! Nav taču svarīgi, kādā valodā runāju, jo galvenais jau, ka tikai labs cilvēks. Un es uzskatu, ka es esmu labs cilvēks. Iekavas aizvērtas.

Kāpēc es šādi iesāku savu uzstāšanos? Līdzšinējo notikumu attīstība pēcvēlēšanu periodā, kā arī izglītības sadaļa Deklarācijā liecina par to, ka mēs varam sākt novirzīties no ceļa uz vienkopienas

valsti. Es nebūt negribu idealizēt iepriekšējās Saeimas un valdību darbu, taču varu droši apgalvot, ka pēc 1990.gada 4.maija Deklarācijas Latvijas Republikas Augstākā padome, 5.Saeima un valdības pieņemtajos likumos un lēmumos noteikti virzīja Latvijas sabiedrību uz Latviju kā vienkopienas valsti.

Par to, ka tie nav tikai tukši vārdi, liecina objektīvā statistika. Sešus gadus atpakaļ Latvijā latviešu skolās vai, pareizāk sakot, skolās ar latviešu mācībvalodu mācījās 51,8% skolas vecuma bērnu. Īstenībā cipari varēja būt nedaudz citādāki, apmēram 50 pret 50, jo tanī laikā krievu mācībvalodas plūsmā nebija 12.klases. Šogad, šajā mācību gadā, pirmajās klasēs 66,5% bērnu mācās latviešu mācībvalodas plūsmā. Tātad lēciens šajos dažos gados ir bijis ārkārtīgi liels. Pat tajās apdzīvotajās vietās, pilsētās un rajonos, kur ir izteikts cittautiešu pārsvars skaita ziņā, dati ir pavisam citādi, nekā tie bija gadus sešus atpakaļ. Piemēram, Liepājā šogad pirmajās klasēs 688 bērni sāka mācīties latviešu plūsmā, 635 - krievu valodas plūsmā. Jūrmalā attiecīgi 418 un 344, Ventspilī - 326 un 316, Krāslavas rajonā, pat Krāslavas rajonā, attiecīgi 302 pret 269, Daugavpils rajonā - 326 pret 314. Jā, es atzīstu, ka sarežģītās, pirmkārt, ekonomiskās situācijas dēļ dabiskais pieaugums Latvijā kopumā ir ar mīnusa zīmi. Diemžēl. Bet tomēr atsevišķi skaitļi vieš zināmu optimismu man kā latvietim, jo, piemēram, tādā pilsētā kā Liepājā, kur iedzīvotāju vidū latviešu ir tikai aptuveni 40%, pagājušajā gadā, ja mēs rēķinām dzimušos pēc mātes tautības, latviešu mātēm dzima attiecīgi 535 bērni pret 416 cittautiešiem. Jūrmalā šis rādītājs arī ir stipri līdzīgs, un stipri līdzīgas tendences ir vērojamas visā Latvijā. Ko tas liecina? Ka neatkarīgā Latvijas valsts un arī neatkarīgās Latvijas parlamenta un valdības līdzšinējā politika tomēr ir radījusi labvēlīgākus apstākļus, nesalīdzināmi labvēlīgākus apstākļus latviešu nācijas izdzīvošanai un Latvijas kā vienkopienas valsts pastāvēšanai nākotnē. Jā! Pavērsiens ir noticis. Tā ir realitāte! Bet es gribu apgalvot, ka tomēr šis pavērsiens vēl nav pietiekami stabils. Vēl 1994.gadā tikai 67% Krāslavas rajona skolas vecuma latviešu bērnu mācījās skolās ar latviešu mācībvalodu. Es vēlreiz atkārtoju - tikai 67% latviešu bērnu mācījās skolās ar latviešu mācībvalodu. Vēl šur tur Latgalē atsevišķos pagastos nav atjaunotas mazās latviešu skolas, un arī tur latviešu bērni bieži vien attāluma dēļ, transporta nenodrošinātības dēļ ir spiesti iet skolās, kurās mācībvaloda nav latviešu valoda. Un tāpēc šajā sakarībā es tiešām brīnos par to, ka mūsu masu informācijas līdzekļi praktiski neveltīja uzmanību Čevera kunga izteikumam jau, var teikt, pirmajā Nacionālā izlīguma pasludinātā bloka sēdē par to - un tas tā bija - ka, lūk, Latgalē būtu vajadzīgs iecelt kādus krievu tautības cilvēkus, lai pārraudzītu situāciju šajā reģionā. Es precīzi neatceros šo izteikuma formu, bet tā doma tāda bija. Es domāju, ka Latgalē, kur tiešām ļoti daudz cilvēku, it īpaši tie, kas dzīvo jauktajās ģimenēs, vēl mēģina orientēties vai nu uz latviskā pusi, vai tomēr ne, un šajā sakarībā es gribētu teikt, ka šāds izteiciens atstāj ārkārtīgi smagu psiholoģisku iespaidu uz attiecīgajā reģionā dzīvojošajiem. Jo tiešām, neskatoties uz visiem tiem optimistiskajiem cipariem, ko es te saucu, Latgalē situācija tieši šajā ziņā joprojām ir ārkārtīgi smaga.

Septiņi iespējamie valdības ministri pārstāv partiju "Tautas kustība "Latvijai"", kuras vadītājs diemžēl neprot latviešu valodu. Un šeit es gribētu atgādināt to izteikumu, ko es sākumā teicu un ko, starp citu, es arī publiski esmu dzirdējis no viena otra Nacionālo izlīguma bloku pārstāvoša deputātu, ka nav jau tik svarīgi, kādā valodā es runāju, galvenais jau, ka tik labs cilvēks. Es ļoti labi atceros, ka šis sauklis Interfrontes mītiņos piecus gadus atpakaļ bija viens no populārākajiem. Tas tika rakstīts transparentos un tā tālāk.

Arī tas, ka Tautas saskaņas partija aicina uz to, lai pašvaldību vēlēšanās varētu piedalīties visi Latvijā dzīvojošie, attiecīgo vecumu sasniegušie ne tikai pilsoņi, un, ņemot vērā to, ka, piemēram, izglītības iestādes šobrīd pēc pastāvošās likumdošanas atver pašvaldība un pašvaldība arī lemj par izglītības iestāžu slēgšanu, es negribētu arī šobrīd vainot Daugavpils vadību, ka tā gatavojas nefinansēt vairs no pašvaldības līdzekļiem Daugavpils mākslas skolu jeb tā saukto

Saules skolu, kura dažus gadus atpakaļ tika atvērta un kurā mācības notiek latviešu valodā, un ir tieši šobrīd atsūtījusi uz Saeimu lūgumu, lai valsts pārņemtu šo skolu savā finansējumā - tātad no lielā budžeta. Es pieļauju iespēju, ka Daugavpils vadībai ir objektīvas grūtības, bet tanī pašā laikā ir interesanti, ka šī vēstule ir tapusi tieši šobrīd - pēc 5.Saeimas vēlēšanām, jo budžetu jau faktiski sāka stādīt stipri ātrāk - vēl iepriekšējās Saeimas laikā, iepriekšējās un arī tagadējās valdības laikā.

Man ir ļoti labs kontakts ar Valodas inspekciju un ar daudziem valodu inspektoriem personīgi, un diemžēl vismaz viņi tā apgalvo un to, starp citu, es arī šur tur esmu izjutis uz savas ādas, ka tieši pēdējā laikā, pēc Saeimas vēlēšanām, cittautiešu attieksme pret valodu, pret valsts valodu ir nedaudz mainījusies un uz slikto pusi. Protams, var apgalvot, ka tas ir subjektīvi, bet vismaz tādu informāciju man sniedz Valodas inspekcija. Es biju vienā nelielā Kurzemes mazpilsētā - Saldū, un tur arī ir interesanti. Tā ir ļoti latviska pilsēta. Tur ir neliela krievu vidusskoliņa, un interesanti, ka burtiski līdz pēdējam laikam krievu skolotāji ļoti centās runāt ar saviem latviešu kolēģiem, kuri arī diezgan daudz strādā šajā skolā, latviešu valodā, bet diemžēl pēdējā laikā attieksme ir mainījusies un, manā izpratnē, ne uz labo pusi.

Vēl mani dara uzmanīgu tas fakts, ka Nacionālā izlīguma bloka iespējamā valdība tomēr kā realitāte balstās uz Sociālistiskās partijas balsīm, kura faktiski, un to neviens nevar noliegt, ir sava laika frakcijas "Līdztiesība" mantiniece un Interfrontes mantiniece. Tā tas, es domāju ir, to neviens nenoliegs, ka savā laikā manis minētā frakcija Augstākajā padomē, kā arī attiecīgā organizācija gan balsoja, gan arī publiski iestājās pret Latvijas neatkarību.

Tanī pašā laikā es pieļauju iespēju, ka šo valdību apstiprinās, un es nekādā gadījumā, negribu to, lai Saeima nonāktu dziļā konfrontācijā, un es gadījumā, ja šo valdību apstiprinās, protams, aicinu visas Saeimas frakcijas darboties konstruktīvi un darboties tā, lai Latvijas valsts kļūtu stiprāka un lai mēs savā attīstībā ietu tikai uz priekšu. Un es pieļauju iespēju, ka tās manas bažas, ko es šeit mēģināju izklāstīt ar faktiem, nav pamatotas. Bet es no savas puses noteikti apsolu, ka Izglītības, kultūras un zinātnes komisija, kurā - nu tā tas ir sagadījies - pārsvarā ir Nacionālā bloka un "Latvijas ceļa" deputāti, ka mūsu komisija darīs visu iespējamo, lai nodrošinātu likumdošanas pēctecību dzelžainā virzienā uz vienkopienas valsti. Paldies par uzmanību! (No zāles deputāts M.Gailis: "Teicami.") (No zāles deputāts A.Kiršteins: "Vai nav priekšlikumu?")

Sēdes vadītāja. Aleksandrs Kiršteins - LNNK un LZP frakcijas deputāts. Kiršteina kungs, Prezidijā nekādu priekšlikumu nav.

A.Kiršteins (LNNK un LZP frakcija).

Godājamais Prezidij! Godājamie deputāti! Es ceru, ka šodienas debates un arī es ceru, ka iespējamā Ministru prezidenta atbildes beigās palīdzēs mums saprast vairākas lietas.

Tātad pirmais. Vai šodien ir iespējams un vai vispār ir iespējams sastādīt plašāku valdību, kura var turpināt daudz nopietnākā līmenī ekonomiskās reformas, jo, nenoliedzami, ir izveidojusies bīstama situācija, ka Latvija no vidējas riska zonas, ekonomiskajā jomā sāk pārvietoties uz augsta riska zonu, bet Lietuva - no augsta riska zonas - uz vidēju un Igaunija - no vidējas ekonomiskās riska zonas jau uz zemu riska zonu? Mēs sākam atpalikt ārzemju kapitāla ieguldījumu ziņā, un jaunajai valdībai jebkurā gadījumā būs visai nopietni jāstrādā pie ļoti daudzām problēmām. Vai šādā situācijā ir attaisnojami aktu kādi atviegloti risinājumi, nepārdomāti solījumi, no kā vajadzētu, protams, izvairīties? Tas, protams, ir šīs valdības Deklarācijas galvenais uzdevums.

Otrs jautājums. Vai valdības Deklarācija ir tukšu solījumu pakete vai tā ir labu, realizējamu, faktiski realizējamu, dokumentu, materiālu kopa, kuru varētu varbūt arī uzlabot, padarīt vēl labāku darba gaitā?

Un trešais jautājums ir pats valdības sastāvs ar Latvijas vēsturē laikam nebijušu ministru skaitu - 27. Vai šie ministri šādā skaitā un tieši šādā sastāvā varēs realizēt visas tās labās idejas, kuras neapšaubāmi ir arī šajā Deklarācijā, vai arī šāds valdības sastāvs bija nepieciešams tikai tādēļ, lai apmierinātu visu to politisko grupu intereses, kuras piedalās šīs valdības sastādīšanā un kurām ir pilnīgi pretējas programmas ļoti daudzos svarīgos ekonomiskajos, politiskajos un morāli ētiskajos jautājumos?

Es šeit pieminēju morāli ētiskos jautājumus ne tāpēc, ka varbūt cilvēki, kas ir profesionāļi meļi un var stāstīt, teiksim, vienu dienu vienu, otru dienu otru, ka viņi ir bijuši dažādās organizācijās vai ka tauta tiks pabarota ar rīsiem un šprotēm, vai, piemēram, dažas dienas tiek stāstīts arī no deputātu puses, ka kāds politiskas partijas vadītājs ir cietis autokatastrofā, bet pēc tam izrādās, ka viņš ir sasitis galvu un salauzis skrimšļus, bet nav cietis autokatastrofā. Tas ir atkal cits jautājums.

Bet, ja runā nopietni, tad pirmais, ko es gribu pateikt, ka konsolidēties, kā rakstīts šajā Deklarācijā, kopējai darbībai, atmetot šauras partijas intereses, ir iespējams. Un, tiekoties divas reizes oficiāli frakciju līmenī ar Ministru prezidenta kandidātu Čevera kungu, es domāju, ka to apliecināja pilnīgi visas frakcijas. Bija iespējams, tieši kā šeit ir ierakstīts valdības Deklarācijā, "konsolidēties kopīgai darbībai, atmetot šauras partijas intereses".

Man šajā valdības Deklarācijā arī patīk otrs teikums, ka jāpārvar dzīšanās pēc tūlītēja izdevīguma, upurējot Latvijas stratēģiskās intereses. Vai tas ir izdarīts? Diemžēl man jāatbild - nē! Vai valdība no viena bloka ir tā, kas tiešām upurē šauru izdevīgumu Latvijas stratēģisko interešu dēļ?

Vai ir iespējams izveidot valdību ar tādu atbalstu šeit Saeimā, lai vismaz 65 deputāti vai vismaz vairāk par 60 nobalsotu? Es gribu pateikt, ka bija iespējams pilnīgi reāli, jo mums pašreiz ir trīs lielas partiju grupas šeit, un es varētu nosaukt, ka lielākā, protams, ir partija "Saimnieks" ar šīm 18 vietām. Ir otra tātad "Kustība Latvijai", ir "Latvijas ceļš" un ir arī Kristīgie demokrāti, Zemnieki un LNNK, kuriem kopā arī ar vienu brīvo deputātu ir 17 balsis. Kopā acīmredzot samērā ar nelielām atšķirībām ekonomiskajās programmās varēja izveidot ļoti stabilu valdību. Kad mēs jautājām Ministru prezidenta kandidātam, kāpēc netiek uzreiz veidota šāda valdība, lai atbalstītu, lūk, šis vairākums, mēs faktiski saņēmām atbildi, ka ir bijis tāds solījums, kā mēs teicām "pionieru solījums", veidot šo valdību no viena bloka, pieaicinot tikai atsevišķus cilvēkus. Šādā veidā jau nevar sastādīt valdību, tāpēc ka valdības jau veido politiskās partijas un frakcijas, saskaņojot ekonomiskās programmas un ārpolitiskās programmas un, kā es jau teicu, šīs morāli ētiskās vērtības, kopīgi strādājot pie valdības Deklarācijas, apspriežot savās frakcijās un izveidojot šādā veidā kopīgu dokumentu, bet nevar pie gatavas valdības un pie ne visai gatavas valdības Deklarācijas pieaicināt no katras partijas vienu vai divus cilvēkus un teikt, redziet, izveidosim vienu tādu kopēju valdību, kura atbildīs, es vēlreiz gribu citēt valdības Deklarāciju, "Latvijas stratēģiskajām interesēm".

Rezultāts pašreiz ir tāds, ka puse deputātu, apmēram puse deputātu, tātad neatbalstīs šīs valdības darbību. Deklarācijā parādās visas tās nepilnības, kuras varēja novērst, ja tiešām kāds tik ļoti iestājās par šīm Latvijas nacionālajām interesēm.

Vispirms jau kaut vai tāds piemērs, ka šajā Deklarācijā netika ievērota acīmredzot valodas korektūra, jo pretējā gadījumā neparādītos tādas brīnumainas lietas kā, runājot par kultūru, teiksim, tāds teikums, ka tiks ieturēts noteikts kurss uz kultūras uzplaukumu. Es saprotu, ka kultūru vai nu veicina, vai atbalsta, bet "neietur noteiktu kursu". Vai arī tas, ka kultūras potenciāls ir pamatresurss. Tā ir 70.gadu augstāko partijas skolu leksika, un te man gribētos teikt, ka Dunkera kungs būs kultūras ministrs un taču bija ļoti vienkārši šo visu izlasīt un izsvītrot ārā ar sarkanu zīmuli. Tas vienkārši rāda to, cik liela paviršība ir pieļauta jau šādās Deklarācijas ārējās formās un izpausmēs.

Protams, visnopietnākā lieta ir tāda, vai šī valdība ar 27 ministriem jebkurā gadījumā ievēros taupības režīmu un bezdeficīta budžetu.

Ja mēs skatāmies tādas sadaļas kā sociālā politika un tautsaimniecība, tad es ar vieglu piemekli secināju, ka budžeta deficīts būs jāpalielina nākošā gada laikā vismaz 10 reižu. Tas nu gan ir jāpasaka ministru kandidātiem godīgi. Tas ir minimums - 10 reižu ir jāpalielina budžeta deficīts, lai izpildītu tikai varbūt trešo daļu no tiem solījumiem, kas šeit ir ierakstīti.

Ko nozīmē ilgtermiņa dzīvokļu kreditēšanas programma 25 - 30 gadiem uz praktiski maziem procentiem? Latvijā pašreiz apmēram 1 miljonam cilvēku ir neapmierinoši dzīves apstākļi, tas ir apmēram 3000 jauni dzīvokļi ar vidējo izmaksu - 20 000 latu, taču dzīvokļi būs vēl dārgāki. Tas ir apmēram 6 miljardi latu jeb 10-11 miljardi dolāru, kas ir nepieciešami šādas programmas īstenošanai. Protams, viņi tiks realizēti, es domāju, Latvijā, bet acīmredzot ne ātrāk kā pēc kādiem 7 vai 8 gadiem. Ierakstīt ar vieglu roku - tas nozīmē vienkārši piemānīt šos cilvēkus.

Ko nozīmē eventuāla labklājības ministra raksti avīzēs, ka no Vācijas te ripos milzīgi daudz smago automobiļu kravu ar rīsiem, ar šprotēm, kuri tiks izdalīti vietējiem iedzīvotājiem, ja Latvijas lauksaimniecības produkcijas realizētājiem ir pašiem problēmas ar šīs produkcijas realizēšanu?

Ko nozīmē ievest bezgalīgos daudzumos lētas "otrās šķiras", teiksim, tekstilpreces jeb lietotus apģērbus un izdalīt viņus trūcīgajiem, ja Latvijas tekstilrūpniecība nevar pilnībā realizēt savu produkciju? Es domāju, ka šīs lietas vajadzētu nopietni apsvērt.

Jā, vēl ir ļoti interesanta programma. Tiks dotēta bezmaksas medicīniskā palīdzība katram - arī turīgajam. Pastāvot tirgus ekonomikai. Arī miljonāriem. Varbūt 15% vai 20% cilvēku, kuri dzīvo samērā labi, kāpēc viņiem būtu pilnīgi jādotē šī minimālā programma, ja valstij ir knapi naudas, lai varētu dotēt invalīdiem un mazturīgajiem šo veselības aizsardzības programmu? Taču varbūt tad vajadzēja rakstīt skaidri un gaiši, ka jāliek ir uzsvars uz šīm iemaksām, uz apdrošināšanas sistēmu, un valstij nav jāpalīdz bagātniekiem un tiem, kuri spēj paši rūpēties par savu veselības aizsardzību. Tajā pašā laikā, es domāju, arī Saeimas deputāti varētu apmaksāt šo savu veselības aizsardzības minimālo programmu, nevis gaidīt no valsts kaut kādu bezmaksas ārstēšanu.

Izglītība. Pirmais, ko es gribēju šajā valdības Deklarācijā atrast, ir tas, kāda tad ir valdības politika attiecībā uz valsts valodu vispārizglītojošās skolās, vidusskolās. Es vispār šādu sadaļu neatradu. Es atradu vispār kaut ko brīnumainu šajā valdības Deklarācijā. Es citēšu: "Jebkuras valodas skolās ir jārada apstākļi skolnieku iesaistīšanai kultūras tradīcijās." Vai es pārklausījos vai tā ir kaut kāda kļūda? Es ceru, ka eventuālais Ministru prezidents mums izskaidros šo lietu. Kas tad Latvijā tagad būs? Jebkuras valodas vidusskolas visās vietās un novuss, kas ir viena no latviešu tautas tradīcijām, tātad būs arī novusa turnīri, teiksim, dažādu valodu skolās? Un mēs it kā būsim izpildījuši šo valdības Deklarācijas prasību. Mēs taču visu laiku runājām, ka viss darbs Izglītības ministrijā bija orientēts uz to, lai šī nācijas veidošana un integrēšana uz šo

vienkopienas, nevis divkopienu valsti tiktu veidota caur šo valsts valodas izglītības reformu. Mēs taču esam iesnieguši pat likumu tagad par valsts valodu. Un, ja parādās kaut kas tāds par jebkuras valodas apmācības skolām, tad man vienkārši ir skaidrs, ka šeit vai nu nav panākta vienošanās, jo es saprotu, ka varbūt ir jāturas pie sociālistu balsīm par katru cenu šeit, vai arī vienkārši šis jautājums ir kaut kādā veidā izlaists no redzesloka.

Tagad vissmagākā lieta, protams, ir tautsaimniecība. Runājot par šo tautsaimniecību, par ko varētu varbūt runāt pāris stundu, mani uztrauc tikai viena lieta. Un tas ir tas, ka tiks noteikts kaut kādā veidā administratīvi, tikai nav teikts, kas to noteiks, - vai partija vai valdība, vai frakcija, valstiski stratēģiskās nozares un rūpnīcas, kuras nebūs pakļautas privatizācijai. Tātad faktiski te šajā valdības Deklarācijā ir skaidri un gaiši pateikts, ka tiks apturēta privatizācija. Tas ir ļoti interesanti, jo noteikt, kādā veidā mēs varētu, teiksim, apturēt privatizāciju vienā jomā un administratīvi regulēt kaut kādu paātrinātu privatizāciju otrā jomā, tas ir ļoti bīstams eksperiments, un viņš praktiski ir atkārtots visās bijušajās NVS valstīs, varbūt atskaitot Baltijas valstis, - gan Ukrainā, gan Baltkrievijā, un rezultāts ir redzams. Un es domāju, ka ir ļoti nepārdomāti te ierakstīt šādus bīstamus eksperimentus, ka mēs atgriežamies pie administratīvi centralizētās tautsaimniecības vadīšanas šeit. Jūs daudzās vietās izlasīsit, ka tiks pārskatītas un likvidētas dublējošās institūcijas, bet galvenais, ka valdība noteiks, valdība regulēs, valdība subsidēs utt.

Šeit ir arī viens liekulības piemērs: "Tiks noteikts alkoholisko dzērienu, tabakas ražošanas, importa un tirdzniecības valsts monopols". Mīļie deputāti! Valsts monopols. Ja mēs gribam atņemt valsts monopolu tirdzniecībai, tad tiem ir jābūt valsts veikaliem, kā auto sistēmai Somijā. Ja šeit tiek iesniegts likums, kur šņabi paredzēts sākt pārdot no sešiem rītā, un pēc tam kvēli teikt, ka, lūk, šis ir tas īstais likums, jo katrs var saņemt šo licenci un tirgot degvīnu pēc šī iesniegtā projekta no 6.00 rītā līdz 22.00 vakarā, nu tad būtu vismaz kautrējušies teikt, ka tas ir domāts dzeršanas ierobežošanai. Vismaz rakstīt, ka 13.00 vai 14.00 dienā un līdz 18.00 vakarā... Es nezinu, bet tas atkal, protams, ir ētikas jautājums.

Vēl es gribu pieminēt ārpolitiku. Te jau pareizi Vītola kungs pieminēja, ka nekādas garantijas Latvijai nedos ne Krievija, ne Amerikas Savienotās Valstis, un es tikai gribētu pateikt, ka šadas garantijas nav pat arī Izraēlai, kurai ir ļoti spēcīgi izstrādāta aizsardzības sistēma, un vienkārši ir ļoti naivi ierakstīt ārpolitiskajā deklarācijā šādas lietas. Galīgs mīts ir, pirmēram, teikums, ka valdība uzskata par nepieciešamu precizēt sertifikātu pielietošanas iespējas, lielo uzņēmumu privatizācijā dodot iespēju visiem Latvijas iedzīvotājiem tos izdevīgi realizēt. Es domāju, ka vairāk vai mazāk, sliktāk vai labāk iepriekšējā Saeimas sastāvā tika izstrādāti šie projekti par sertifikātu realizēšanu zemes reformā, dzīvokļu privatizācijā, mazajā privatizācijā. To visu varētu atbalstīt, bet es domāju, ka valdībai jau nu ir skaidrs un Kreitusa kungam vislabāk, ka vienīgā problēma ir šie no PSRS smagās industrijas mantotie lielie, ražošanai nepiemērotie korpusi ar milzīgiem siltuma zudumiem kā "Liepājas metalurgs" par 5-6 miljoniem, un, ja valdība raksta, ka viņa gribēs par sertifikātiem, tā sakot, šos te milzīgi neefektīvos korpusus un uzdevumus iedot pensionāriem vai vēl kādiem, tad tā ir aplamība un ideja.

Beigās es gribētu pateikt, ka es ļoti cienu partijas avīzes. Es gribētu nocitēt kāda politiķa teicienu, ka partijas prese ir derīga tikai sprāgušu zivju ietīšanai, es tam pilnīgi piekrītu, bet šeit ir labs teiciens: ja vienā maisā ieliek... es uzvārdus necitēšu, jo šie uzvārdi bija noteikti... ja vienā maisā saliek jau iepriekš minētos blēžus un gāž ar rungu, tad, ticiet man, garām nekad jūs netrāpīsit.

Sēdes vadītāja. Kiršteina kungs, jūsu laiks ir beidzies. Cik minūtes?

A.Kiršteins. Paldies par uzmanību, un es aicinu tomēr šajā gadījumā izmantot to, kas ir ierakstīts šajā valdības Deklarācijā, - nepalaist garām izdevību tomēr sastādīt tādu valdību, kuru atbalstītu vairāk kā 60-65%, un izdarīt to, ko mēs jau teicām Čevera kungam, ka, atturoties balsot par šo valdību, mēs dodam Čevera kungam iespēju iesaistīties daudz nopietnākā valdībā un acīmredzot nospēlēt daudz lielāku lomu Latvijas politikā. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Kiršteina kungs, nav godīgi pateikt "Paldies par uzmanību!" un pēc tam turpināt runāt!

Juris Dobelis - LNNK un LZP frakcijas deputāts.

J.Dobelis (LNNK un LZP frakcija).

Cienījamie kolēģi! Es laikam sākšu ar to, ka izteikšu zināmu atzinību Čevera kungam par to lielo uzņēmību. Un es arī saprotu tās dvēseles mokas, kādas viņš pārdzīvo šajā brīdī. Bet tomēr varbūt vismaz daļēji mēģināsim to, kas atbilst patiesībai... Un, ja nu ir kaut kur pārlieku dominējis pēcrevolūcijas lozungs, kāds bija Krievijā, ka galvenais nav zināšanas, bet galvenais ir pārliecība, tad tas ir ļoti spilgi parādījies, sastādot šo valdību. Ideāli, es domāju, ka nākotnē mūsu vēstures studētāji varēs noteikti runāt par šo "mūžam dzīvo" ideju ietekmi uz šodienas Latviju. Te ir ļoti jauks mēģinājums ideāli sadalīt vietas starp visiem partneriem, lai maksimāli nodrošinātu to minimālo pāreju pār 50. Un skaidrs ir arī tas, ka šīs runas, kurās izskan kritika par Deklarāciju, kritika par šīs valdības veidošanas procesu, daļu vismaz uzjautrina un nekādas nopietnas klausīšanās šeit nav. Un to vajadzētu vienreiz visiem saprast šeit un nerunāt liekulīgi, jo to jau mēs redzējām tad, kad apsprieda iepriekšējās valdības iesniegto Deklarāciju: tā bloka pārstāvji, kuri šodien pretendē uz vietu valdībā, neizrādīja absolūti nekādu interesi par šo Deklarāciju, pilnīgi atteicās no runas par to šeit, jo viņiem bija skaidrs, tika saskaitīts, vai pietiks balsis, lai izgāztu šo valdību, vai nepietiks, un nebija jāvelk laiks un lieki te jāuzstājas. Loģiski. Nu, tā arī šodien vajag runāt, jums pietiek tās 50 balsis jeb 51, nu... un viss ir kārtībā. Man jau arī daži pārstāvji no šā bloka teica - sportā arī pietiek uzvarēt ar viena punkta starpību, arī tā skaitās uzvara. Jā, nu jautājumā par uzvaru: šodien arī presē parādījās jau - "uzvarēs", Čevera valdība uzvarēs... Ko viņi uzvarēs? Viņi neko neuzvarēs, un, ja nu kaut ko uzvarēs, tad... Nu varbūt palasīsim vēsturi nedaudz un atcerēsimies - ir tāds jēdziens kā "Pirra uzvara"! Un varbūt par šo jēdzienu pēc kāda gada mēs parunāsim šeit un paskatīsimies, kurš tad smaidīs un kā viņš smaidīs. Ir ļoti lietderīgi kādreiz atcerēties kaut vai neseno pagātni.

Gribētos arī atgādināt šeit vienu tādu faktu, kas man kādreiz izraisa pārdomas, cik ārkārtīgi populāri bija 1988.gadā seši cilvēki, kuri bija galvenie Latvijas Tautas frontes vadītāji. Neviena no viņiem šodien nav vairs starp vadošajiem Latvijas politiķiem. Un laiciņs nemaz nav tik ilgs pagājis. Tā ka nu turpināsim šo sacensību! Galu galā, es ceru, tā būs Latvijas labā. Protams, saruna ir sākusies, ceru arī, ka šī saruna būs par darbu, jo jēdziens "darbs" te ļoti bieži izskanēja, visu laiku, nepārtraukti. Nu, labi, ja jau runājam par darbu, tad arī atcerēsimies, kurš atbild par savu darbību! Un, kā nosaka Latvijas Republikas Satversme, it īpaši 27. un 59.pants, kurš būs ļoti bieži jāatceras, Ministru kabinets par savu darbību atbild Saeimas priekšā. Un nejauksim tiesības un pienākumus! Un tomēr galvenais darbs - tam vismaz tā vajadzētu būt - ritēs šeit, Saeimā, un pieprasījumi un jautājumi, un izteikumi nāks no šejienes, un atbildes nāks no Ministru kabineta, un nekad nebūs otrādi.

Tagad - par iecerēto valdību. Protams, skaidri mēs varam noteikt - jebkurā gadījumā ir darbības mērķi, ir darbības mehānisms, ir ieceres un ir komanda, izpildītājs. Un bez tam tam visam ir jābalstās uz sistēmas stabilitāti, un tāpēc - īsi par katru no manis minētajiem jēdzieniem. Nu, protams, mērķi ir brīnišķīgi. Man bieži acīs ieriesās asaras, lasot šo Deklarāciju, es atceros

utopistu darbus, atceros Sensimona un Furjē izteiktās idejas, it īpaši Furjē būdiņas. Šad un tad tos pārlasiet! Tas ir ļoti veselīgi. Man liekas, ka tie vīri druscin nopietnāk uz tām lietām skatījās. Un, protams, laika ierobežotības dēļ... un, kā es redzēju, 51 deputātam galīgi neinteresēja šī valdības deklarācijas apspriešana, tāpēc diemžēl man nebūs iespējams dziļāk ieskatīties, bet man ļoti patīk tas sākums. Te šīs bloka partijas ir apvienojušās - ar mērķi pilnvērtīgi īstenot vēlētājiem dotos solījumus. Es ļoti labi atceros, ka viena no šīm partijām jau pirms vēlēšanām apsolīja svinēt... solīja grandiozāko uguņošanu Latvijas vēsturē - par godu galīgai uzvarai pār komunismu. Es tagad saprotu, ka visas šīs partijas nu ir apvienojušās un turpinās svinēt galīgo uzvaru pār komunismu. Nu, brīnišķīgi! Es domāju, ir tiešām ļoti interesanti šad un tad pārlasīt šādus solījumus, šādas izrunāšanās un saprast, ka ir cilvēki, kuriem vienkārši nav nekādu principu. Vajadzības gadījumā viņš komunistu kaut kur uzsēdinās, vajadzības gadījumā viņš to komunistu no turienes nocels nost un ietērps goda svārkos, visu noteiks situācija. Un, ja šo piecu komunistu pēcteču balsis šodien ir ļoti vajadzīgas, tad, dabīgi, nekādas runas vairs nevar būt, ka tie ir kaut kas slikts.

Tālāk. Ir interesanti, protams, vairāki punkti, bet es tikai divus minēšu. Piemēram, es saprotu tā - nu, ja raksti, uzraksti kaut ko tādu, kas rāda ceļu uz tavu mērķu īstenošanu. Ja tikai ierobežojas ar pašas lietas nosaukšanu... "Demogrāfiskās situācijas atveseļošanai valsts veiks ilglaicīgu pasākumu kompleksu". Nu labi! Par to, ko nozīmē "veiks kompleksu", - par to lai runā literāti. Bet kas tad tas būs - nekavējoties tiks izstrādāts tas un tas, uz ko balstīsies... pēc atvieglotiem noteikumiem saņems medikamentus, kā arī Latvijā ražotus produktus un preces... Tātad skaidrs: tie, kas ēdīs Latvijā ražotus produktus un preces, - tie var būt droši, ka viņi varēs sekmīgi risināt demogrāfiskās problēmas. Nekas cits par šo jautājumu šeit vairs pateikts nav.

Otrs. Cik reižu nav runāts par robežapsardzību un par tās problēmām, cik reižu nav runāts par to, ka Latvija ir viena no tām retajām valstīm, kurās robežapsardzības spēkiem ir stingri atšķirīga pakļautība, praktiski atšķirīga no visās Eiropas valstīs esošās! Mēs arī labi zinām to, ko esam saņēmuši no šīm Eiropas valstīm, kur ir bijusi runa par īpašu uzmanību Baltijas valstīs... par robežapsardzību un par nespēju šodien nopietni ieguldīt līdzekļus, pamatojoties uz mūsu īpatnējo struktūru pakārtotību. Bet es saprotu - ja šeit šodien būtu runa par robežapsardzības saistību ar Iekšlietu ministriju, tādā gadījumā Kostandas kunga pakļautībā būtu ļoti varena komanda, pulka orķestris un trīs pavāri, un augšā būtu aizsardzības ministrs.

Vēl šis un tas īpatnējs ir šajā Deklarācijā. Šī milzīgā liekulība, ko daži nodemonstrēja šodien, runādami par valsts monopolu, un, vai nu neprazdami noformulēt to, vai nesaprazdami, kas tas tāds ir... un tanī pašā laikā šeit ir ielikuši šo jēdzienu. Nu tad vienā dienā vismaz nevajag rīkoties dažādi, runājot par vienu un to pašu jautājumu!

Nu beigās parunāsim par komandu un par stabilitāti. Komanda ir ļoti savdabīga, un, kad ieskatās dažos ministros, nu, goda vārds, neko vairāk par smaidu man šie uzvārdi izraisīt nevar. Nu tur nav nekāda runa par darbošanos, tie cilvēki nestrādās, es jau šodien to pasaku. It īpaši daži, kuriem ir ļoti savdabīgas iestrādes, tie gan strādās. Bet viņi strādās ne jau nu valsts labā. Dažās ministrijās kā vadītāji ir iecerēti cilvēki ar milzīgu pieredzi tieši šādu ministriju darba īstenošanā, tas ir, viņi izmantos šo ministra posteni, lai sekmīgi kārtotu savas lietas. Un tas ir pilnīgi skaidri un gaiši te ielikts. Vai tiešām tas nav redzams?

Nu nekas, nu laba komanda acīmredzot. Varbūt vienā virzienā viņi varēs arī sekmīgi sadarboties.

Nu, un tagad runāsim par to stabilitāti! Nu kā jūs iedomājaties stabilu darbu, kad te lasīs uz pirkstiem, vai Kreituses kundze ir atgriezusies no komandējuma vai nav, vai Amerika kungs atbrauks šodien vai neatbrauks, izskatīsim šo jautājumu pirms vienpadsmitiem vai pēc! Vai tad

tā ir nopietna attieksme pret valdības veidošanu? Ja ir runa par to, ka mēs par katru cenu pierādīsim, ka mēs varam iegūt šo pārsvaru, nu tā arī vajag pateikt, bet nevajag runāt par kaut kādu tur varavīksni un par citām debess parādībām!

Tā ka... protams, darbs turpināsies. Es, protams, novēlu mums visiem labu garastāvokli, apstiprinot vai neapstiprinot vai nu šo, vai citu valdību, jo Latvijas labā mums būs jāstrādā, un es ceru, ka mums visiem pietiks prāta un izturības veikt sekmīgi šo darbu. Tā ka es novēlu mums visiem šādu izturību tieši viena mēneša jubilejā, kopš mums ir izdevies noturēties Saeimā. Paldies.

Sēdes vadītāja. Juris Sinka - "Tēvzemei un Brīvībai" frakcijas deputāts.

J.Sinka (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Ļoti cienītais Valsts prezidenta kungs! Prezidij! Dāmas un kungi! Es sākotnēji biju iecerējis pārāk gari nerunāt, proti, aicināt Vienības partijas frakcijas deputātus un arī citu frakciju deputātus pārdomāt, kamēr ir laiks, un atbalstīt vēl vienu mēģinājumu sastādīt Nacionālā bloka vadībā valdību. Tāpat lūdzu Valsts prezidenta kungu nākotnē šo iespēju apsvērt.

Bet tagad es, tāpat kā daži iepriekšējie runātāji, izteikšu komplimentus Čevera kungam - proti, par viņa sākotnēji (pasvītroju - sākotnēji) korekto izturēšanos. Kad nu mēs pēc kārtīgas apdomāšanās - kad es saku "mēs", es domāju "Tēvzemei un Brīvībai" frakciju, partiju - pateicām, ka mēs nevaram pieņemt šo piedāvājumu, proti, ministru posteņus Čevera kunga valdībā... lai gan tas vienmēr ir glaimojoši katram cilvēkam, arī man personīgi... bet, kad nu mēs to bijām pateikuši, tad mēs atvadījāmies, paspiedām rokas, un Čevera kungs teica: nu, kolēģi, uz sadarbošanos... Tad, es atceros, pirms balsošanas par Māra Grīnblata piedāvāto programmu Kreitusa kungs pienāca pie "mūsu gala", un tā pavisam mīlīgi un korekti mēs vienojāmies, ka mums debašu nebūs. Atkal ļoti korekti. Varētu teikt - no abām pusēm. Bet tas, kas notika šodien, - tas nu nemaz nebija korekti. Ka mūsu pusei, patiesību sakot, aizbāza muti. Es zinu, Kārtības rullis to atļauj, par to jau mēs te nestrīdamies, mēs strīdamies par morāli. Un vēl būs laiciņš, kad es runāšu par morāli, jo te jau citēja vairākus filozofus. Bet, redzat, tā morāle ir tāda, ka šinī ļoti, ļoti būtiskajā jautājumā, kā kārtīgā demokrātijā pienākas... un es te nu saredzu ne visai labu sākumu Čevera kunga valdībai, jo trūkst šīs demokrātiskās pamatnes... Un īstiem demokrātiem jāļauj saviem pretiniekiem izrunāties pēc sirds patikas, un kādreiz viņi pat nodara pāri savai lietai, par daudz runājot, bet par to, protams, slavenie psihologi nebija padomājuši. Bet jautājuma princips ir tas, ka mums aizbāza mutes. Un tātad, protams... vēl viens runātājs, slēgts saraksts - un tā tālāk. Jā, nu uz tādas bāzes Latvijas parlaments nevar darboties. To dzird arī visa pasaule. Un mēs vēl tik cēli runājam par ieiešanu Eiropas struktūrās! Lai gan man reiz... no Ķezbera kunga es dzirdēju izteikumu: nu vispirms Latvijai ir jākļūst bagātai, un tad mēs varēsim parunāt par to ieiešanu Eiropā. Tas viss it kā izklausījās loģiski. Tagad, protams, par to neviena vārda nebija tajā deklarācijā, kura, starp citu, ir krietni mazāk izstrādāta nekā mūsu Nacionālā bloka un sabiedroto kopējā programma. Tādēļ vien būtu vērts vēlreiz apsvērt iespēju Nacionālajam blokam piedāvāt šo darbu turpināt.

Bet atgriezīsimies pie morālām lietām. Pie Bībeles. Es apsveicu Čevera kungu, ka viņš zina: iesākumā bija Vārds. Iesākumā bija Vārds, tas bija mūsu radītājs - Dievs. To es arī saku tiem ateistiem vai agnostiķiem šeit. Un tas vārds darīja mūs brīvus, un brīvība nozīmē arī - brīvs vārds, ko apspieda piecdesmit gadus mūsu okupanti un ko tagad iecerējuši... vadītāji, Latvijas vadītāji, mums liedz. Vēl tikai viens runātājs pēc manis, un tas ir viss... un es jums iepriekš jau pasaku, ka es vēl mēģināšu, pēc visiem noteikumiem, vēl piecas minūtes runāt, kas man ir atļauts, un tad ir viss. Tad vairs nav iespējams runāt. Turpretī visās citās demokrātiskās valstīs, ja

ir runa par valdības programmu, par jaunu valdību, tad dod tiešām iespēju izrunāties un izteikt savu viedokli. Šeit tas ir liegts. Vai tur ir atbilde? Te Čevera kungs teica... nu, vajadzētu apkarot šo principu: dzīšanos pēc tūlītēja izdevīguma. Nu, kāda nu tad bija dzīšanās pēc tūlītēja izdevīguma šeit? Mēs bijām "džentlmeņi", lieku to pēdiņās, protams, un neiebildām, nekurnējām, kad šorīt Čevera kungs paziņoja, ka tomēr šo jautājumu par valsts valdības sastādīšanu atliekot. Nu, atliekot mēs jau visi zinājām, ka Andris Ameriks bija "aizķēries" Francijas streikotāju dēļ. Bija jau jāpavelk garumā, bija vairāk jāparunā par alkoholismu, vai ne? Par monopolu. Un tad Andris Ameriks ieradās. Bet tad, kad nobalsoja par pusdienas pārtraukuma anulēšanu, tad gan jau visiem bija zināms, ka divi mums ļoti tuvi mūziķi - dziedātājs un flautiste, proti, Ingus Pētersons un Dita Krenberga - laulājās jaunajā Ģertrūdes baznīcā pulksten vienos, un tam tēvam šie džentlmeņi, kas tagad grib pār mums valdīt, nolēma liegt iespēju būt klāt šajā aizkustinošajā ceremonijā. Nu, šķiet, viss ir izdevies laimīgi, bet ne jau pateicoties Čevera kungam un viņa blokam - o, nē! Varbūt pateicoties kolēģiem, kas mazliet ilgāk runāja, lai gan tas nav tas iemesls, kāpēc mēs te runājām. Jo šis temats ir ļoti, ļoti būtisks. Tā ka uzdrošinos savas frakcijas vārdā... apsveicu Ingu Pētersonu un Ditu Krenbergu... (Aplausi)... Mēs esam priecīgi par viņu laulības dzīves sākumu.

Tad mūsu frakcijā, kurai pat mūsu pretinieki izteica komplimentu par samērā korektu vēlēšanu kampaņu, mēs nolēmām atturēties no personāliju pieminēšanas, bet šeit nu saņēmuši "sitienu zem jostasvietas"... es vairs tā nevaru to vairs solīt un tā rīkoties. Proti, man tomēr daži vārdi nāk prātā.

Pirmais ir godātais, šeit, Rīgā, nesen astoņdesmit gadu jubileju sasniegušais vēsturnieks Uldis Ģērmanis. Un Ķezbera kungs viņu droši vien ļoti labi pazīst. Redzat, tur ir tie laiki padomju diplomātijā. Tie bija tie laiki, sešdesmitie, pēc tam septiņdesmitie gadi, ko mēs, trimdinieki, saucam par "kultkoma laikiem". Man nav jāatšķetina, ko "kultkoms" nozīmē, bet arī par to daļēji Ķezbera kungs bija pāris gadus atbildīgs kā priekšsēdis. Tajā laikā "kultkomam" par ārzemju ceļojumiem atskaitījās Kreitusa kungs, to jūs visu varat izlasīt Ulža Ģērmaņa grāmatā, piemēram. Neatkarīgi no tā, ka man pašam personīgi ir informācija. Es tikai uzskaitu dažus cilvēkus, kuriem jūs gribat uzticēt Latvijas nākotni, jo viņi jau ir bijuši pie varas. Un, kad es saku: "Dodiet iespēju Nacionālajam blokam vēlreiz pamēģināt!" -, tad es tomēr vairāk runāju par cilvēkiem, kuri mums ir mazāk pazīstami, kas nav ne ar ko tādā valdīšanas līmenī izcēlušies, un es jums saku, ka risks ar viņiem būs krietni mazāks nekā ar tiem, kas ir mums pazīstami. Es domāju, ka jums būtu... lai gan es neesmu profesors kā Grinovska kungs, kas, starp citu, ļoti jauki runāja par lauksaimniecības nākotni... un man ir personīgas domas un bažas, ka arī šajā Deklarācijā par maz uzmanības ir pievērsts lauksaimniecībai. Neesmu profesors, nelietošu ar svešvārdiem izrotātus teikumus, kā to runā augstskolā, runājot ar studentiem, bet tikai piemetināšu, ka, jā, tiešām mūsu Latvijas, tēvzemes, lauki ir pieauguši ar nezālēm un tās vietas gaida jau krūmus. Un es domāju, ka Nacionālais bloks un partneri varētu atrast labu vietu visu to pārējo frakciju deputātiem, kam tiešām tuva ir Latvijas nākotne. Bet to Latvijas nākotnes aizsargāšanu es nesaredzu. Es nesaredzu šajās rokās, kuras mums tiek piedāvātas, kurās ietilpst... jā, piemēram, tāds veidojums kā Drošības fonds. Ej nu sazini. Paldies.

Sēdes vadītāja. Sinkas kungs! Es jums atļaušos atgādināt Saeimas Kārtības ruļļa 62.pantu, kas nosaka: "Neviens deputāts, izņemot referentu, Ministru prezidentu un Ministru kabineta pārstāvi, apspriežamajā lietā nedrīkst runāt vienā un tajā pašā lietā vairāk par divām reizēm". Tā ka jūsu tiesības runāt trešo reizi un cik ilgi gribat, ierobežo nevis Saeimas balsojums, bet Saeimas kārtības rullis.

Runātāju sarakstu noslēdz Pēteris Tabūns - LNNK un LZP frakcijas deputāts.

P.Tabūns (LNNK un LZP frakcija).

Augsti godātais Prezidenta kungs! Saeimas Prezidij! Cienījamie kolēģi deputāti! Žurnālisti! Radioklausītāji! Kāpēc es te uzrunāju tā - visus? Es domāju, ka tam ir pamats, šodien ir diena, kuru gaida valsts. Tā ir valdības apstiprināšana, un tas ir ļoti, ļoti nozīmīgi. Es jau esmu teicis, paspējis šīs Saeimas laikā sacīt, ka šī 6.Saeima ir savā ziņā fantastiska. Lūk, šoreiz no kāda aspekta. Es esmu pēdējais laimīgais, kurš iekļuvis šodien, apspriežot valdību, Ēdenes dārzā - ticis pie runāšanas. Citiem tas ir liegts, apspriežot šo ļoti svarīgo jautājumu. Tā jau var nonākt tik tālu, ka grūti pat prognozēt. Tā jau var nonākt tik tālu, ka ar 51 balsi nobalsot, ka pārējie, atlikušie, vispār šeit nav vajadzīgi un var nepiedalīties sēžu zālē.

Cienījamie kolēģi! Tas nav prāta darbs, bet es uzreiz pateikšu vienu niansi, kurai es nepiekrītu. To, ko es teikšu, nupat pirms manis pateica... Cienījamais Sinkas kungs, es pateikšu, ka, nē, diez vai Nacionālais bloks pašlaik tik ļoti tīko, lai viņiem uzticētu atkal sastādīt šo valdību. Mēs runājām šajās pēdējās dienās par to, ka jāatrod mums šeit, Saeimā, 100 deputātiem kompromisa variants. Tas būtu tas gudrākais, tas būtu tas optimālākais variants, kas šajā situācijā būtu pieņemams.

Šodien izvērtās debates, un, kā jau es teicu, es iekļuvu pat šajā savdabīgajā Ēdenes dārzā un tiku pie runāšanas. Iepriekšējā reizē, kad tika spriests par to - apstiprināt vai neapstiprināt Grīnblata kunga sastādīto valdību - šeit no tribīnes nerunāja it neviens. Vai tāpēc, ka šis spēku samērs bija tik ļoti skaidrs, ka 51 vai 52 nobalsos pret, pārējie - nē? Es domāju - ne tāpēc. Ne tāpēc! Bet tāpēc, ka Grīnblata kunga sastādīto valdību deputāti, arī no Nacionālā izlīguma bloka, vērtēja pavisam savādāk. Visi saprata, ka šīs valdības darbība būs prognozējama. Šīs valdības darbība būs prognozējama. Zinās, ko no tās var sagaidīt, ko tā darīs un kā darīs. Šodien diemžēl, Čevera kungs, man par sarūgtinājumu un, es ceru, jums par sarūgtinājumu mums šīs pārliecības nav. Un es jūtu, un es zinu, ka pārliecības nav arī jūsu bloka cilvēkos, vismaz vienā lielā daļā. Un daži ir pavisam šaubīgi, kuri nezina, kā īsti izlemt. Un kāpēc?

Jūs ļoti labi teicāt par to, ka visa pamatā mums jāliek darbs, darba mīlestība, un tā tas ir. Savādāk mēs, kā mēdz sacīt, uz zaļa zara netiksim, bet, redzat, darba mīlestība vai darbs - kā labā? Ar kādu nolūku? Un mani uztrauc kaut vai šī valdības sastādīšanas metode. Metodes, lai sastādītu valdību profesionāļi, diemžēl nav. Jūs teicāt, ka tā būs profesionāļu valdība. Es gribu apgalvot, ka šī būs superpolitiska valdība. Super! Jo izvēles nav. Un te jau daudzi runāja, es neatkārtošos, par atsevišķām personālijām. Nav pēc viņu profesionalitātes, bet ir tieši pēc piederības partijai un pēc tā, kā attiecīgais cilvēks rīkosies. Un es īpaši neanalizēšu atsevišķus cilvēkus. Es tikai brīnos, kāpēc jūs neaicināt... jūsu rindās ir gudri cilvēki, kurus jūs atstājat malā. Tas pats Liepas kungs - profesors no Lauksaimniecības universitātes, kurš varētu vadīt kādu no ministrijām vai būt valsts ministrs, bet jūs izvēlaties pavisam kaut ko citu. Protams, tā ir jūsu izvēles daļa, gribēšana un tā tālāk, bet tāpēc mums paliek, lūk, šīs šaubas. Bet vislielākās šaubas man, cienījamie Nacionālā izlīguma bloka deputāti, ir, lūk, par ko - ka jūsu darbību arī valdībā vadīs nevis jūsu pārliecība, nevis jūsu latviskums, bet Sociālistiskās partijas jeb "Līdztiesības" starp kurām es velku vienlīdzības zīmi, Interfrontes partijas dažu deputātu diktāts. Tas mani sarūgtina visvairāk.

Un par to mēs esam pārliecinājušies. Es nerunāju tukšu. Par to jau šodien arī šeit tika runāts. Vidiņa kungs pieminēja, vēl daži citi kolēģi, jo šie balsojumi - gan par Prezidiju, gan par komisijām - šodien jau parādīja, ka ir viņu diktēti, un tas ir visdrūmākais, ka šiem 5 cilvēkiem, es atļaujos teikt no šīs tribīnes, ne īpaši, ļoti maigi izsakoties, interesē šīs Latvijas intereses, šī Latvijas neatkarība, bet intereses ir pavisam citas, bet šīs piecas balsis ir ļoti vajadzīgas. Un ko tad jūs - dancosit viņu, šo piecu cilvēku, pavadā, kuri raustīs šo diedziņu? Cik tad jūs paliekat bez šiem pieciem? Lūk, tas mani īpaši satrauc, un tāpēc es labprāt it kā gribētu novēlēt jums,

Čevera kungs, šo smago darbu, ļoti smago darbu, bet, lūk, mums paliek šīs šaubas. Un manī personīgi paliek vislielākās šaubas par to, ka mēs, lai gan esam sapulcējušies šeit pilsoņi, pārstāvam Saeimu vairumā latvieši, nebūs darbības, lai īstenotu to, par ko mēs esam cerējuši visos atmodas gados, vēl pirms atmodas, visos 50 okupācijas gados - par šo latvisko Latviju. Tā ir ļoti būtiska. Ne jau... Te izskan domas dažreiz par kaut kādu Latviju latviešiem. Pasarg, Dievs! Par to mēs nerunājam! Latvisku Latviju! Nacionālu Latviju! Neatkarīgu Latviju - par to ir runa!

Un, nobeidzot savu uzstāšanos, es gribētu vēlreiz aicināt jūs padomāt, vai patiešām mums nevajadzētu apstāties, kādu minūti vēlreiz padomāt un izvēlēties šo trešo - šajā situācijā ļoti optimālo un laikam gan vislabāko variantu. Paldies par uzmanību!

Sēdes vadītāja. Atvainojos, cienījamie deputāti! Tad, kad sāka runāt Tabūna kungs, mēs saņēmām pieteikumu otrreiz uzstāties. Deputāts Juris Sinka - frakcija "Tēvzemei un Brīvībai". Piecas minūtes. Lūdzu!

J.Sinka (frakcija "Tēvzemei un Brīvībai").

Paldies, priekšsēža kundze! Es esmu ļoti patīkami pārsteigts, jo es gandrīz jau sāku pats ticēt, ka es esmu jau divreiz runājis. Nu var būt, ka es šad un tad atkārtojos, izrādās, ka tomēr šī ir otrā reize.

Jā, nu, kā jau es teicu, diemžēl, ja viena puse netaisni "sit zem jostas vietas", tad es varbūt mazliet turpināšu. Un tagad man jārunā ir par Labklājības ministriju, kurā ir ministrs un divi valsts ministri, (Starpsauciens no zāles: "Trīs, trīs!") ieskaitot Ziediņa kungu, kas visi nāca klajā dažādos veidos gan mutiski, gan rakstiski ar apvainojumiem pret "Tēvzemei un Brīvībai" tīri politiskā plāksnē un ar apvainojumiem pret mani un manu ģimeni personīgā plāksnē. Un tas, es varu iedomāties, ir daļa no tās politiskās spēles, ko pēkšņi nolēma spēlēt Joahims Zīgerists, ar kuru man personīgi arī nekāda ienaida nekad nav bijis, bet tā nu tas laikam ir. Tikai atskaitot to, ka ne es, ne mana ģimene, ne arī mana frakcija nav nekad šīm minētajām personām uzbrukusi. Tieši otrādi - mēs esam viņiem palīdzējuši. Bet es tagad detaļās neieiešu. Es tikai tagad izsaku komplimentu, es gan vēl nezinu to patiesību, Kostandas kungam, ka viņš savā biogrāfijā... Un, redzat, tur jau ir tā starpība, toreiz, kad nenotika debates par Grīnblata kunga programmu, tad es galvoju, ka lielais vairums nebija vai nu paspējis, vai citu iemeslu dēļ iepazīties ar to rakstīto, bet mēs esam palasījuši, vai ne. Un es zinu, ka Kostandas kunga biogrāfijā ir teikts: "Pārvaldu vācu un angļu valodas sarunu līmenī". Ne visai sen, atceros, mana svaine Vācijā palīdzēja Kostandas kungam sarunās ar vāciešiem, un, cik es atceros, viņam gāja bezgala grūti. Nu tad es ceru, ka viņš ir īsā laikā tiešām apguvis un, man liekas, pārspējis savu meistaru... Redzat, tā tas ir, tomēr ar visu to sājo humoru jājautā, kāpēc politiskajā dzīvē liekties tik zemu, ka sāk lietot melus un uzbrukumus, to, starp citu, vēl turpina darīt Joahima Zīgerista vārdā arī viņa atbalstītājs un draugs Mavriks Vulfsons. Redzat, kā tas ir. Un viņš un Joahims, vai lai es jums atgādinu, es to pārtulkoju un ar brīvkunga fon Štetena atļauju publicēju "Dienā"... Jā, man 57 sekundes, paldies par tām! Jūs zināt, ka viņš bija... viņi abi, šie kungi, bija nelietīgi, velti valkājuši rakstu, kas nemaz viņiem nebija adresēts, vai ne, it kā tas būtu šī pazīstamā vācu politiķa uzbrukums "Tēvzemei un Brīvībai" un man. Un par to brīvkungam fon Štetenam bija atbilde, un viņš man deva atļauju to publicēt, un tie vairs nav joki, tā ir tā mūsu politiķu, pretinieku, darbības kvalitāte. Es ceru, ka šī valsts un šis parlaments ar tādu kvalitāti tālāk nenodarbosies.

Sēdes vadītāja. Sinkas kungs, jūsu laiks ir beidzies.

J.Sinka. Es to ļoti apzinos, priekšsēža kundze! Paldies.

Sēdes vadītāja. Paldies. Un Kārtības rulli es jums neatgādināju nevis tāpēc, ka jūs bijāt runājis vienu vai divas reizes, bet gan tāpēc, ka jūs savā runā izteicāt nožēlu, ka Saeima neļauj runāt cik ilgi grib un cik reizes grib par valdības deklarāciju. Paldies. Debates pasludinu par beigtām. Lūdzu zvanu! Vārds Saeimas sekretāram Imantam Daudišam.

I.Daudišs (6.Saeimas sekretārs).

Godātie deputāti! Mans pienākums ir nolasīt Saeimas lēmuma projektu: "Latvijas Republikas Saeima nolemj:

izteikt uzticību Ministru kabinetam šādā sastāvā:

Ministru prezidents - Ziedonis Čevers.

Aizsardzības ministrs - Odisejs Kostanda.

Ārlietu ministrs - Jānis Jurkāns.

Ekonomikas ministrs - Ernests Jurkāns.

Finansu ministrs - Aivars Kreituss.

Iekšlietu ministrs - Dainis Turlais.

Iglītības un zinātnes ministrs - Ilmārs Lapa.

Kultūras ministrs - Oļģerts Dunkers.

Labklājības ministrs - Andris Saulītis.

Tieslietu ministrs - Aivars Dātavs.

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrs - Alberts Kauls.

Zemkopības ministrs - Roberts Dilba.

Satiksmes ministrs - Ēriks Kaža.

Īpašo uzdevumu ministrs Baltijas valstu un Eiropas savienības jautājumos - Ivars Ķezbers.

Valsts ministri:

Rūpniecības, īpašuma privatizācijas valsts ministrs Ekonomikas ministrijā - Juris Dzenis.

Enerģētikas valsts ministrs Ekonomikas ministrijā - Kārlis Purnis.

Ieņēmumu un kredītpolitikas valsts ministre Finansu ministrijā - Sarmīte Jēgere.

Izglītības valsts ministre Izglītības un zinātnes ministrijā - Sandra Paura.

Zinātnes valsts ministrs Izglītības un zinātnes ministrijā - Juris Roberts Kalniņš.

Veselības valsts ministrs Labklājības ministrijā - Andris Rubins.

Sociālo lietu valsts ministrs Labklājības ministrijā - Egils Ziediņš.

Darbu lietu valsts ministrs Labklājības ministrijā - Jānis Strods.

Vides valsts ministrs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā - Juris Iesalnieks.

Reģionālās attīstības valsts ministrs Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā - Jānis Vanags.

Mežu valsts ministrs Zemkopības ministrijā - Antons Kažemaks.

Kooperācijas valsts ministrs Zemkopības ministrijā - Jānis Muižnieks.

Zvejniecības valsts ministrs Zemkopības ministrijā - Ivars Amoliņš."

Tāds ir lēmuma projekts.

Sēdes vadītāja. Lūdzu balsošanas režīmu, lai balsotu par tikko kā nolasīto Saeimas lēmuma projektu. Zvans atskanējis pirms nolasīšanas, lai laicīgi deputāti varētu sanākt zālē. Ja vajag, lūdzu, atkārtojiet vēlreiz. Atsaukt balsošanas režīmu! Pieprasīja, Panteļējeva kungs, jūsu frakcijas pārstāvji. Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot. Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 45, atturas - 5. Atkārtoju deputātiem Kārtības ruļļa 141. panta pirmo daļu: "Ja balsis sadalījušās vienādi ("par" vienādi ar "pret" un "atturas") izdarāma pārbalsošana".

Saeimas Prezidijs ir saņēmis iesniegumu: "Lūdzam pārtraukumu." Piecu deputātu paraksti: Kreituss, Bišers, Rāzna, Zaķis, Ķezbers. Diemžēl pārtraukumu mēs nevaram balsot, jo, pirms viena lieta nav izlemta, mēs nevaram pāriet pie nākamās.

Tāpēc atkārtojums vēlreiz. Ņemiet vērā 141.panta kārtību, ka neizšķirta balsojuma gadījumā atkārtojam vēlreiz un pie atkārtoti neizšķirta rezultāta Saeimas lēmums netiek pieņemts. Lūdzu zvanu vēlreiz! Lūdzu balsošanas režīmu. Lūdzu balsot. Lūdzu rezultātu! Par - 50, pret - 45, atturas - 5. (Aplausi.) Lēmums nav pieņemts.

Godātie deputāti, sēde vēl nav beigusies. Lūdzu reģistrāciju! Lūdzu deputātus reģistrēties. Lūdzu rezultātu! Pirms rezultātu nolasīšanas vārds paziņojumam Pēterim Apinim - "Latvijas ceļa"... Apiņa kungs, jūs noņemat savu vēlmi runāt? Paldies, Apiņa kungs atsakās no sava lūguma sniegt paziņojumu. Reģistrācijas rezultātu nolasīšanai vārds Saeimas sekretāra biedrei Janīnai Kušnerei.

Godātie deputāti! Balsoja 100, reģistrējās 83, tāpēc, lūdzu, ieņemiet savas vietas un paklausieties reģistrācijas rezultātus, jo Saeimas Prezidijs neņems vērā attaisnojumu, ka jūs nedzirdējāt, ko saka. Es vēlreiz atkārtoju, godātie deputāti, esiet tik laipni un ieņemiet savas vietas, lai dzirdētu reģistrācijas rezultātus.

J.Kušnere (6.Saeimas sekretāra biedre).

Nav reģistrējušies: Edgars Bāns.

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Vladilens Dozorcevs...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Guntis Eniņš...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Gunta Gannusa...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Guntars Grīnblats...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Viktors Kalnbērzs...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Jānis Kalviņš...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Aleksandrs Kiršteins...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Paulis Kļaviņš...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Andrejs Krastiņš, Andrejs Naglis, Aida Prēdele...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Anna Seile...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Pēteris Tabūns...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Leonards Teniss...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Anatolijs Tučs...

Sēdes vadītāja. Zālē.

J.Kušnere. Gundars Valdmanis...

Sēdes vadītāja. Zālē.

Nākamā sēde 14.decembrī. Paziņoju sēdi par slēgtu.

Redaktores: J.Kravale, L.Bumbura

Datoroperatores: B.Strazdiņa, S.Bērziņa, M.Ceļmalniece, I.Kuzņecova

Korektores: D.Kraule, J.Kurzemniece, S.Stikute

SATURA RĀDĪTĀJS
1995.gada 7.decembra 6.Saeimas
rudens sesijas sēde

Par darba kārtību 1.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli""

(69. un 69.-a dok.) - 2.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par uzņēmumu ienākuma nodokli""

(70. un 70.-a dok.) - 2.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par pievienotās vērtības nodokli""

(71. un 71.-a dok.) - 2.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi Korupcijas novēršanas likumā"

(74. un 74.-a dok.) - 2.lpp.

Priekšlikumi - dep. J.Kaksītis - 2.lpp.

- dep. J.Lagzdiņš - 3.lpp.

Debates - dep. A.Požarnovs - 3.lpp.

- dep. V.Krisbergs - 4.lpp.

- dep. J.Mauliņš - 4.lpp.

- dep. J.Lagzdiņš - 5.lpp.

Par likumprojektu "Papildinājums Kredītiestāžu likumā"

(76. un 76.-a dok.) - 6.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par pašvaldībām""

(82. un 82.-a dok.) - 6.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju""

(86. un 86.-a dok.) - 6.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"" (Atsaukts)

(88. un 88.-a dok.)

Priekšlikums tieslietu ministrs R.Apsītis - 6.lpp.

Par likumprojektu "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (Noraidīts)

(89. un 89.-a dok.) - 7.lpp.

Priekšlikumi - dep. A.Endziņš - 7.lpp.

- dep. A.Požarnovs - 8.lpp.

- dep. A.Endziņš - 9.lpp.

Latvijas Republikas Ministru prezidenta M.Gaiļa atbilde uz Saeimas deputātu jautājumu par valdības darbības sākumā sastādītās un piedāvātās deklarācijas izpildi

(38.dok.)

Ziņo - Ministru prezidents M.Gailis - 9.lpp.

Saeimas deputātu jautājums Latvijas Republikas aizsardzības ministram M.Gailim par Latvijas valdības vienošanos ar Uzbekistānas valdību aizsardzības jautājumos

Nolasa - Saeimas sekretāra biedre J.Kušnere - 10.lpp.

Likumprojekts "Lauksaimniecības likums" (1.lasījums)

(6. un 83.dok.)

Ziņo - dep. E.Grinovskis - 11.lpp.

Debates - dep. A.Seile - 16.lpp.

- dep. R.Dilba - 16.lpp.

Priekšlikums - dep. A.Sausnītis - 17.lpp.

Likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam""(1.lasījums) (Noņemts)

(19.dok.)

Alternatīvais likumprojekts "Grozījumi likumā "Par valsts budžetu 1995.gadam"" (1.lasījums) (Steidzams)

(84. dok.)

Ziņo - dep. A.Kreituss - 17.lpp.

Debates - dep. Ē.Kaža - 19.lpp.

Likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā" (1.lasījums) (Atsaukts)

(11.dok.)

Alternatīvais likumprojekts "Grozījumi Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksā (1.lasījums)

(85.dok.)

Ziņo - dep. J.Kaksītis - 21.lpp.

Priekšlikums - tieslietu ministrs R.Apsītis - 22.lpp.

Likumprojekts "Par spirta un alkoholisko dzērienu valsts monopolu" (1.lasījums)

(37. un 90.dok.)

Ziņo - dep. L.Teniss - 23.lpp.

Debates - dep. A.Kiršteins - 23.lpp.

- dep. J.Dobelis - 25.lpp.

- dep. P.Apinis - 26.lpp.

- dep. V.Krisbergs - 26.lpp.

- dep. V.Kalnbērzs - 28.lpp.

- dep. J.Kazāks - 28.lpp.

Paziņojums - Saeimas sekretārs I.Daudišs - 29.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra

biedre J.Kušnere - 29.lpp.

Debašu turpinājums - dep. A.Rubins - 30.lpp.

- dep. A.Kreituss - 31.lpp.

- dep. G.Eniņš - 33.lpp.

- dep. P.Tabūns - 34.lpp.

- dep. J.Dobelis - 35.lpp.

- dep. J.Mauliņš - 36.lpp.

- dep. O.Dunkers - 37.lpp.

- dep. A.Čepānis - 38.lpp.

- dep. Dz.Ābiķis - 40.lpp.

Priekšlikums - dep. P.Apinis - 41.lpp.

Lēmuma projekts "Par deputāta I.Emša ievēlēšanu Tautsaimniecības, agrārās, vides un reģionālās politikas komisijā"

(107.dok.) - 41.lpp.

Priekšlikums - dep. A.Sausnītis - 42.lpp.

Latvijas Republikas Valsts prezidenta G.Ulmaņa uzaicinātā Ministru prezidenta amata kandidāta Z.Čevera ziņojums par Ministru kabineta sastādīšanu, Deklarācija par kabineta iecerēto darbību un lēmuma projekts "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam" (Nav pieņemts) - 42.lpp.

Debates - dep. M.Vītols - 50.lpp.

- dep. J.Vidiņš - 54.lpp.

Par sēdes turpināšanu bez pārtraukuma - 58.lpp.

Priekšlikumi - dep. A.Kiršteins - 58.lpp.

- dep. A.Kreituss - 59.lpp.

Par runātāju saraksta slēgšanu - 59.lpp.

Priekšlikums - dep. A.Jirgens - 60.lpp.

Debašu turpinājums - dep. P.Apinis - 60.lpp.

- dep. A.Tomašūns - 65.lpp.

- dep. P.Kļaviņš - 69.lpp.

- dep. M.Lujāns - 73.lpp.

- dep. Dz.Ābiķis - 74.lpp.

- dep. A.Kiršteins - 78.lpp.

- dep. J.Dobelis - 84.lpp.

- dep. J.Sinka - 88.lpp.

- dep. P.Tabūns - 91.lpp.

- dep. J.Sinka - 94.lpp.

Lēmuma projekta "Par uzticības izteikšanu Ministru kabinetam" pieņemšana

Ziņo - Saeimas sekretārs I.Daudišs - 95.lpp.

Reģistrācijas rezultāti

Nolasa - Saeimas sekretāra biedre J.Kušnere - 98.lpp.